

A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet és kínálat várható alakulása – 2013

*Az elemzés a
„Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2013, a megyei fejlesztési
és képzési bizottságok (MFKB-k) részére” című
kutatási program keretében készült*

SZAKISKOLA_2013

Budapest, 2013. április

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan non-profit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

A kutatás finanszírozását az MKIK GVI és az MKIK között 2013. január 10.-én létrejött szerződés biztosította, amely szerződés előzménye a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara között megkötött NFA-KA-NGM-5/2012 iktatószámú támogatási szerződés.

MKIK GVI – Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

A kutatás koncepciójának kidolgozásában részt vett:

Fazekas Mihály, PhD hallgató, University of Cambridge, Department of Sociology
mf436@cam.ac.uk, www.mihalyfazekas.eu

A kutatás terepmunkáját irányította:

Makó Ágnes (MKIK GVI), agnes.mako@gvi.hu
Révész Erika (MKIK GVI), erika.revesz@gvi.hu

Az online kérdőív fejlesztési munkáit végezte:

Uhrin Tamás

A matematikai-statisztikai elemzést készítette és a tanulmányt írta:

Hajdu Miklós, elemző, MKIK GVI, miklos.hajdu@gvi.hu
Pethes Barbara, gyakornok, MKIK GVI

Kutatásvezető:

Tóth István János, PhD
(tudományos főmunkatárs, MTA KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI)
e-mail: istvan.janos.toth@gvi.hu

A kézirat lezárva: 2013. április 3.

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.
Tel: +36 (1) 235-05-84
Fax: +36 (1) 235-07-13
e-mail: gvi@gvi.hu
internet: <http://www.gvi.hu>

Tartalom

Összefoglaló	8
I. Fejezet: Háttér	11
1. Bevezető.....	12
2. A „KERESLET_VALLALAT_2013” adatfelvétel fontosabb jellemzői.....	16
2.1. Az adatfelvétel.....	16
2.2. A minta jellemzői	16
2.2.1. A cégek számának megoszlása a súlyozatlan mintában.....	16
2.2.2. A cégek számának megoszlása a súlyozott mintában (versenyszféra)	22
2.2.3. A cégek számának megoszlása a súlyozott mintában (versenyszféra)	22
II. Fejezet: Szakképzettek iránti várható kereslet és kínálat kvantitatív becslése	27
3. A kínálat és a kereslet becslésének módszere és feltételezései	28
4. A kereslet várható változása.....	36
4.1. Az értékelhető válaszok aránya a súlyozatlan mintában	37
4.2.1. A várható létszámváltozás iránya a telephelyen, 12 hónapon belül.....	38
4.2.2. A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül	43
4.3. Az összes várható létszámváltozás.....	47
4.3.1. A várható létszámváltozás mértéke 12 hónapon belül.....	49
4.3.2. A várható létszámváltozás mértéke 3 éven túl, de 4 éven belül	53
5. A kínálat és a kereslet becslése – összefoglaló adatok.....	56
5.1. A várható kínálat és kereslet kvantitatív jellemzői	56
5.2. A várható kínálat és kereslet eltérése területi egységenként	75
6. A kritikus értékeket meghaladó képzések megyénként és régióként.....	78
III. Fejezet: Szakképzettek kínálatának kvalitatív jellemzői.....	84
7. Tanulószerződéses foglalkoztatás néhány jellemzője	85
8. Pályakezdőkkel nehezen betölthető álláshelyek jellemzői.....	95
9. Pályakezdők foglalkoztatása és képességei.....	97
Irodalom.....	100
Függelék.....	102
F1. A minta súlyozásához használt súlyozási szorzók.....	102
F2. Kísérletek a szakiskolai és szakközépiskolai tanulói létszámok területi előrebecslésére 2015-ig (2018-ig).....	104
F2.1. Felhasznált adatbázisok és alkalmazott módszertan	104
F2.1.1. Felhasznált adatbázisok	104
F2.1.2. Előkészítő becslések	104
F2.1.3. Várható szakiskolai tanulói létszámok és arányszámok területi becslései ...	105
F2.1.4. Várható szakközépiskolai tanulói létszámok és arányszámok területi becslései	106
F2.1.5. Várható szakiskolai beiskolázási létszámok területi becslései.....	107
F2.2. A becslési eredmények értékelése.....	109
F2.2.1. Várható szakiskolai tanulói létszámok	109
F2.2.2. Várható szakiskolai tanulói arányszámok.....	112
F2.2.3. Várható szakközépiskolai tanulói létszámok és arányszámok.....	116
F2.2.4. Várható beiskolázási létszámok	123
F2.2.5. Tanulói arányok iskolatípusonként	125
Mellékletek	133
M1. A KERESLET_VALLALAT_2013 adatfelvétel kérdőíve.....	133
M2. A résztvevő szervezetek listája	146

Ábra- és táblajegyzék

2.2.1.1. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának megyék szerinti megoszlása	18
2.2.1.2. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának régiók szerinti megoszlása	18
2.2.1.3. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának létszám-kategóriák szerinti megoszlása	19
2.2.1.4. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának ágazatok szerinti megoszlása (közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás, oktatás, egészségügy és szociális ellátás nélkül)	19
2.2.2. A súlyozás alapelvei	19
2.2.2.1. táblázat: A GDP régiók és gazdasági ágak szerinti megoszlása (2009), százalék	21
2.2.2.2. táblázat: Az összes nettó árbevétel vállalatméret szerinti megoszlása (2009), százalék	21
2.2.3.1. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának megyék szerinti megoszlása a súlyozott mintában	24
2.2.3.2. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának régiók szerinti megoszlása a súlyozott mintában	25
2.2.3.3. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának létszám-kategóriák szerinti megoszlása a súlyozott mintában	25
2.2.3.4. táblázat: A súlyozott mintában a versenyszféra cégeinek számának ágazatok szerinti megoszlása (közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás, oktatás, egészségügy és szociális ellátás nélkül)	26
3.1. táblázat: A szakiskolai szakképző évfolyamokon kezdő tanulók számának előrebecsléséhez használt szorzók (2012/2013-as tanévről 2014/2015-es tanévre)	31
3.2. táblázat: Az iskola befejezése nélkül kimaradó tanulók aránya, 1989-1999, százalék	32
3.3. táblázat: Azon szakiskolás és szakközépiskolás végzősök aránya, akik a végzést követő 9 hónap során a saját szakmájukban nem tekinthetők az effektív munkakinálat részének, régiónként, 2011-2012, százalék (N ₂₀₁₁ =1561; N ₂₀₁₂ =1055; N ₂₀₁₃ =1850)	34
3.4. táblázat: Azon szakiskolás és szakközépiskolás végzősök aránya, akik a végzést követő 9 hónap során a saját szakmájukban nem tekinthetők az effektív munkakinálat részének, szakmacsoportonként, 2011-2013, (N ₂₀₁₁ =1561; N ₂₀₁₂ =1055; N ₂₀₁₃ =1850)	35
4.1.1. táblázat: A 12 hónapon belüli és a 3 éven túli, de 4 éven belüli előrejelzésre vonatkozó kérdésre adott értékelhető és hiányzó válaszok a mintában	37
4.2.1.1. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, külföldi tulajdonhányad szerint, 2009-ben, 2010-ben, 2011-ben és 2012-ben, százalék (2009: N=6457, 2010: N=4679, 2011: N=4636, 2012: N=4636, 2013: N=12481)	39
4.2.1.2. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, létszám-kategóriák szerint, százalék (2009: N=8287, 2010: N=5770, 2011: N=6115, 2012: N=12779)	40
4.2.1.3. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, éves nettó árbevétel szerint, százalék (2009: N=5161, 2010: N=3649, 2011: N=3485, 2012: N=3259, 2013: N=8887)	41
4.2.1.1. táblázat: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, a négy fő gazdasági ág és régiók szerint (N=12779)	42
4.2.2.1. ábra: A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, létszám-kategóriák szerint, százalék (2010: N=5770, 2011: N=6115, 2012: N=3210, 2013: N=7348)	44

4.2.2.2. ábra: A várható létszámváltozás iránya a 3 éven túl, de 4 éven belül, éves nettó árbevétel szerint, százalék (2010: N=3649, 2011: N=3486, 2012: N=1810, 2013: N=4971)	45
4.2.2.1. táblázat: A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, 4 fő gazdasági ág és régiók szerint (N=7348)	46
4.3.1. táblázat: A teljes alkalmazotti létszám és a teljes szakmunkás létszám a súlyozott és teljeskörűsített mintában, ágazatok szerint, fő	48
4.3.2. táblázat: A teljes alkalmazotti létszám és a teljes szakmunkás létszám a súlyozott és teljeskörűsített mintában, létszám-kategóriák szerint, fő	49
4.3.1.1. ábra: Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, régiók szerint, fő (2009: N=5956, 2010: N=5770, 2011: N=6043, 2012: N=6735, 2013: N=16026)	50
4.3.1.2. ábra: Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, külföldi tulajdonhányad szerint, fő (2009: N=5956, 2010: N=4680, 2011: N=4580, 2012: N=5048, 2013: N=15579)	51
4.3.1.3. ábra: Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, ágazatok szerint, fő (2009: N=5956, 2010: N=5770, 2011: N=6045, 2012: N=6735, 2013: N=16026)	52
4.3.2.1. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, régió szerint, fő (2010: N=5770, 2011: N=6040, 2012: N=6735, 2013: N=15917)	53
4.3.2.2. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, éves nettó árbevétel szerint, fő (2010: N=3549, 2011: N=3463, 2012: N=3706, 2013: N=10819)	54
4.3.2.3. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, ágazatok szerint, fő (2010: N=5770, 2011: N=6042; 2012: N=6735, 2013: N=15917)	55
5.1.1. táblázat: Becsült kínálat és kereslet képzettségek szerint, fő – országosan	58
5.1.1. ábra: A legnagyobb túlképzéssel jellemezhető szakmák esetében a kínálat és kereslet várható eltérése országosan, várhatóan szakmájukban 9 hónapon belül effektív munkaerő kínálatot jelentők arányának figyelembevételével és a nélkül	65
5.1.2. ábra: A legnagyobb hiánnyal jellemezhető szakmák esetében a kínálat és kereslet várható eltérése országosan, várhatóan szakmájukban 9 hónapon belül effektív munkaerő kínálatot jelentők arányának figyelembevételével és a nélkül	66
5.2.1. táblázat: Becsült szakképzetek iránti kínálat és kereslet megyénként és régióként, fő	75
6.1. ábra: Szakképzetek iránti kínálat és kereslet becsült abszolút és relatív eltérése, Dél-Alföld, 2016-2017	79
6.2. ábra: Szakképzetek iránti kínálat és kereslet becsült abszolút és relatív eltérése, Észak-Alföld, 2016-2017	80
6.1. táblázat: Képzések, ahol a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérése meghaladja a kritikus értékeket, megyék szerint, 2013	81
7.1. ábra. Tanulószerződéssel foglalkoztatott diákok száma a mintában, szektorok szerinti megoszlás, 2007/2008-2012/2013, fő	85
7.1. táblázat. Átlagos tanulószerződéses juttatás szakmánként, 2011/2013, forint, N=1901	87
7.2. ábra. A megkezdett tanulószerződéses képzés befejezésének sikerességi aránya, 2011/2012-as tanév, %, N=1213	91
7.3. ábra. A tanulószerződéses képzésből való kimaradás vállalati mozgatói, 2012 és 2013, pontszám, 1163<N2012<1599, 653<N2013<1050	92
7.4. ábra. A tanulószerződéses képzésbe való bekapcsolódás vállalati okai, pontszámok átlagai, 1386<N2012<1439; 1141<N2013<1178	93
7.5. ábra. A tanulószerződéses képzés általános megítélése, válaszok átlaga, 1635<N<1860	94
8.1 táblázat: Alap-szakképesítések, melyekben nehezen betölthető álláshelyeket kínálnak a vállalatok, leggyakrabban említett 20 szakma, N=354	96

9.2. ábra. A pályakezdők felkészültségével való vállalati elégedettség megoszlása, %	98	
9.1. táblázat. Készségek és kompetenciák, melyekkel az elmúlt két évben felvett a szakképzésből kikerülő pályakezdők nem rendelkeznek, az adott készséget vagy kompetenciát említő vállalatok aránya, %, 2011, 2012 és 2013.	99	
F1. táblázat: A minta súlyozásához használt súlyozási szorzók.	102	
F2.2.1.1. táblázat: A szakiskolában tanulók várható létszáma 2018-ig (fő)[3. modell alapján]	109	
F2.2.1.2. táblázat: A szakiskolában tanulók várható létszámát becsülő modell eredményei.	110	
F2.2.1.1. ábra: A szakiskolában tanulók várható létszáma 2018-ig, régióként (fő)	111	
F2.2.2.1. táblázat: A szakiskolában tanulók középiskolai tanulókhoz viszonyított várható aránya 2018-ig (%) (trendbecslés 3 éves időszoron)[4a. modell alapján]	112	
F2.2.2.2. táblázat: A szakiskolában tanulók középiskolai tanulókhoz viszonyított várható aránya 2018-ig (%) (trendbecslés 8 éves időszoron) [4b. modell alapján]	113	
F2.2.2.3. táblázat: A szakiskolában tanulók 95%-os valószínűséggel várható minimális és maximális aránya a középiskolai tanulók között 2018-ig (%) (8 éves időszoron végzett trendbecslés konfidencia-intervallumai) [4c. modell alapján]	114	
F2.2.2.4. táblázat: A szakiskolában tanulók középiskolai tanulókhoz viszonyított várható aránya 2018-ig (%) (logaritmikus trendbecslés 8 éves időszoron) [4d. modell alapján]	115	
F2.2.2.5. táblázat: A szakiskolában tanulók várható aránya a középiskolai tanulók között 2018-ig (%) (a szakiskolai tanulók és a középiskolai tanulók hányadosa) [5. modell alapján]	116	
F2.2.3.1. táblázat: A szakközépiskolában tanulók várható létszáma 2018-ig (fő)[6. modell alapján]	117	
F2.2.3.1. ábra: A szakközépiskolában tanulók várható létszáma 2018-ig, régióként (fő)	118	
F2.2.3.2. táblázat: A szakközépiskolában tanulók középiskolai tanulókhoz viszonyított várható aránya 2018-ig (%) (trendbecslés 3 éves időszoron) [7a. modell alapján]	119	
F2.2.3.3. táblázat: A szakközépiskolában tanulók középiskolai tanulókhoz viszonyított várható aránya 2018-ig (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)[7b. modell alapján]	120	
F2.2.3.4. táblázat: A szakközépiskolában tanulók 95%-os valószínűséggel várható minimális és maximális aránya a középiskolai tanulók között 2018-ig (%) (8 éves időszoron végzett trendbecslés konfidencia-intervallumai) [7c. modell alapján]	121	
F2.2.3.5. táblázat: A szakközépiskolában tanulók várható aránya a középiskolai tanulók között 2018-ig (%) (a szakközépiskolai tanulók és a középiskolai tanulók hányadosa) [7d. modell alapján]	122	
F2.2.4.1. táblázat: Adott megyében lakó 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók várható száma, fő , 3 éves (rövid) időszor alapján [8a. modell]	123	
F2.2.4.2. táblázat: Adott megyében lakó 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók várható száma, fő, 6 éves időszor alapján [8b. modell]	124	
Az alábbi ábrák a 8 éves időszorra épülő lineáris trendbecsléssel készült modellek eredményei alapján mutatják a szakiskolai, szakközépiskolai és gimnáziumi tanulók részesedését a középiskolai tanulók csoportján belül. A szakiskolai arányszámok a 4b. modell alapján kerültek meghatározásra, a szakközépiskolai arányszámok pedig a 7b. modell eredményeit tükrözik. A gimnáziumi tanulók arányszámait a fennmaradó részt teszik ki, esetükben tehát nem trendbecsléssel kaptuk meg az értékeket.		125
F2.2.5.1. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Magyarországon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)	125	
F2.2.5.2. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Közép-Magyarországon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)	125	

F2.2.5.3. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Közép-Dunántúlon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)	127
F2.2.5.4. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Nyugat-Dunántúlon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)	128
F2.2.5.5. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Dél-Dunántúlon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)	129
F2.2.5.6. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Észak-Magyarországon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)	130
F2.2.5.7. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Észak-Alföldön (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)	131
F2.2.5.8. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Dél-Alföldön (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)	132

Összefoglaló

A tanulmány alapját egy körülbelül 3000 vállalkozásra kiterjedő kérdőíves adatfelvétel képezi, mely 2012 novembere és 2013 februárja között zajlott az MKIK GVI szervezésében. A kutatás célja, hogy feltérképezze az üzleti szektor egyes szegmenseinek a szakképző iskolát végzettek iránti keresletét egy éven belüli, illetve három éven túli időtávon – szakmánként és megyénként, illetve régióként. Továbbá, hogy ezt összevesse a szakképző iskolák várható kibocsátási adataival – szintén szakmánként és megyénként, illetve régióként. Végül a kereslet és kínálat összevetésén keresztül a 2014/2015-ös szakképzési beiskolázási keretszámokra teendő javaslatokhoz háttér-információkkal szolgáljon.¹

A tanulmány első fejezetében a 2013-es vállalati adatfelvételtől származó adatok főbb jellemzőit tekintjük át. Az adatokat súlyoznunk kellett, mivel az adatfelvételt megelőző mintavételnél nem lehetett érvényesíteni bizonyos előzetes szempontokat, és ezért a súlyozatlan minta torzításokat tartalmazott volna a valódi sokasági arányokhoz képest. GDP-arányos súlyokat használtunk, amelyeknek alapját a GDP ágazatok, régiók, illetve vállalatméret szerinti megoszlása képezte. A súlyozás keretében a minta három fő változó (régió, gazdasági ág, vállalatméret) menti megoszlását megegyezővé tettük a teljes sokaság azonos változók menti megoszlásával. Az elemzés során kapott eredmények közül a várható létszámfelvételi szándékokra vonatkozó előrejelzési eredmények fenntartással kezelendők, mivel az elemzés módszere a fent említett mellett egyéb forrásból származó torzításokat is tartalmazhat (például a három évre vonatkozó kérdésekre csupán a vállalatvezetők 15%-a tudott válaszolni), ráadásul a súlyozás bizonyos véletlen zajokat, hibákat felnagyíthat.

A vállalati kérdőíves felmérés középpontjában a vállalkozások szakképzett munkaerő iránti jövőbeni kereslete áll. A vállalatvezetőket először arról kérdeztük meg, hogy székhelyükön, illetve telephelyükön hogyan fog változni a szakképzett munkaerő létszáma, tehát az egyes szakmákat tekintve hány főt szándékoznak felvenni, illetve elbocsátani az elkövetkező 12 hónapban, illetve 3 éven túl, de 4 éven belül. Az így kapott adatokból megkaphatjuk egyrészt a szakmánkénti és településenkénti (megyéenkénti,

¹ Az RFKB-k 2013-as döntése a 2014/2015-ös szakiskolai évfolyamok belépési számaira gyakorolhat hatást. Ennek az évfolyamnak a tanulói – 2 éves képzést feltételezve – 2016-ban lépnek ki a munkaerőpiacra, ezért kutatásunkban a 2016 és 2017 közötti időszak versenyszektorban várható munkaerő-keresletének és - kínálatának becsült értékeit vetjük össze.

régiónkénti) várható létszámváltozást, másrészt az adatok országos szintű, összevont elemzésére is lehetőség nyílik.

Az elemzés során először megvizsgáltuk, hogy a székhelyen, illetve telephelyen hány vállalattól kaptunk értékelhető választ a létszámváltozásra vonatkozóan a kétféle időtávon. Ezután a súlyozással korrigált és teljeskörűsített adatok (mely által az egész országra érvényes megközelítő adatokat nyertünk) segítségével a várható létszámváltozás irányát elemeztük, tehát azt, hogy a megkérdezett vállalatoknál nőni, csökkenni fog, vagy változatlan marad a szakképzett munkaerő létszáma. Végül az összes szándékolt létszámváltozás becsült mértékét – hány fővel kívánják növelni, illetve csökkenni a cégek a foglalkoztatottak számát – vizsgáltuk.

A 3 éven túl, de 4 éven belüli időtávon szakiskolát végzettek iránti várható keresletre vonatkozó kérdésekre a megkérdezett vállalatok kevesebb, mint ötöde (15,2%-a) adott értékelhető választ. Így sajnos a mintegy 3000 fős minta több mint négyötöde elveszett a kutatás legfontosabb kérdése szempontjából. Sajnos nem tudhatjuk, hogy pontosan mi áll az alacsony válaszolási arányok mögött: a vállalkozók nem tudták a kérdésre a választ, vagy nem akarták felfedni terveiket.

Az idei évben problémát jelentett mind a keresleti, mind a kínálati oldalt illető becsléseket illetően a 2012.09.01.-jén hatályba lépő OKJ és az azt megelőzően hatályos jegyzék közötti megfeleltetés. Számos korábban érvényes OKJ-kód több különböző új OKJ-kódba lett szétválogatva és fordítva. Következésképpen a kölcsönösen egyértelmű megfeleltetés nem volt lehetséges minden esetben. A vállalatok az adatfelvétel során mind a 2011. évi, mind a 2012. évi jegyzék szakmáit illetően megfogalmazhattak keresleti becsléseket, míg a KIR-STAT adatbázisban szinte kizárólag a 2011. évi jegyzék szakmáira vonatkozóan találhatóak adatok (a kevés kivételt a még korábbi, 8 jegyű kódok alapján azonosított szakmák képezik). Mindezeket figyelembevéve nem tekinthetünk el annak lehetőségétől, hogy néhány szakma kimaradt az elemzésből.

Az elemzés egyik legfontosabb következtetése, hogy összességében országosan a jelenlegi trendek fennmaradása esetén túlkínálatra, tehát túl magas szakmunkás kibocsátásra lehet számítani, ami azonban jelentős szakma szerinti eltéréseket rejt maga mögött. Továbbá a korábbi évek tapasztalatai és ezen adatok alapján kijelenthetjük, hogy amennyiben a teljes KIR-STAT adatbázis és így a teljes szakiskolai kibocsátás problémamentesen kódolható lenne, akkor még nagyobb országos túlkínálatot találnánk.

Ezen felül lényeges azt a lényeges konklúziót is levonhatjuk, hogy a végzett tanulók jelentős része várhatóan mégsem jelenik meg szakmájuk munkaerőpiacán, így összességében a vállalatok a szakemberek hiányát is tapasztalhatják majd.

Az országos túlkínálati adat mögött jelentős részben néhány magas túlkínálatú szakma áll, ezek a szociális gondozó és ápoló (3376201), a logisztikai ügyintéző (5434501), a fodrász (5581501), az informatikai rendszergazda (5448104) és a gyógy- és sportmasszőr (5472601). A legnagyobb túlkínálatú szakmák listája a tavalyi adatfelvétel eredményeihez képest tehát megváltozott, azonban e változások értékelése a korábban és a jelenleg hatályos OKJ-k közötti különbségekből kifolyólag problematikus. (Megjegyzésként: a 2011. évi OKJ szociális gondozó (3376201) és fodrász (3381501) képesítési esetében tavaly is jelentős túlkínálatot jeleztünk előre.) A legnagyobb túlkeresletű szakmákat tekintve megállapítható, hogy az eladó (3434101) szakképesítés iránt mutatkozik meg a legnagyobb túlkereslet. (Megjegyzésként: a 2011. évi OKJ bolti eladó (3134101) szakképesítése 2012-ben és 2011-ben jelentős – a legnagyobb – túlkereslettel, 2010-ben jelentős túlkínálattal, 2009-ben pedig szintén jelentős túlkereslettel volt jellemezhető.) Mellette az autószerelő (5452502), a szakács (3481104), a pincér (3481104), a lovasz (3462102) szakmák esetében várható jelentős túlkereslet.

I. Fejezet: Háttér

1. Bevezető

Az alábbi tanulmány a szakképzési beiskolázási keretszámok meghatározásához kíván segítséget nyújtani a rendelkezésre álló elemzési és becslési lehetőségek mellett. Ehhez a kínálat és a kereslet egyes szegmenseinek – a szakiskolai kínálat, a versenyszektor és a közszféra kereslete – becslését, és a becsült értékek összevetését veszi alapul. A szakiskolák szakmák szerinti kibocsátása a szakképzettek kínálatának egy fontos szegmensét adja. A versenyszektor és a közszféra várható kereslete pedig a szakképzettek iránti kereslet fontos részei. A jelenlegi magyar szabályozási feltételek és kormányzati koncepció kitüntetett szerepet tulajdonít a szakképzés fejlesztésének. E kormányzati cél elérésének egyik legfontosabb eszköze a kínálat és a kereslet jobb összhangjának megteremtése azáltal, hogy szakmánként próbálja a jövőbeni kínálat mennyiségét a becsült (feltételezett) jövőbeni kereslet mennyiségéhez igazítani. Ez az egyedi szakmákra fókuszáló kvantitatív szemlélet elhanyagolja a munkaerő-piac realitásait (pl.: szakmák közötti és földrajzi mobilitás) és a szakképzés minőségi problémáit; jóllehet ezek mind hazai mind nemzetközi tanulmányok alapján döntő jelentőségűek.²

Jelen tanulmány elsődleges célja az, hogy egy vállalati adatfelvétel (KERESLET_VALLALAT_2013) eredményeire alapozva a versenyszektor és a közszféra egyes alszektorainak szakképzett munkaerő iránti várható keresletét becsülje és hasonlítsa össze a várható szakiskolai kibocsátással. A tanulmánynak nem volt feladata foglalkozni a kínálat más szegmenseivel, és a kereslet egyéb tényezőivel sem³. Ezekről sajnos nem is rendelkezünk megfelelő, szakma szinten elemezhető adatokkal.

A tanulmány a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2008, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” című kutatási program, és annak 2009 és 2012 között évenként megismételt változatainak szerves folytatása. A 2008-as, 2009-es, 2010-

² Erről lásd bővebben: Fazekas Mihály és Makó Ágnes (2008), A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2008, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest, 1. fejezet vagy Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (2008), A Munkaerőpiaci Szereplők az Iskolarendszerű Szakképzés Beiskolázási Szerkezetének Kialakításában. MKIK, Budapest

³ A kínálat más tényezői között kell megemlítenünk a vállalati átképzéseket, és a felnőttképzés során a munkaerőpiacra lépőket, a munkanélküli szakképzetteket, az inaktív státusból kilépő szakképzetteket, az adott szakmával rendelkező és adott lokális munkaerőpiacra belépőket (átköltözőket és ingázókat), a több szakmával rendelkezők között a szakmát váltókat. A kereslet nem vizsgálta tényezői között az újonnan alakult vállalkozások munkaerő-keresletét, és az adott lokális munkaerőpiacra betelepülő vállalkozások munkaerő-keresletét. Fontos hangsúlyozni még, hogy nem az e tényezők által mozgatott létszám, hanem a beáramlások és a kiáramlások egyenlege lenne mérvadó a várható szakiskolai kibocsátás meghatározásában.

es, 2011-es és 2012-es felmérések tapasztalatait összegyűjtöttük, megvitattuk és ezek fényében változott a módszertan, az adatfelvétel szerkezete. A tavalyi évhez képest némileg elmaradt a vállalati mintavétel elemszáma: a korábbi 4000 helyett 3000 vállalathoz közelített, ami lényegesen elmarad a 2009-es 9000 vállalattól, ugyanakkor folytattuk a 2009-ben megkezdett és 2010-ben megismételt, a fiatal szakmunkásokat vizsgáló adatfelvételt is. A tavalyi terveknek megfelelően ismételten felkerestük a fiatal szakmunkás pályakezdőket, hogy feltárhassuk, hogyan boldogulnak a végzést követően. Mindemellett – az egyelőre kísérleti jelleggel végzett – pályakövetéses vizsgálatunk is folytatódik, amelynek során a szakiskola befejezése előtt álló diákokat keresünk meg iskoláikban, és vesszük fel alapvető adataikat.

Munkánkat jelentősen megnehezítette a 2008 vége óta kibontakozó gazdasági válság, valamint a kormányváltás óta bekövetkezett nagy mennyiségű és sok esetben előre nem tervezhető változás a szabályozói környezetben (pl.: adózás, szociális juttatások rendszere). Ez mindenképpen a kapott eredmények óvatos értelmezésére int, hiszen bizonytalan körülmények között kevéssé látják előre a vállalatok a jövőbeli keresletüket, kevéssé tudják a pályakezdők, hogy milyen lehetőségekre számíthatnak.

Az elemzés során a jelenlegi szakiskolai kínálatot a rendelkezésre álló legfrissebb – 2012/2013-as – KIR statisztika alapján becsültük meg a korábbi évek trendjeinek figyelembe vételével (e trendekről a legfrissebb elemzést lásd Fazekas (2010), 6. fejezet). A keresletre vonatkozó számítások alapját pedig – mint említettük – egy megfigyelés, egy közel 3000 vállalkozásra kiterjedő kérdőíves adatfelvétel képezi, amely 2012. november és 2013. február között zajlott le. Az adatfelvétel szakmai koncepciójának kialakítását és a mintavételt az MKIK Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézete (GVI) végezte el, a kérdőív összeállításában a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) és a GVI vett részt. Az adatfelvételt a GVI szervezte, annak lebonyolítását részben az MKIK területi hálózata, részben a GVI irányította. A kapott adatok elemzését a GVI végezte el. Az adatfelvétel célja a vállalatok szakképző iskolát végzettek iránti kereslete egy, illetve négy éven belül várható alakulásának – szakmánként és megyénként, illetve régióként történő – feltérképezése, ezen keresztül pedig a szakképzési beiskolázási keretszámok meghatározásának elősegítése volt. A vállalati adatfelvétel, miközben a várható kereslet meghatározására irányult, nem tért ki a kereslet egyébként nélkülözhetetlen jellemzőjének, a várható kínált bér nagyságának felmérésére. Ez annak az egyébként erős feltételezésnek a hallgatólagos elfogadásával egyenértékű, hogy a létszámfelvételi

szándékok minden esetben az adott lokális munkaerőpiacra jellemző átlagbérek vagy ezt meghaladó bérek mellett érvényesek.

A kínálat és a kereslet eltéréseinek meghatározásakor azt az elvet követtük, hogy a lehetséges és a szükséges beavatkozás (a jelenlegi szakiskolai keretszámok csökkentése, illetve növelése) területeit ún. kritikus értékek átlépésével határozzuk meg. Nem tehattünk másként, mert csak két adatfelvétel nem ellenőrzött érvényességű eredményei álltak rendelkezésünkre. A bizonyos kritikus értékek átlépése (a kínálat és a kereslet nagymértékű eltérése) esetén feltételezhetjük azt, hogy meg kell, illetve meg lehet fontolni a beavatkozást, a korábban érvényes szakiskolai keretszámok felülvizsgálatát.

Mindemellett az ideai kutatás, amelyeknek keretében a jelen elemzés is készült, a hatodik kísérlet arra nézve, hogy a szakiskolai beiskolázási keretszámok ellenőrizhető empirikus adatokra és számításokra alapozva kerüljenek meghatározásra. Ezt a feladatot valójában több jól definiált megfigyelés, rendszeres adatfelvételek, pályakövetéses vizsgálatok révén lehetne megvalósítani. A nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy ha most kezdődne el a szükséges adatbázisok kiépítése, akkor kb. 4-5 év után várhatnánk azt, hogy elegendő adat áll rendelkezésünkre egy szigorúbb feltételeket alkalmazó, a valóságos folyamatokat jobban leképező becslési módszer kidolgozásához és alkalmazásához. Az elemzés egyik tanulsága éppen az, hogy felhívja a figyelmet a szakiskolai kibocsátás és munkaerő-piaci érvényesülés felmérésének fontosságára és az ehhez szükséges adatbázisok kialakításának szükségességére.

A tanulmány első fejezetének hátralévő részében a KERESLET_VALLALAT_2013 adatfelvétel fontosabb jellemzőinek leírása következik, ideértve a súlyozatlan és súlyozott adatok főbb megoszlásait és a súlyozás alapelveit.

A második fejezetben a versenyszféra szakképzettséggel rendelkezők iránti várható keresletének és a szakképző intézmények várható kibocsátásának kvantitatív jellemzését végezzük el. Ennek részeként először kifejtésre kerülnek a szakképzett munkaerő iránti kereslet és kínálat becslésének alapelvei és feltételezései. Itt lesz szó a becsléshez felhasznált adatforrásokról, a becslés határaitól és a becslés során alkalmazott explicit feltételezésekről, valamint a kritikus értékek meghatározásának menetéről. Másodsor, bemutatjuk a kereslet várható változásának irányát és mértékét különböző vállalati jellemzők mentén, úgy, mint méret vagy külföldi tulajdoni arány. Harmadszor, felvázoljuk a kereslet és kínálat becslése révén előállt összefoglaló adatokat és röviden elemezzük őket

felhasználván a pályakezdő szakmunkások felmérésének egyes következtetéseit is. Az utolsó részben tárgyaljuk megyénként és régióként a megadott kritikus értékeket átlépő képzéseket. Az elemzés során a 2012.09.01-től hatályos Országos Képzési Jegyzékben foglalt szakképesítéseket illetően vonunk le következtetéseket.

A harmadik fejezet a szakképzettek iránti kereslet kvalitatív jellemzését végzi el. Ennek keretében először bemutatjuk a vállalati felmérés alapján a pályakezdők kompetenciáival való elégedettséget. Másodszer megvizsgáljuk a pályakezdőkkel nehezen betölthető állások jellemző problémáit. Végül leírjuk a tanulószereződéses képzés főbb időbeli trendjét és jellemzőit, a vállalatok véleményét a tanulószereződéses képzésről és az abban való részvétel, illetve az abból való kimaradás okait.

Előre kell bocsátanunk, hogy az adatfelvétel, és az ehhez kapcsolódó statisztikai becslési eljárások bizonytalanságai miatt a közölt becslési eredmények csak olyan jelzéseként foghatók fel, amelyeket az adott lokális munkaerőpiac szereplői (iskolaigazgatók, munkaerő-piaci szervezetek szakértői, nagy foglalkoztatók, önkormányzatok) körében gyűjtött információkkal kell kiegészíteni, illetve ellenőrizni. Az eredmények csak ezen, az adott megyében, településen szerzett információk fényében interpretálhatók megfelelő biztonsággal.

2. A „KERESLET_VALLALAT_2013” adatfelvétel fontosabb jellemzői

2.1. Az adatfelvétel

Az elemzés a magyarországi vállalkozások szakképző iskolát végzettek iránti keresletének várható alakulását vizsgálja, egy és négy éves időtávon. A mintegy 3000 vállalkozást érintő kérdőíves adatfelvétel a GVI szervezésében zajlott 2012. november 19. és 2013. február 25. között. Az adatfelvételhez meghatározott mintaelosztás kialakítása során lényeges szempont volt, hogy azon vállalati csoportok kerüljenek előtérbe, amelyekben a kutatás korábbi hullámainak tapasztalatai alapján, illetve egyéb szakirodalmi eredmények szerint – lásd Czibik és mtsai (2011) – nagyobb előrejelzési képesség várható. Ezen megfontolások okán a kérdezést igyekeztünk a 20 főnél nagyobb létszámmal bíró vállalkozások körére korlátozni.

2.2. A minta jellemzői

2.2.1. A cégek számának megoszlása a súlyozatlan mintában

A programban résztvevő szervezetek segítségével összesen 2817 vállalkozás vezetőihez jutottak el a kérdezőbiztosok.

A megyéket tekintve Budapest, Pest megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Győr-Moson-Sopron megye, illetve Borsod-Abaúj-Zemplén megye szerepel a mintában a legnagyobb súllyal. A 393 budapesti, 291 Pest megyei, 179 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei, 175 Győr-Moson-Sopron megyei, illetve 174 Borsod-Abaúj-Zemplén megyei vállalkozás adja a minta 14%-át, 10,3%-át, 6,4%-át, 6,2%-át, illetve 6,2%-át. (A teljes sokaságban a Budapesten bejegyzettek adják az összes működő vállalkozás 27,3%-át.) A legkisebb súllyal Nógrád Megye szerepel, az itteni 41 mintába került cég 1,5%-ot tesz ki. (lásd a 2.2.1.1. táblázatot).

Régiók szerint egyenletesebb a minta elemeinek megoszlása. A legnagyobb súlyt Közép-Magyarország és a Dél-Alföld régiók kapták, jóllehet Észak-Magyarország teljes sokaságban mért aránya valamivel alacsonyabb, míg Közép-Magyarország részesedése jóval magasabb. Összességében azonban kijelenthető, hogy a megcélzott egyenletes régiónkénti mintavétel nagy vonalakban teljesült (lásd a 2.2.1.2. táblázatot).

Létszám-kategóriák alapján az tapasztalható, hogy a minta kevesebb, mint egy százalékát teszik ki a 9 fő alatti mikro-vállalkozások, a 10-19 fős kisvállalkozások pedig a minta 1,7%-át adják – ezen cégek alacsony hányadának oka, ahogy már fentebb is említettük, az előrejelzéseket magasabb valószínűséggel adó, nagyobb cégek preferálása a mintavétel során. A 20-49 fős közepes méretű cégek aránya 22,5%, az 50-249 fős vállalatok aránya 59,5%, a 250 fő feletti nagyvállalatoké pedig 15,7%. A teljes sokaságban a 9 fő alatti mikro-vállalkozások az összes vállalat 95,4%-kát teszik ki, tehát ezek mintabeli aránya jóval a valódi arány alatt marad, a nagyobb létszámú cégek pedig valós súlyukhoz képest nagyobb arányban szerepelnek a mintában. A nagyvállalatok szempontjából kifejezetten erősnek mondható a minta, mivel a Magyarországon bejegyzett 872 darab 250 fő feletti cégnek körülbelül 50%-a szerepel a mintában (lásd a 2.2.1.3. táblázatot).

Ágazatok szerint elmondható, hogy a mintába került cégek 8,4%-a a mezőgazdasági tevékenységet végez, 45,8%-uk a feldolgozóiparban, 6,7%-uk az építőiparban, 39,2%-uk pedig a szolgáltatások területén (lásd a 2.2.1.4. táblázatot) működik.

2.2.1.1. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának megyék szerinti megoszlása

Megye	A mintában		A sokaságban (2010)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Bács-Kiskun megye	160	5,7	32675	4,7
Baranya megye	134	4,8	26155	3,8
Békés megye	107	3,8	18659	2,7
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	174	6,2	32090	4,6
Budapest	393	14,0	189882	27,3
Csongrád megye	132	4,7	28030	4,0
Fejér megye	138	4,9	26172	3,8
Győr-Moson-Sopron megye	175	6,2	32543	4,7
Hajdú-Bihar megye	157	5,6	32926	4,7
Heves megye	85	3,0	17819	2,6
Jász-Nagykun-Szolnok megye	97	3,4	19078	2,7
Komárom-Esztergom megye	99	3,5	20060	2,9
Nógrád megye	41	1,5	9371	1,3
Pest megye	291	10,3	89548	12,9
Somogy megye	101	3,6	19191	2,8
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	179	6,4	28063	4,0
Tolna megye	62	2,2	14006	2,0
Vas megye	87	3,1	16860	2,4
Veszprém megye	113	4,0	23921	3,4
Zala megye	92	3,3	19631	2,8
Összesen	2817	100,0	696680	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013;

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.1.2. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának régiók szerinti megoszlása

Régió	A mintában		A sokaságban (2010)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Dél-Alföld	399	14,2	79364	11,4
Dél-Dunántúl	296	10,5	59352	8,5
Észak-Alföld	431	15,3	80067	11,5
Észak-Magyarország	298	10,6	59280	8,5
Közép-Dunántúl	350	12,4	70153	10,1
Közép-Magyarország	689	24,5	279430	40,1
Nyugat-Dunántúl	354	12,6	69034	9,9
Összesen	2817	100,0	696680	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013;

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.1.3. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának létszám-kategóriák szerinti megoszlása

Létszám-kategóriák	A mintában		A sokaságban (2010)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
x-9 fő	17	,6	664488	95,4
10-19 fő	48	1,7	18067	2,6
20-49 fő	634	22,5	8613	1,2
50-249 fő	1676	59,5	4640	0,7
250-x fő	442	15,7	872	0,1
Összesen	2817	100,0	696680	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013;

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.1.4. táblázat: A súlyozatlan mintában a cégek számának ágazatok szerinti megoszlása (közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás, oktatás, egészségügy és szociális ellátás nélkül)

Ágazat	A mintában		A sokaságban (2010)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Mezőgazdaság	237	8,4	23331	3,3
Ipar	1289	45,8	51935	7,5
Építőipar	188	6,7	66033	9,5
Szolgáltatások	1103	39,2	555381	79,7
Összesen	2817	100,0	696680	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013;

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.2. A súlyozás alapelvei

A minta súlyozására azért volt szükség, mert az adatfelvételt megelőző mintavételnél nem lehetett érvényesíteni bizonyos előzetes mintavételi szempontokat, ezért a minta torzításokat tartalmaz a valódi sokasági arányokhoz képest, tehát olyan fontosabb dimenziók mentén, mint régió, vállalatméret és gazdasági ág, a minta megoszlása jelentősen eltért a teljes sokaságétól. (Például a 2.2.1.1. és 2.2.1.2. táblázatokban bizonyos kategóriáknál eltérnek egymástól a mintabeli és sokaságbeli százalékos arányok.) Ez problematikusá teszi az eredmények értelmezését és általánosíthatóságát.

További problémát jelentett, hogy a mikro és kisvállalkozások lényegesen alacsonyabb pontossággal tudják megadni a középtávú munkaerő felvételi szándékaikat, így a vállalatok magas részaránya csökkentette volna az előrejelzés megbízhatóságát.

A torzítás korrekciója és a kívánt arányok kialakítása a súlyozás matematikai eljárásával elvégezhető. Ennek során a bizonyos szempontok (pl. ágazat, létszám, régió) szerint az országos arányokhoz képest kisebb arányban szereplő válaszadók válaszait egynél nagyobb, a nagyobb arányban szereplőket pedig egynél kisebb számmal szorozzuk meg. Az országos arányokhoz való arányosításra azért volt szükség, hogy elvégezhessük az országos szintű elemzéseket. A súlyozás természetesen régiókon belül is, ágazatonként és létszám-kategóriánként, arányosította a mintát. Ez az eljárás bizonyos véletlen zajokat, hibákat felnagyíthat, mivel egy-egy megkérdezett válaszait többszörös súllyal vesszük figyelembe tekintet nélkül arra, hogy az adott egyén válaszai mennyire tipikusak vagy extrémek, de más *a posteriori* lehetőségünk nem lévén a minta korrigálására, ezt az eljárást kellett alkalmaznunk.

A fentiek figyelembevételével mellett az alábbi elemzés *számbeli* eredményeinek direkt módon való értelmezése több okból kifolyólag is fenntartásokkal kezelendő:

- A minta előbbieken említett aránytalanságait és a nem véletlen mintavételt súlyozással korrigáltuk, mely felnagyíthat bizonyos hibákat (ez rontja a kapott eredmények megbízhatóságát).
- A válaszadók közül sokan nem válaszoltak azokra a kérdésekre, melyek a foglalkoztatási szándékok 4 éves időtávon történő alakulására vonatkoztak. Itt a válaszolás és nem válaszolás bekövetkezése szisztematikusan eltérhet egymástól, ezért az eredmények is torzítottak lehetnek (az érvényesség problémája).

A válaszadók közül sokan nem tudták megmondani, hogy valójában hány főt fog érinteni ténylegesen megvalósuló foglalkoztatási döntésük. A válaszok inkább az irányokat, nem pedig a mértékeket jelzik (a pontosság problémájáról lásd 3. alfejezetet).

A súlyozás keretében a minta 3 fő változó (régió, gazdasági ág, vállalatméret) menti megoszlását azonossá tettük a teljes sokaság azonos változók menti megoszlásával. A súlyozás lépései a következők voltak:

1. A súlyozatlan minta minden elemét besoroltuk egy mátrixba, melynek minden celláját egy régió – gazdasági ág – vállalatméret változóhármassal definiál (pl.: közép-magyarországi régió, építőipar, kis- és mikrovállalkozás). Majd meghatároztuk minden egyes cella súlyozatlan mintán belüli részarányát.
2. Meghatároztuk ugyanezen cellák teljes sokaságon belüli súlyát, amit a 2007-es országos GDP-n belüli részesedésük alapján számoltunk ki⁴. A GDP-arányos súlyok alapját a teljes GDP ágazatok, régiók, illetve vállalatméret szerinti megoszlása képezte. Az országos megoszlásokat lásd a 2.2.2.1. (ágazatok és régiók) és 2.2.2.2. (vállalatméret) táblázatokban.
3. A fenti két megoszlás összevetése alapján álltak elő a súlyok, melyekkel a mintát súlyoztuk. Az alkalmazott képlet az alábbi volt:

$$s_j = m_j/p_j$$

ahol s_j az egyes cellák súlyozási szorzója, m_j az egyes cellák mintabeli súlya és p_j az egyes cellák sokaságon belüli súlya. Az így előállt súlyok megtalálhatók a tanulmány függelékében.

2.2.2.1. táblázat: A GDP régiók és gazdasági ágak szerinti megoszlása (2009), százalék

Régiók	Mezőgazdaság	Feldolgozóipar	Építőipar	Szolgáltatás	összesen
Dél-Alföld	0,13	3,82	0,89	33,25	38,09
Dél-Dunántúl	0,23	1,93	0,20	14,33	16,69
Észak-Alföld	0,23	1,99	0,22	12,04	14,48
Észak-Magyarország	0,27	0,44	0,17	9,62	10,51
Közép-Dunántúl	0,15	0,95	0,19	7,59	8,87
Közép-Magyarország	0,36	1,13	0,23	5,49	7,22
Nyugat-Dunántúl	0,40	0,88	0,23	2,62	4,14
Összesen	1,78	11,13	2,15	84,94	100,00

Forrás: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=2&szst=QPT>

2.2.2.2. táblázat: Az összes nettó árbevétel vállalatméret szerinti megoszlása (2009), százalék

Vállalatméret	Százalékos megoszlás
Mikro- és kisvállalatok	58
Közepes- és nagyvállalatok	42

⁴ Az adatok a <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=2&szst=QPT> honlapról a Bruttó hozzáadott érték folyó áron táblázatokból valamint a Prognózis 2007 adatfelvételtől származnak.

Forrás: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=2&szst=QPT>

A tanulmány céljainak megfelelően két különböző súlyozási szorzót is meghatároztunk a fenti eljárást követve. Az első esetben a teljes minta elemszámait vettük figyelembe, ami a lekérdezett adatok legtágabb körének bemutatásához megfelelő, mint például tanulószereződéses tanulók száma vagy a várt létszámváltozás iránya 1 hónapos időtávon. Emellett létrehoztunk egy alternatív súlyozási szorzót is. Ennek alapját nem a teljes minta képezte, hanem csupán azok a vállalatok, amelyek tudtak a 3 éven túli, de 4 éven belüli várható szakma szintű keresletükre számszerű előrejelzést adni. Tehát úgy gondolkodtunk, hogy azok helyett a vállalatok helyett, amelyek nem tudtak előrejelzést megadni olyan vállalatok válaszait vesszük figyelembe, amelyek jellemzőikben hasonlóak (régió, gazdasági szektor, méret), de tudtak létszámbeclést adni. Így az előrejelzési választ megadó vállalatok nagyobb súlyt kaptak. A 2.2.3-as fejezetben a teljes mintát alapul vevő súlyozás szerinti megoszlásokat mutatjuk be, azonban a keresleti előrejelzések meghatározásához már a szűkített mintán vett súlyozást használtuk.

A súlyozási szorzók felhasználásával tehát a minta megoszlása megfeleltethető a teljes sokaság adott változók mentén vett megoszlásának. Ugyanakkor a versenyszféra keresletének szakiskolai kibocsátásával való összevetéséhez még teljeskörűsíteniünk is kellett a súlyozott mintát. Ennek oka az volt, hogy a súlyozott minta szakma szerinti keresleti adatai arányaiban igen, azonban nagyságában nem tükrözik a teljes sokaság jellemzőit. A teljeskörűsítést egy országos szorzó segítségével végeztük el, amely a súlyozott minta teljes alkalmazotti létszáma és a teljes sokaság alkalmazotti létszámának⁵ hányadosaként állt elő. Itt fontos megjegyezni, hogy a mivel a KSH csak a 4 fő fölötti vállalkozások összlétszámát közli, az általunk alkalmazott teljeskörűsítési arányszám alsó becslés csupán, hiszen a mintában 4 fő alatti vállalkozások is szerepelnek.

4.2.3. A cégek számának megoszlása a súlyozott mintában (versenyszféra)

Az alábbiakban a súlyozott adatok (versenyszféra) alapvető megoszlásait mutatjuk be összehasonlítva a tavalyi adatfelvételtől kialakított súlyozott mintával. A súlyozott mintában Budapest idén is nagyobb aránnyal szerepel, mint a súlyozatlan adatok

⁵ Az adatok forrása: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=2&szst=QLI>

esetében: a budapesti cégek 19,9%-át teszik ki a súlyozott mintaelemszámnak (lásd a 4.2.3.1. táblázatot). A megyék esetében a súlyozás bevezetésével – Pest, Győr-Moson-Sopron, és Veszprém megyét kivéve – az arányok csökkenése áll fenn. Megállapítható továbbá, hogy a tavalyi adatfelvételhez képest az arányokat tekintve komoly változás nem tapasztalható, pár százalékpontonál nagyobb eltérés csupán Budapest és Pest megye esetében számolható.

Régiók szerinti bontásban hasonló a helyzet: a Budapestet is tartalmazó Közép-Magyarország adja a súlyozott minta 38,1%-át, ez után pedig Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl következik 16,7%-kal, illetve 14,5%-kal. A többi régió 4-10%-kal részesedik a minta-elemszámból (lásd a 4.2.3.2. táblázatot).

Létszám-kategóriák szerint látható, hogy kisebb súlyt kaptak a 9 fő alatti mikro-vállalkozások (1%), a 10-19 fős kisvállalkozások (2,8%). A 20-49 fős közepes méretű cégek 53,8%, míg az 50-249 fős vállalatok aránya 34,1%, a 250 fő feletti nagyvállalatoké pedig 8,3%. (lásd a 4.2.3.3. táblázatot). A tavalyi hullámhoz képest a létszám-kategóriák arányaiban már jelentős eltérések tapasztalhatóak.

Ágazatok szerint (a versenyszférára korlátozódva) látható, hogy a súlyozott mintában kisebb arányban szerepelnek a mezőgazdaság területén (1,8%), a feldolgozóiparban (11,1%) és az építőiparban működő cégek (2,1%), mint az eredeti mintában. A szolgáltató cégek részesedése viszont 84,9%-ra nőtt (lásd a 4.2.3.4. táblázatot). A tavalyi értékekhez képest jelentős változásokat tapasztalhatunk e téren.

Látható, hogy a minta és a sokaság megoszlása eltér az alábbi táblázatok alapján. Ennek oka, hogy a GDP-ből való részesedést vettük alapul a súlyok kialakításakor és nem a vállalatok számát, amit az alábbi táblázatok tartalmaznak.

2.2.3.1. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának megyék szerinti megoszlása a súlyozott mintában.

Megye	A 2012. évi mintában		Az idei mintában		A sokaságban (2010)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	95	2,4	44	1,6	32675	4,7
Bács-Kiskun	124	3,2	135	4,8	26155	3,8
Békés	88	2,3	28	1,0	18659	2,7
Borsod-Abaúj-Zemplén	157	4,0	171	6,1	32090	4,6
Budapest	1283	32,8	561	19,9	189882	27,3
Csongrád	125	3,2	46	1,6	28030	4,0
Fejér	155	4,0	158	5,6	26172	3,8
Győr-Moson-Sopron	158	4,0	227	8,1	32543	4,7
Hajdú-Bihar	150	3,8	76	2,7	32926	4,7
Heves	88	2,2	59	2,1	17819	2,6
Jász-Nagykun-Szolnok	93	2,4	44	1,6	19078	2,7
Komárom-Esztergom	136	3,5	105	3,7	20060	2,9
Nógrád	39	1,0	23	,8	9371	1,3
Pest	614	15,7	502	17,8	89548	12,9
Somogy	87	2,2	102	3,6	19191	2,8
Szabolcs-Szatmár-Bereg	106	2,7	92	3,3	28063	4,0
Tolna	62	1,6	60	2,1	14006	2,0
Vas	128	3,3	88	3,1	16860	2,4
Veszprém	117	3,0	207	7,3	23921	3,4
Zala	110	2,8	91	3,2	19631	2,8
Összesen	3915	100,0	2817	100,0	696680	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2012; KERESLET_VALLALAT_2013

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.3.2. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának régiók szerinti megoszlása a súlyozott mintában.

Régió	A 2012. évi mintában		Az idei mintában		A sokaságban (2010)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Dél-Alföld	338	8,6	117	4,1	79364	11,4
Dél-Dunántúl	244	6,2	296	10,5	59352	8,5
Észak-Alföld	349	8,9	203	7,2	80067	11,5
Észak-Magyarország	283	7,2	250	8,9	59280	8,5
Közép-Dunántúl	408	10,4	470	16,7	70153	10,1
Közép-Magyarország	1897	48,5	1073	38,1	279430	40,1
Nyugat-Dunántúl	396	10,1	408	14,5	69034	9,9
Összesen	3915	100,0	2817	100,0	696680	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2012; KERESLET_VALLALAT_2013

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.3.3. táblázat: A versenyszférában működő cégek számának létszám-kategóriák szerinti megoszlása a súlyozott mintában.

Létszám-kategóriák	A 2012. évi mintában		Az idei mintában		A sokaságban (2010)	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
x-9 fő	872	22,3	27	1,0	664488	95,4
10-19 fő	332	8,5	80	2,8	18067	2,6
20-49 fő	362	9,2	1515	53,8	8613	1,2
50-249 fő	1411	36,0	961	34,1	4640	0,7
250-x fő	938	24,0	234	8,3	872	0,1
Összesen	3915	100,0	2817	100,0	696680	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2012; KERESLET_VALLALAT_2013

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

2.2.3.4. táblázat: A súlyozott mintában a versenyszféra cégeinek számának ágazatok szerinti megoszlása (közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás, oktatás, egészségügy és szociális ellátás nélkül)

Ágazat	A 2012. évi mintában		Az idei mintában		A sokaságban	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Mezőgazdaság	203	5,2	50	1,8	23331	3,3
Ipar	1187	30,3	313	11,1	51935	7,5
Építőipar	210	5,4	61	2,1	66033	9,5
Szolgáltatások	2316	59,1	2393	84,9	555381	79,7
Összesen	3915	100,0	2817	100,0	696680	100,0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2012; KERESLET_VALLALAT_2013

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=1&theme=QV&lang=hu>

Megjegyzés: a sokaságbeli esetek a működő társas és egyéni vállalkozásokat tartalmazzák

II. Fejezet: Szakképzettek iránti várható kereslet és kínálat kvantitatív becslése

3. A kínálat és a kereslet becslésének módszere és feltételezései

A becslés elkészítéséhez két adatbázis, a „KERESLET_VALLALAT_2013” és a „KIR-STAT” illesztését végeztük el. Az előbbiből a 2016-2017-ben a versenyszektorban várható munkaerő-piaci keresletet számítottuk ki, az utóbbiból pedig a 2016-ben várható szakiskolai kibocsátást.⁶

Az elkészült becslés során többféle szigorú kritériumot alkalmaztunk annak eldöntésére, hogy mely szakmákban, mely régiókban, illetve megyékben térhet el jelentősen a kereslet a kínálattól, azaz mely megyék és szakmák esetében megfontolandó és kíván további információgyűjtést a jelenlegi képzési keretszámok megváltoztatása. A kritériumok kiválasztásánál igyekeztünk konzervatív módon eljárni. Ez esetünkben azt takarja, hogy elsősorban el akartuk kerülni, hogy egyetlen olyan szakmát is kritikusnak nevezünk, amelyre vonatkozó becslésünk nagy bizonytalanságot hordoz magában. Ez azzal járt, hogy inkább kihagytunk potenciálisan problémás szakmákat a kritikus szakmák listájáról, mintsem, hogy megkockáztassuk a tévesen kritikusnak történő jelölést és az abból következő hibás utalást a beavatkozás lehetőségére, illetve szükségességére.

A kritikus szakmák megyei / regionális kiválasztásánál ugyanis kétféle hibát követhetünk el:

- 1) olyan szakmákat is kritikusnak tekintünk, amelyeket nem kellett volna
- 2) nem tekintünk kritikus szakmának olyat, amelyet pedig annak kellett volna tekintenünk.

A két hibafajtát nem kerülhetjük el, vagy az egyik, vagy a másik biztosan elő fog fordulni a becslések és a kritikus szakmák kiválasztása során. Ennek megfelelően csak azt határozhatjuk meg, hogy milyen arányban, milyen valószínűséggel fogjuk elkövetni az 1) és milyennel a 2) fajta hibát. Mi úgy próbáltuk meghatározni a kritikus szakmákhoz tartozó kritériumokat, hogy minimalizáljuk az első hibafajta (azaz, hogy olyan szakmákat jelöljünk

⁶ Az RFKB-k 2013-as döntése a szakképző intézmények 2014/2015-es tanév szakképző évfolyamaira először belépők számára hat. Ennek az évfolyamnak a tanulói – 2 éves képzést feltételezve – 2016-ben lépnek ki a munkaerőpiacra, ezért kutatásunkban a 2016 és 2017 közötti időszak versenyszektorban várható munkaerő-keresletének és -kínálatának becsült értékeit vetjük össze.

kritikusnak, amelyek voltaképpen nem is azok) elkövetésének valószínűségét. Így minden bizonnyal több olyan szakmánál is előfordul, hogy nem jelöltünk kritikusként, amelyek pedig azok lennének, de abból a megfontolásból, hogy nagyon korlátozott információk álltak rendelkezésünkre, egy adatfelvétel eredményei alapján kellett becsülni és a KERESLET_VALLALAT_2013 adatfelvételen kívül erős feltételezésekre kellett hagyatkoznunk, így ez a konzervatív megoldás látszott célravezetőnek.

A fentiek alapján az elkészült becsléseket tájékoztató jellegűnek lehet csak tekinteni, amelyek a potenciálisan legnagyobb várható túlkereslettel, illetve túlkínálattal jellemezhető szakmákat határozzák meg regionális és megyei szinten. Ezért az alább részletezett becsléseket a későbbiekben minden esetben ki kell egészíteni a helyi munkaerő-piaci szereplők, szakértők szaktudásával, amely alapján megítélhető, hogy a kapott becslések mennyire is tekinthetők érvényesnek.

A kutatás célja a szakképző iskolák várható 2016. évi kibocsátásának a várható munkaerő-piaci kereslettel való összehasonlítása volt a vállalati adatfelvétel (KERESLET_VALLALAT_2013) eredményeire és a rendelkezésre álló kibocsátási adatokra alapozva. Ehhez a szakmunkások iránti keresletre és a szakmunkás-kibocsátásra szakmánkénti előrebecsléseket készítettünk megyénként, illetve régióként.

A várható kibocsátást a KERESLET_VALLALAT_2013 adatfelvétel tisztított, súlyozott és teljeskörűsített vállalati adatainak aggregálásával kaptuk. Itt nem volt szükségünk trendszámításra vagy további statisztikai korrekcióra. Fontos kiemelni, hogy míg 2008-ban összesen 340 szakmában adtak meg vállalatok várható keresleti értékeit, addig 2012-ben ez összesen 261 szakmát tett ki, tehát a vállalati adatbázisba bekerülő és így vizsgálható szakmák száma lényegesen csökkent. Az idei évben az 2012.09.01.-től hatályos OKJ szakmáit illetően összesen 305 esetben jelezhető előre a várható keresleti érték. Mivel nem lehetünk biztosak abban, hogy a KERESLET_VALLALAT_2013 adatfelvételben nem megjelenő szakképesítések iránt nincs várható kereslet ezért a kimaradt szakmákat külön jelentjük.

A várható szakiskolai-kibocsátást direkt módon a KIR-STAT adatbázisból határoztuk meg. Idén némileg eltért ezen adatbázis tartalma a korábban megszokottól, amikor is a szakma szintű képzésre először belépő diákok számára vonatkozó adatokat kaptunk évfolyamonkénti bontásban. Az aktuális adatbázis szakmánként, évfolyamonként és intézményenként tartalmazza az összes olyan diák számát, akik szakképző évfolyamokon

kezdték meg tanulmányaikat. Az intézményi, szakma és évfolyam szintű adatokat földrajzi egység (megye/régió) valamint szakma szerint aggregáltuk, tehát a későbbiekben az évfolyamok közötti különbségektől eltekintettünk.

Az idei évben problémát jelentett mind a keresleti, mind a kínálati oldalt illető becsléseket illetően a 2012.09.01.-jén hatályba lépő OKJ és az azt megelőzően hatályos jegyzék közötti megfeleltetés. Számos korábban érvényes OKJ-kód több különböző új OKJ-kódba lett szétválogatva és fordítva. Következésképpen a kölcsönösen egyértelmű megfeleltetés nem volt lehetséges minden esetben. A vállalatok az adatfelvétel során mind a 2011. évi, mind a 2012. évi jegyzék szakmáit illetően megfogalmazhattak keresleti becsléseket, míg a KIR-STAT adatbázisban szinte kizárólag a 2011. évi jegyzék szakmáira vonatkozóan találhatóak adatok (a kevés kivételt a még korábbi, 8 jegyű kódok alapján azonosított szakmák képezik). Mindezeket figyelembe véve nem tekinthetünk el annak lehetőségétől, hogy néhány szakma kimaradt az elemzésből.

A szakképző intézmények kibocsátásának becslésekor potenciális problémát jelentett, hogy az RFKB-k által 2012-ben hozott, a 2013/2014-es beiskolázásra vonatkozó döntéseit nem tudtuk figyelembe venni. Ennek oka, hogy a döntések nem egyértelműen számszerűsíthető módon avatkoztak be a képzés szakmaszerkezetébe. Ugyanakkor az RFKB döntések végrehajtását vizsgáló elemzések arra utalnak, hogy az RFKB döntések csupán csekély mértékben vannak hatással a szakképző intézmények beiskolázási keretszámaira (Fazekas, 2011, Hajdu, 2012).

A létrehozott kínálati adatbázis tehát a 2012/2013-as tanévben a szakképző évfolyamokon kezdő tanulók számát tartalmazza, megyei szinten és szakmánként. A várható demográfiai változások alapján⁷ becslést készítettünk a 2013/2014-es tanévben a szakképző évfolyamokon kezdő diákok várható számáról (a becsléshez felhasznált megyei szorzókat a 3.1. táblázat tartalmazza).

⁷ Jakobi Ákos (2008): Regionális és megyei szakiskolai tanulói létszámok meghatározása a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére. Budapest, MKIK GVI

3.1. táblázat: A szakiskolai szakképző évfolyamokon kezdő tanulók számának előrebecsléséhez használt szorzók (2012/2013-as tanévről 2014/2015-es tanévre)

Megyék	Szorzók
Bács-Kiskun	0,953
Baranya	0,953
Békés	0,952
Borsod-Abaúj-Zemplén	0,952
Budapest	0,952
Csongrád	0,953
Fejér	0,953
Győr-Moson-Sopron	0,952
Hajdú-Bihar	0,952
Heves	0,952
Jász-Nagykun-Szolnok	0,952
Komarom-Esztergom	0,952
Nógrád	0,953
Pest	0,952
Somogy	0,952
Szabolcs-Szatmár-Bereg	0,952
Tolna	0,951
Vas	0,950
Veszprém	0,952
Zala	0,952

Forrás: Fazekas (2010)

Ezután a 2014/2015-ös szakképző évfolyamokon kezdők számát korrigáltuk a két év során várható lemorzsolódással, amit egységesen 10,93%-osnak tételeztünk fel. Ezt a számot a legfrissebb rendelkezésre álló lemorzsolódási mutatók súlyozatlan átlaga alapján kaptuk (lásd a 3.2. táblázatot). Tehát átlagosan két éves szakképzési hosszt feltételeztünk, ami egy teoretikus átlagnak tekinthető csupán, hiszen a képzések tervezett hossza eltér, valamint a diákok számára is hosszabb időt vehet igénybe egy-egy képzés elvégzése.

3.2. táblázat: Az iskola befejezése nélkül kimaradó tanulók aránya, 1989-1999, százalék

Tanév	Szaktanulmánykészítő	Szakközépiskola	Gimnázium
1989–93	24,6	15,1	11,5
1990–94	31,9	17,3	10,4
1991–95	32,3	15,3	9,3
1992–96	27,9	11,1	10,1
1993–97	33,7	8,7	9,3
1994–98	36,3	4,0	9,1
1995–99	n.a.	3,1	8,5

Forrás: Liskó (2002)

Megjegyzés: az arányszámok a teljes szakiskolai és szakközépiskolai populáció alapján kerültek kiszámításra.

A várható keresletet a KERESLET_VALLALAT_2013 felmérés várható szakképzett felvételére és elbocsátására vonatkozó eredményei alapján számítottuk ki. Ehhez összegeznünk kellett a telephelyen megvalósítandó létszámváltozásokat szakmánként és megyénként, illetve régióként.

Az így előállt várható keresleti és kínálati adatokból szakma és megye, illetve régió szintű várható eltérést számoltunk (kínálat – kereslet). A kritikus szakmák kiválasztásához kétféle kritériumot használtunk fel:

1. Relevancia-kritérium:

- a. megyei szinten szakmánként legalább 590 fős eltérésnek kellett lennie a kereslet és a kínálat között;
- b. régiós szinten szakmánként legalább 780 fős eltérésnek kellett lennie a kereslet és a kínálat között.

2. Pontosság-kritérium:

- a. megyei szinten legalább 199% kellett, hogy legyen a kereslet és kínálat eltérése a várható létszámmozgáshoz képest;⁸
- b. régiós szinten legalább 190% kellett, hogy legyen a kereslet és kínálat eltérése a várható létszámmozgáshoz képest.

A relevancia-kritérium azért szigorúbb régiós szinten, mert a nagyobb aggregáltsági szint nagyobb várható létszámmozgásokkal járt együtt. A pontossági kritérium ugyanezen okból kevésbé szigorú régiós szinten, ugyanis a nagy létszámmozgások miatt a százalékos eltérés szükségképpen alacsonyabb.

A fenti kritériumok alapján meghatározott kritikus szakmákat megyei és régiós szinten a 6. alfejezet részletezi.

A 2008-as felméréshez képest egy újabb, alapvető fontosságú elemet is beiktattunk az elemzésbe, ami már szerepelt a 2009-es, a 2010-es, a 2011-es és 2012-es elemzésekben is. Ennek lényege, hogy a kereslet és kínálat eltérésének számításakor nem csupán a szakiskolai várható kibocsátást vetettük össze a várható kereslettel, hanem kiszámítottuk, hogy a várható szakiskolai kibocsátás mekkora hányada fog ténylegesen a végzettség szerinti szakmájában elhelyezkedni. Ezt a plusz korrekciót sajnos csak országos és régiós szintű aggregálás esetén tudtuk elvégezni, nem szakmaszinten. Ennek oka, hogy rendkívül nagyok a régiók és szakmacsoportok, szakmák közötti eltérések e tekintetben (lásd a 3.3. és 3.4. táblázatokat). Sajnos a tanulói felmérés kis elemszáma nem tette lehetővé, hogy megyénként minden szakmára kiszámíthassuk a saját szakmájukban várhatóan elhelyezkedők arányát.

⁸ Azokban az esetekben, amikor nem volt várható kereslet az adott szakmában az adott megyében, ezt a kritériumot nem lehetett alkalmazni, de nem is volt szükséges, hiszen amennyiben egyáltalán nincs kereslet az adott szakmára az adott megyében, az egy erősebb jelző, mint a fent részletezett.

3.3. táblázat: Azon szakiskolás és szakközépiskolás végzősök aránya, akik a végzést követő 9 hónap során a saját szakmájukban nem tekinthetők az effektív munkakínálat részének, régióként, 2011-2012, százalék ($N_{2011}=1561$; $N_{2012}=1055$; $N_{2013}=1850$)

Régió	saját szakmájukban el nem helyezkedők aránya, %		
	2011	2012	2013
Közép-Magyarország	22	18,6	31,3
Közép-Dunántúl	28,6	24,8	20,7
Nyugat-Dunántúl	29,1	22,9	25,3
Dél-Dunántúl	25,8	25,7	29,8
Dél-Alföld	21,7	26,1	25,3
Észak-Alföld	26,8	24,5	35,3
Észak-Magyarország	27,2	31	29,1
Országos átlag	25,8	24,5	27,5

Forrás: KERESLET_TANULO_2011, KERESLET_TANULO_2012, KERESLET_TANULO_2013

3.4. táblázat: Azon szakiskolás és szakközépiskolás végzősök aránya, akik a végzést követő 9 hónap során a saját szakmájukban nem tekinthetők az effektív munkakínálat részének, szakmacsoportonként, 2011-2013, ($N_{2011}=1561$; $N_{2012}=1055$; $N_{2013}=1850$)

Szakmacsoport	saját szakmájukban el nem helyezkedők aránya, %		
	2011	2012	2013
Egészségügy	n.a.	n.a.	n.a.
Szociális szolgáltatások	n.a.	n.a.	n.a.
Oktatás	n.a.	n.a.	n.a.
Művészet, közművelődés, kommunikáció	n.a.	n.a.	n.a.
Gépészet	16,2	17,9	26,4
Elektrotechnika-elektronika	15,2	16,7	17,6
Informatika (szoftver)	n.a.	n.a.	n.a.
Vegyipar	n.a.	n.a.	n.a.
Építészet	29,9	28,5	29,9
Könnyűipar	n.a.	n.a.	n.a.
Faipar	45,5	38,4	42,0
Nyomdaipar	n.a.	n.a.	n.a.
Közlekedés	41,7	33,6	34,2
Környezetvédelem-vízgazdálkodás	n.a.	n.a.	n.a.
Közgazdaság	n.a.	n.a.	n.a.
Ügyvitel	n.a.	n.a.	n.a.
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	28	34,1	31,3
Vendéglátás-idegenforgalom	11,3	13,8	18,7
Egyéb szolgáltatások	n.a.	n.a.	n.a.
Mezőgazdaság	n.a.	n.a.	n.a.
Élelmiszeripar	25,3	25,3	n.a.
Országos átlag	25,8	24,6	27,5

Forrás: KERESLET_TANULO_2011, KERESLET_TANULO_2012, KERESLET_TANULO_2013

Megjegyzés: n.a.= nem áll rendelkezésre adat. Ennek hátterében vagy az áll, hogy az adott szakmacsoport egyetlen szakmája sem került be a mintánkba, vagy pedig a szakmacsoportba tartozó elemszám 40 fő alatt volt.

4. A kereslet várható változása

A kérdőíves kutatás középpontjában a vállalkozások szakképzett munkaerő iránti jövőbeni kereslete áll. A vállalatvezetőket arról kérdeztük meg, hogy székhelyükön (telephelyükön) hogyan fog változni a szakképzett munkaerő létszáma, tehát az egyes szakmákat tekintve hány főt szándékoznak felvenni, illetve elbocsátani az elkövetkező 12 hónapban, illetve 4 év múlva.

Az így kapott adatokból megkaphatjuk egyrészt a szakmánkénti és településenkénti (megyéenkénti, régióenkénti) várható létszámváltozást, másrészt az adatok országos szintű, összevont elemzésére is lehetőség nyílik.

Az alábbi alfejezetekben először megvizsgáljuk, hogy a székhelyen (telephelyen) a kétféle időtávra vonatkozóan hány vállalattól kaptunk értékelhető választ a létszámváltozásra vonatkozóan (4.1. alfejezet). Majd a 2.2.2. alfejezetben leírt módon súlyozott és teljeskörűsített – így az összes magyarországi vállalatra vonatkozóan érvényessé tett – adatbázis alapján először a várható létszámváltozás irányát elemezzük (4.2. alfejezet), tehát azt, hogy a megkérdezett vállalatoknál nőni, csökkenni fog, vagy változatlan marad a szakképzett munkaerő létszáma. Ezután az összes várható létszámváltozás becsült mértékét vizsgáljuk (4.3. alfejezet).

4.1. Az értékelhető válaszok aránya a súlyozatlan mintában

Az alábbiakban a várható létszámváltozásra vonatkozó kérdéseket abból a szempontból vizsgáljuk meg, hogy milyen arányban születtek értékelhető válaszok az egyes kérdésekre a versenyszféra vállalati körében.

Értékelhető válasznak azt nevezzük, mely a létszám csökkenését, illetve növekedését jelzi vagy pedig azt, hogy a létszám várhatóan változatlan marad. Adathiánynak azokat az eseteket nevezzük, amikor a válaszadó nem tudott, nem akart válaszolni vagy nem tették fel a kérdést. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a rögzített adatok alapján valószínűsíthető, hogy a „nem tudja” válasz és a „nulla fővel fog változni a szakmunkás létszám” válasz nem volt meg egyértelműen elkülönítve.

A várható szakmunkás keresletre vonatkozó kérdésre legalább az egyik előrejelzési időtáv tekintetében az összes válaszadó 34,6%-a adott értékelhető választ, az időtávtól függetlenül. (lásd 4.1.1. táblázat). Ugyanakkor ennél jóval alacsonyabb a két különböző időtávra adott válaszolási arányok, aminek oka, hogy több vállalkozás csak az egyik időtávra adott meg előrejelzést a másik esetében nem tudott nyilatkozni.

4.1.1. táblázat: A 12 hónapon belüli és a 3 éven túli, de 4 éven belüli előrejelzésre vonatkozó kérdésre adott értékelhető és hiányzó válaszok a mintában

	Értékelhető válasz		Adathiány	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Előrejelzés, 12 hónap	832	29,5	1985	70,5
Előrejelzés, 4 év	428	15,2	2389	84,8
Legalább az egyik időtávra	976	34,6	1841	65,4

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

A fenti eredmények nemcsak a jelen felvétel elemzésénél érdekesek, hanem a mintavételi terv jövőbeni átalakítása szempontjából is: hogyan lehet úgy átalakítani az adatfelvétel mintáját, hogy nagyobb valószínűséggel jussunk válaszadó cégekhez, úgy, hogy a kutatás eredeti célja ne sérüljön. Vagyis hogyan lehetne biztosítani adatfelvételre fordított pénzek költséghatékonyabb felhasználását? E kérdések megválaszolása további elemzéseket igényel, amelyek meghaladják e tanulmány kereteit, azonban jó iránymutatást ad Czibik és mtsai (2011) tanulmánya.

4.2. Az összes várható létszámváltozás iránya

A következőkben a várható létszámváltozás irányát vizsgáljuk, tehát azt, hogy a megkérdezett vállalatoknál várhatóan nőni, csökkenni fog, vagy változatlan marad a szakképzett munkaerő létszáma a vállalat székhelyén/telephelyén. Az előrejelzés ebben az esetben is a következő 12 hónapra, illetve a következő 4 évre vonatkozik. Számításainkhoz a versenyszféra súlyozott, teljeskörűsített adatait használtuk.

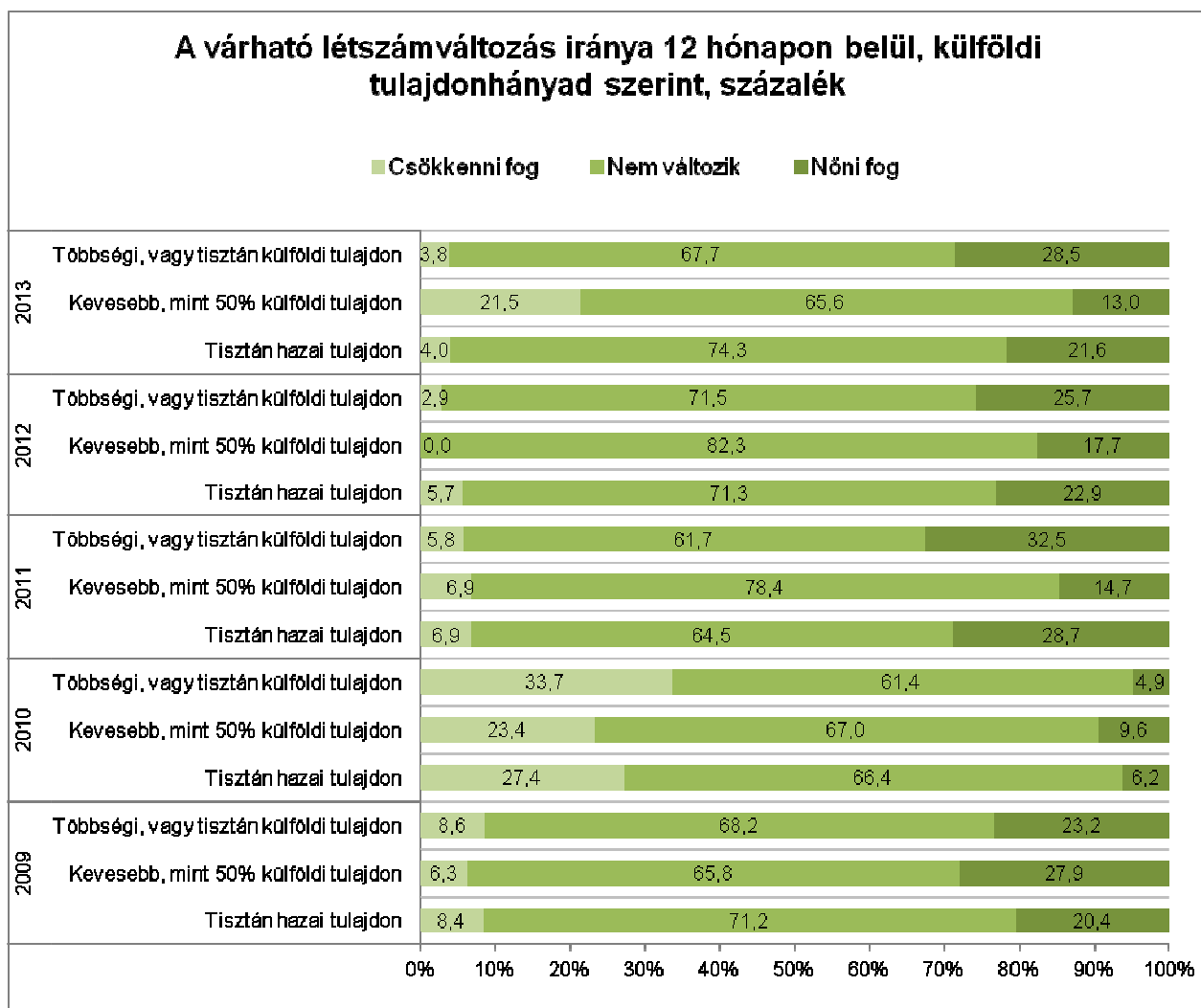
4.2.1. A várható létszámváltozás iránya a telephelyen, 12 hónapon belül

A súlyozott mintából számított keresztábrákban az derül ki, hogy egy éves távlatban a Heves, Somogy, Jász-Nagykun-Szolnok, és Bács-Kiskun megyékben működő cégek tervezik a legnagyobb arányban (rendre 42,9%, 38,8%, 34,6%, illetve 35,1%) növelni a szakképzett munkaerő létszámát. Létszámcsökkentést Nógrád megyében, illetve Budapesten terveznek leggyakrabban a vállalatok, itt a válaszadók 12,7%-a, illetve 11,4%-a válaszolt így.

Régiók szerinti bontásban az Észak-Alföldön, és a Dél-Alföldön működő cégek között találtunk a legnagyobb arányban olyanokat, melyek a szakmunkás létszámukat növelni tervezik a következő egy évben (32,4%, illetve 29,5%). Az előző évben, a Nyugat-Dunántúlon és Észak-Magyarországon mért 30%, illetve 28,5%-hoz képest, az ideai értékek, ha minimálisan is, de magasabbak. Létszámcsökkentési tervek Észak-Alföldön és Közép-Magyarországon fordultak elő legnagyobb arányban (rendre 3,6% és 7,6%). Az Észak-Alföld esetét tovább árnyalja, hogy körükben a legalacsonyabb a létszámváltozás változatlanságára számító cégek aránya (64,1%).

Külföldi tulajdonhányad szerint idén is azok a vállalkozások valószínűsítik szakmunkások felvételét legnagyobb arányban, melyek többségi vagy tisztán külföldi tulajdonban vannak, míg a kevesebb, mint 50%-os külföldi tulajdonhányaddal bíró cégek körében a legmagasabb, 21,5% azon cégek aránya, amik csökkenésre számítanak. A tavalyi adatokkal összevetve kijelenthető, hogy nőtt azok aránya, akik szakmunkás létszámcsökkenésre számítanak illetve, a tavalyi évhez képest, két kategóriában csökkent, a tisztán hazai tulajdonú cégek körében pedig nőtt (74,3%-ra) azok aránya, akik a szakmunkások létszámának változatlanságára számítanak (4.2.1.1. ábra).

4.2.1.1. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, külföldi tulajdonhányad szerint, százalék (2009: N=6457, 2010: N=4679, 2011: N=4636, 2012: N=4636, 2013: N=12481)⁹

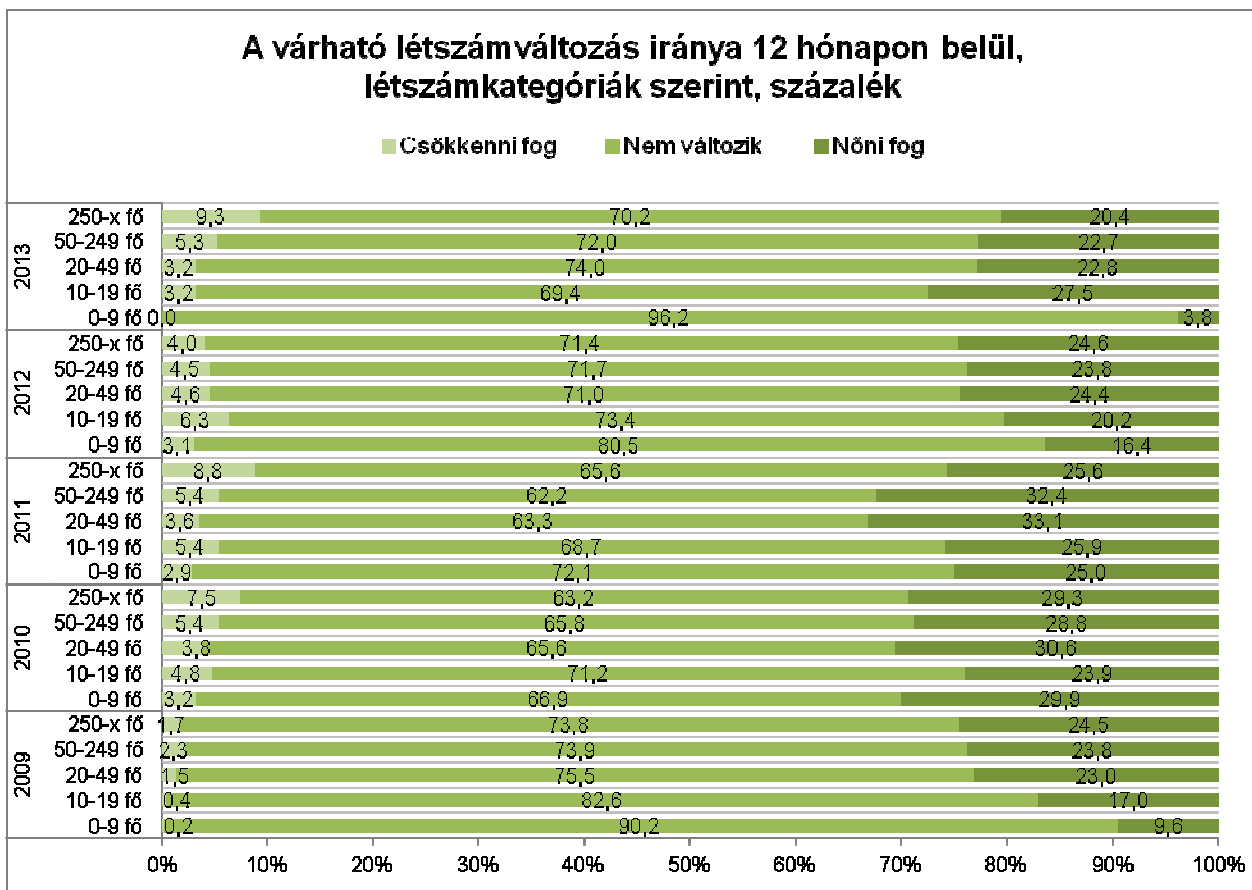
Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

Az alkalmazotti létszámmal nem mutat egyértelmű összefüggést a vállalatok várható létszámváltozásról kialakított véleménye 12 hónapos időtávon (lásd a 4.2.1.2. ábrát). Annyi azonban belátható, hogy az alkalmazotti állomány emelkedésével a létszám-kategóriák két pólusát tekintve a létszám növekedésének valószínűsége csökken.

⁹ Súlyozott, teljeskörűsített esetszámok, mely az egytől eltérő teljeskörűsítési szorzó miatt eltér az eredeti teljes esetszámtól. E megjegyzés érvényes a fejezetben közölt összes esetszámra.

Láthatjuk továbbá, hogy a legnagyobb eltérések a tavalyi évhez képest a legfeljebb 9, illetve a 10-19 fő között foglalkoztató cégek körében jelennek meg.

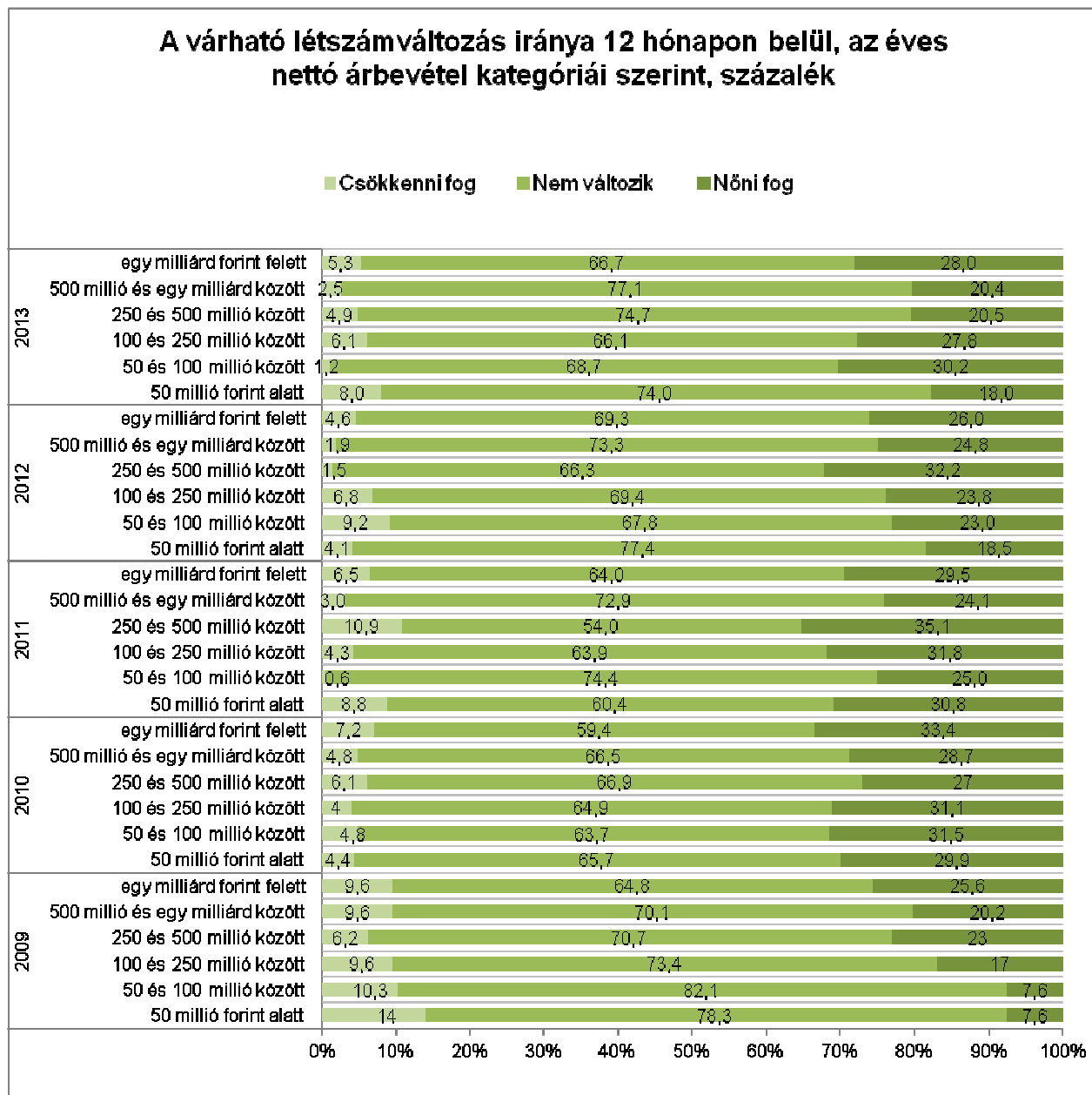
4.2.1.2. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, létszám-kategóriák szerint, százalék (2009: N=8287, 2010: N=5770, 2011: N=6115, 2012: N=12779)

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

Az éves nettó árbevétellel szintén nem tapasztalható egyértelmű összefüggés a létszámváltozást tekintve. A szakmunkások létszámának várható növekedéséről leggyakrabban az 50 és 100 millió forint közötti bevétellel gyarapodó cégek számoltak be, míg a szakképzettek létszámának várható csökkenését leggyakrabban (8%-ban) az 50 millió forint alatti bevétellel gazdálkodó cégek jelentették (lásd a 4.2.1.3 ábrát).

4.2.1.3. ábra: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, éves nettó árbevétel szerint, százalék (2009: N=5161, 2010: N=3649, 2011: N=3485, 2012: N=3259, 2013 N=8887)

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

Az ágazatok szerinti vizsgálat azt mutatja, hogy a feldolgozóipar és az építőipar területén működő cégek tervezik legnagyobb arányban (rendre 33% és 35%) növelni szakmunkás létszámukat egy éven belül. Ugyanakkor jelentősek a régiók közötti eltérések is (lásd a 4.2.1.1. táblázatot).

4.2.1.1. táblázat: A várható létszámváltozás iránya 12 hónapon belül, a négy fő gazdasági ág és régiók szerint (N=12779)

Négy fő ágazat			Régió						Összesen	
			Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország		Nyugat- Dunántúl
Mezőgazdaság	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	19%	14%	29%	6%	3%	42%	23%	19%
		nem változik	79%	83%	71%	94%	97%	58%	77%	80%
		csökkenni fog	2%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	1%
		Összesen	100.0	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Feldolgozóipar	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	40%	25%	37%	33%	38%	19%	47%	33%
		nem változik	59%	75%	60%	66%	62%	75%	51%	64%
		csökkenni fog	1%	0%	3%	1%	1%	6%	2%	3%
		Összesen	100.0	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Építőipar	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	30%	22%	34%	35%	28%	39%	33%	35%
		nem változik	67%	78%	55%	62%	60%	55%	67%	60%
		csökkenni fog	4%	0%	10%	4%	12%	6%	0%	6%
		Összesen	100.0	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Szolgáltatás	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	28%	14%	32%	25%	23%	20%	19%	21%
		nem változik	69%	82%	65%	72%	74%	73%	80%	74%
		csökkenni fog	3%	4%	4%	2%	4%	8%	1%	5%
		Összesen	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

4.2.2. A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül

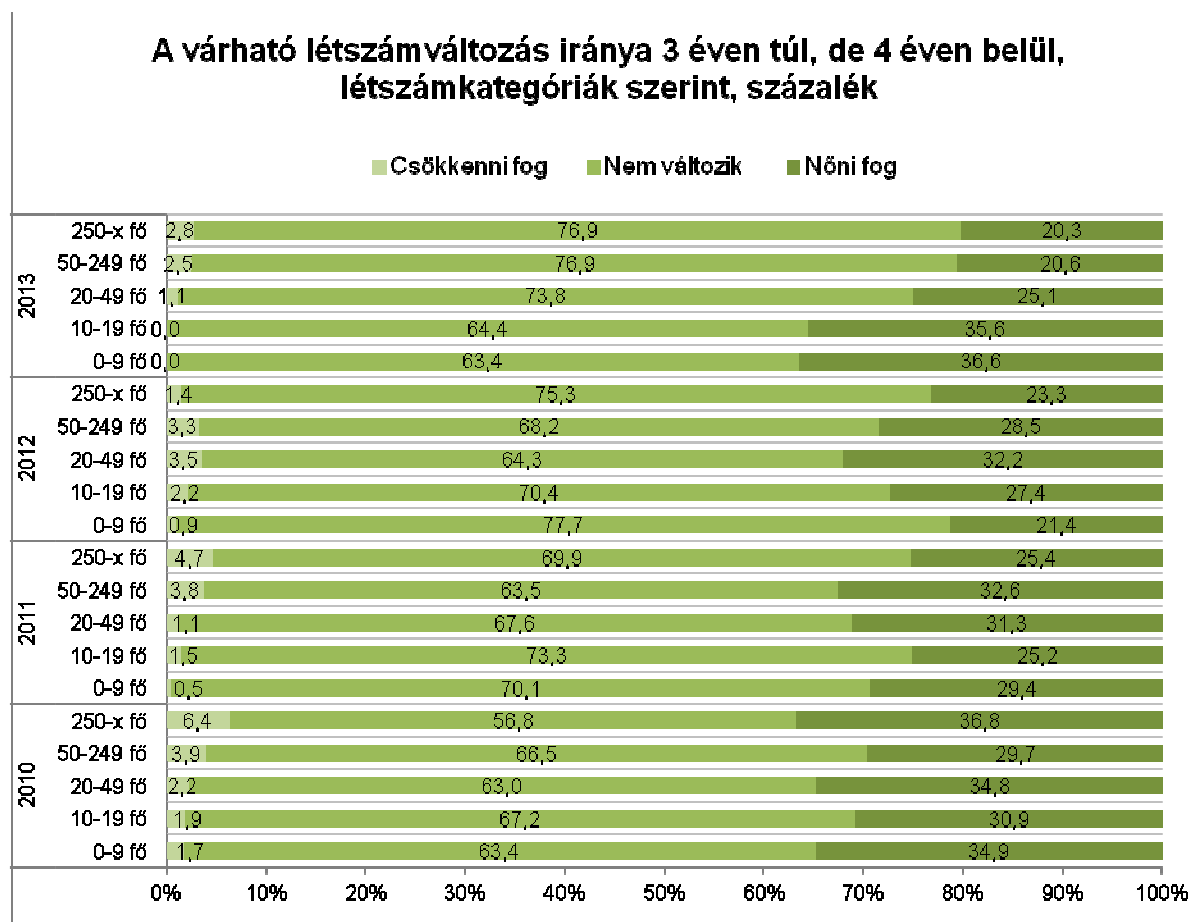
A súlyozott mintából számított keresztábrákban az derül ki, hogy a három éven túli, de négy éven belüli távlatban a Szabolcs-Szatmár-Bereg, Heves, és Csongrád megyékben működő cégek tervezik a legnagyobb arányban (rendre 46,3%, 45,9%, és 45,1%) növelni a szakképzett munkaerő létszámát. Létszámcsökkentést Békés és Nógrád megyékben terveznek leggyakrabban a vállalatok, itt a válaszadók 16,3%-a, illetve 10,0%-a válaszolt így.

Régiók szerinti bontásban az Észak-Alföldön, illetve a Dél-Alföldön működő cégek között találtunk a legnagyobb arányban olyanokat, melyek a szakmunkás létszámukat növelni tervezik 3 éven túl, de 4 éven belül (39,8%, illetve 35,3%). Létszámcsökkentési tervek szintén a Dél-Alföldön fordultak elő legnagyobb arányban (3,8%) illetve Dél- és Nyugat-Dunántúlon a legritkábban (mindkét esetben 0,2%).

Külföldi tulajdonhányad szerint azok a vállalkozások valószínűsítik szakmunkások felvételét legnagyobb arányban, amelyekben 50%-nál kisebb a külföldi tulajdoni hányad. Ugyanakkor ezen kategória esetében is a legmagasabb azon cégek aránya akik csökkentést jeleztek, 4,3%.

Az alkalmazotti létszám változásával nem mutatnak egyértelmű összefüggést a szakmunkás létszámváltozással kapcsolatos várakozások három éven túli, de négy éven belüli időtávon. Növekedésre legnagyobb mértékben a legfeljebb 19 főt foglalkoztató vállalatok esetében számíthatunk, mindkét kategória esetében több mint egyharmad arányban. A legnagyobb mértékű csökkenést jelző vállalatok legalább 50 főt foglalkoztatnak, 50-249 fő között ez az érték 2,5%, míg 250 fő felett 2,8%. (lásd a 4.2.2.1. ábrát).

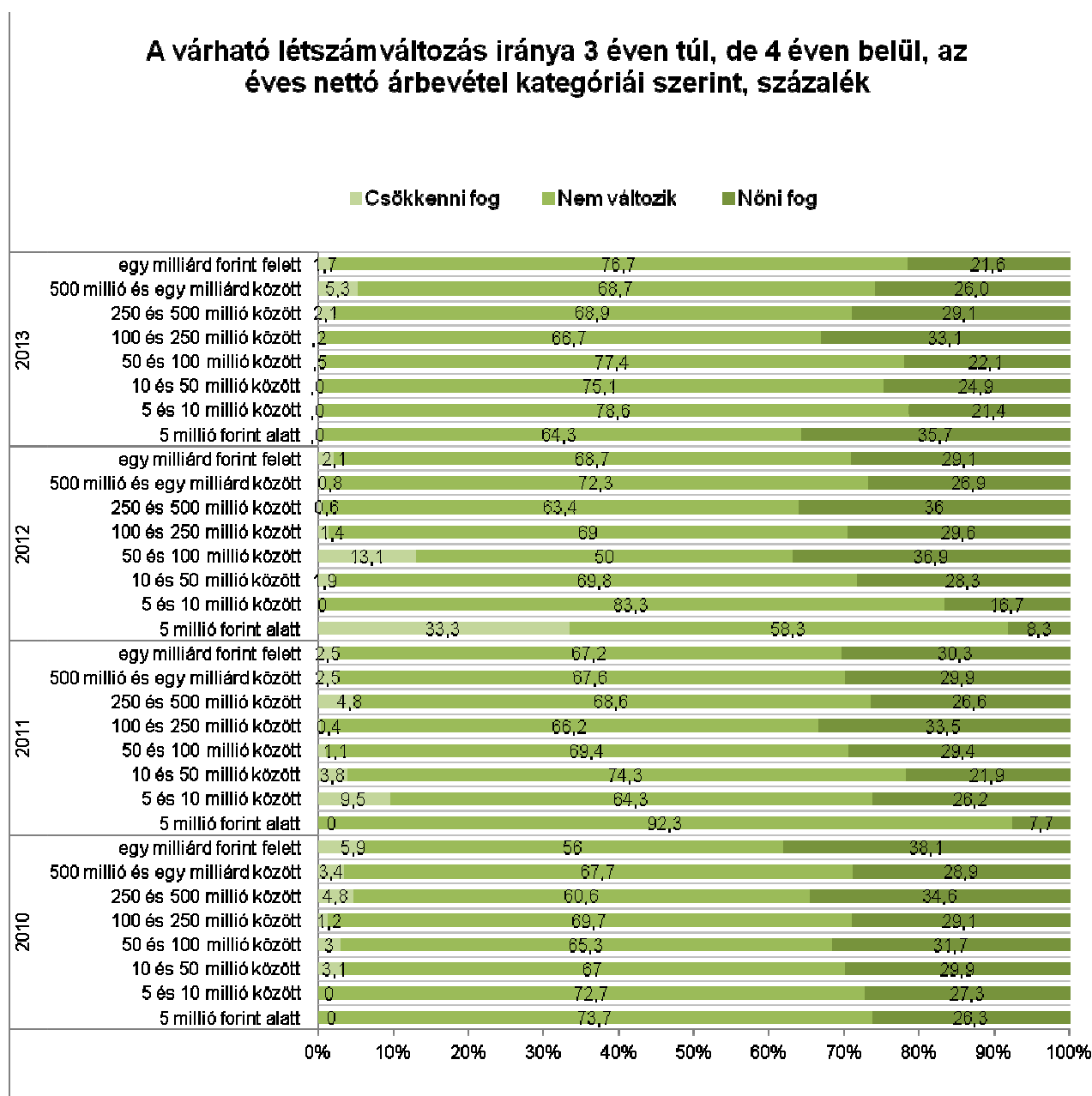
4.2.2.1. ábra: A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, létszám-kategóriák szerint, százalék (2010: N=5770, 2011: N=6115, 2012: N=3210, 2013: N=7348)

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

Az éves nettó árbevétel alakulásával sincsenek egyértelmű összefüggésben a szakmunkáslétszám alakulására adott válaszok. Az 5 millió forint alatti nettó árbevételű vállalatok számítanak a leginkább a szakképzettek létszámának változására 3 éven túl, de 4 éven belül, a növekedést prognosztizáló vállalatok aránya körükben a legmagasabb (35,7%). Csökkenést legnagyobb arányban az 500 és 1 milliárd forint közötti árbevételű cégek jeleznek, 5,3%-uk válaszolt így. A tavalyi helyzethez képest elmondható, hogy összességében véve csökken a csökkenést prognosztizáló vállalatok aránya (lásd a 4.2.2.2 ábrát.)

4.2.2.2. ábra: A várható létszámváltozás iránya a 3 éven túl, de 4 éven belül, éves nettó árbevétel szerint, százalék (2010: N=3649, 2011: N=3486, 2012: N=1810, 2013: N=4971)

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

Az ágazatok szerinti vizsgálat azt mutatja, hogy a feldolgozóipar és az építőipar területén működő cégek tervezik legnagyobb arányban (rendre 38,3% és 30,8%) növelni szakmunkás létszámukat három éven túl, de négy éven belül. Ugyanakkor jelentősek a régiók közötti eltérések is (lásd. 4.2.2.1. táblázatot).

4.2.2.1. táblázat: A várható létszámváltozás iránya 3 éven túl, de 4 éven belül, 4 fő gazdasági ág és régiók szerint (N=7348)

4 fő ágazat			Régió						Összesen	
			Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország		Nyugat- Dunántúl
Mezőgazdaság	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	12,9%	11,1%	45,0%	11,1%	8,0%	0,0%	21,4%	16,4%
		nem változik	77,4%	81,5%	55,0%	88,9%	56,0%	100,0%	78,6%	74,3%
		csökkenni fog	9,7%	7,4%	0,0%	0,0%	36,0%	0,0%	0,0%	9,2%
	Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Feldolgozóipar	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	45,7%	25,0%	50,0%	25,4%	43,7%	21,6%	55,6%	38,3%
		nem változik	54,3%	75,0%	48,7%	71,8%	56,3%	71,8%	42,9%	59,3%
		csökkenni fog	0,0%	0,0%	1,3%	2,8%	0,0%	6,6%	1,5%	2,3%
	Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Építőipar	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya képest?	nőni fog	25,0%	0,0%	43,8%	26,7%	71,4%	27,5%	50,0%	30,8%
		nem változik	75,0%	100,0%	56,3%	73,3%	28,6%	59,4%	50,0%	62,3%
		csökkenni fog	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	13,0%	0,0%	6,9%
	Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Szolgáltatás	A szakmunkás létszámváltozás várható iránya	nőni fog	35,6%	15,4%	37,8%	13,3%	24,8%	16,6%	26,2%	21,6%
		nem változik	59,9%	84,6%	60,2%	83,4%	75,2%	81,0%	73,8%	77,1%
		csökkenni fog	4,5%	0,0%	2,1%	3,3%	0,0%	2,4%	0,0%	1,3%
	Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

4.3. Az összes várható létszámváltozás

Az alábbiakban a szakképzettekre vonatkozó összes várható létszámváltozás becsült mértékét vizsgáljuk, azaz azt, hogy a megkérdezett vállalatoknál hány fővel fog várhatóan változni a szakképzett munkaerő létszáma a közeljövőben a vállalat székhelyén (telephelyén). Az előrejelzés egyrészt a következő 12 hónapra, másrészt 3 éven túl, de 4 éven belüli időszakra vonatkozik. Számításainkhoz a versenyszféra súlyozott és teljeskörűsített adatait használtunk.

Az összes várható létszámváltozás mértékére vonatkozó becsléseket óvatosan szabad csak értelmezni, elsősorban a gazdasági válság hatásai miatt. A magyar gazdaságot ért megrázkódtatás nagyfokú bizonytalanságot eredményezett a vállalati várakozásokban: nemcsak a válság lehetséges mélységét becsülték alá a cégek, hanem a válságot követően a kilábalással kapcsolatos várakozásaikban is érezhető a válság hatása. Ezt a tehetetlenségi hatást erősíti fel az, hogy a válságból való kilábalás sokkal lassúbb folyamatnak ígérkezik, mint ahogy korábban erre számítani lehetett. Ebből kifolyólag a vállalkozások várakozásait több negatív és pozitív hatás éri egyszerre, melyekhez hasonlókról nem rendelkezünk korábbi megfigyelésekkel, ezért a hatásmechanizmusok pontos megértése nem lehetséges. Továbbá a konkrét számszerű előrejelzéseket nem szabad egy az egyben értelmezni: ezek csupán a mintán belüli cégcsoportok közötti különbségekként értelmezhetőek és annak megfigyelésére szolgálnak, hogy lássuk, melyik szektorban, cégcsoportban látják a cégek nagyobb mértékben növelni vagy éppen csökkenteni foglalkoztatottaik számát. Ez az indikátor így kiegészíti azt, hogy az egyes cégcsoportokon belül mekkora arányú az egyáltalán létszámnövekedést tervező cégek aránya. Ennek oka többek között, hogy a vállalatok csak jelentős pontatlansággal tudnak létszámfelvételt előre jelezni.

A mintába került vállalatok átlagos adataiból az derül ki, hogy a súlyozott és teljeskörűsített mintában a teljes alkalmazotti létszám 1 817 029 fő és ebből a mezőgazdaságban dolgozik körülbelül 21 934 fő, a feldolgozóiparban 226345 fő, az építőiparban 23 027 fő, a szolgáltató cégeknél pedig 1 545 722 fő (lásd a 4.3.1. táblázatot).

4.3.1. táblázat: A teljes alkalmazotti létszám és a teljes szakmunkás létszám a súlyozott és teljeskörűsített mintában, ágazatok szerint, fő

Ágazatok	Alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma, 2012. december 31.	Szakmunkás végzettséggel rendelkező szakképzett munkavállalók létszáma, 2012. december 31.
Mezőgazdaság	21.934	9.884
Feldolgozóipar	226.345	100.116
Építőipar	23.027	12.134
Szolgáltatás	1.545.722	669.301
Összesen	1.817.029	791.434

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

A mintában szereplő összes alkalmazottból 987 fő dolgozik a legfeljebb 9 fős mikroállalkozásoknál, 6215 fő a 10-19 fős kisvállalkozásoknál, 266714 fő a 20-49 fős, közepes méretű vállalatoknál, 552250 fő az 50-249 fős cégeknél és 990864 fő a legalább 250 főt foglalkoztató nagyvállalatoknál (lásd a 4.3.2. táblázatot).

4.3.2. táblázat: A teljes alkalmazotti létszám és a teljes szakmunkás létszám a súlyozott és teljeskörűsített mintában, létszám-kategóriák szerint, fő

Létszám-kategóriák	Alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma, 2012. december 31.	Szakmunkás végzettséggel rendelkező szakképzett munkavállalók létszáma, 2012. december 31.
x-9 fő	987	380
10-19 fő	6.215	4.047
20-49 fő	266.714	139.585
50-249 fő	552.250	260.019
250-x fő	990.864	387.403
Összesen	1.817.029	791.434

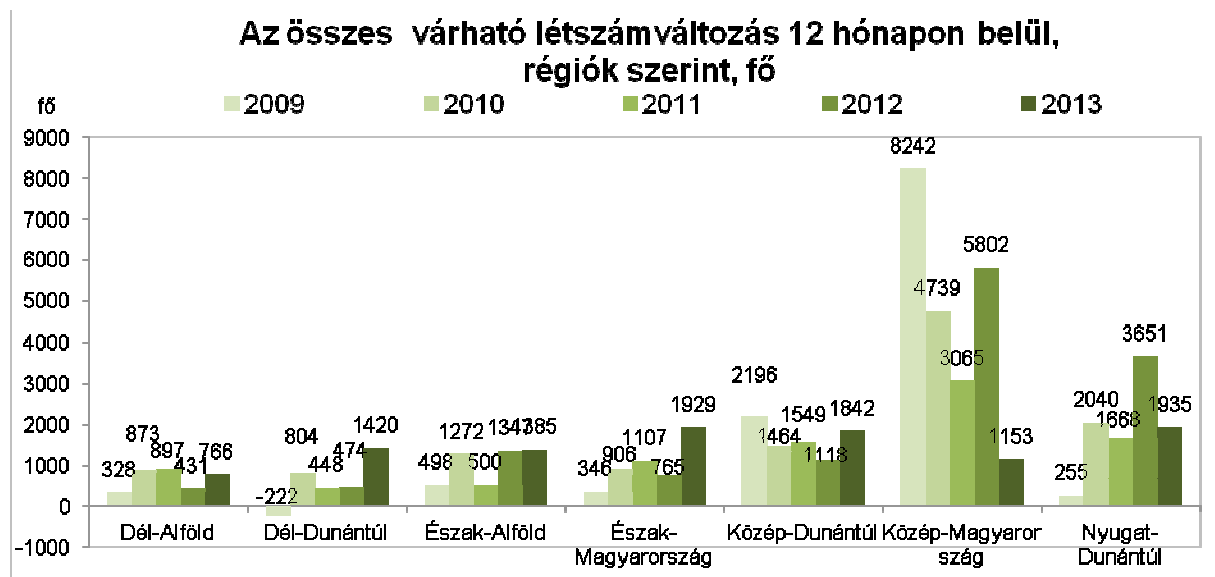
Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

4.3.1. A várható létszámváltozás mértéke 12 hónapon belül

Megyei bontásban Pest illetve Borsod-Abaúj-Zemplén megyében számíthatunk növekedésre, az előbbi esetében 4453, az utóbbi esetében pedig 1506 fővel. Budapest esetében a vállalkozások körében lehet létszámcsökkenésre számítani: rendre 3299 fős csökkenést mutatnak az adatok a következő egy évre. Az adatok alapján azonban ezen felül nem számíthatunk a szakképzett munkaerő létszámának csökkenésére.

A régiók közül idén Észak-Magyarországon és a Nyugat-Dunántúlon a legnagyobb a becsült létszámnövekedés (1929 fő, illetve 1935 fő), míg a Dél-Alföldön várható a legkevesebb növekedés, 766 fő. (lásd a 4.3.1.1. ábrát).

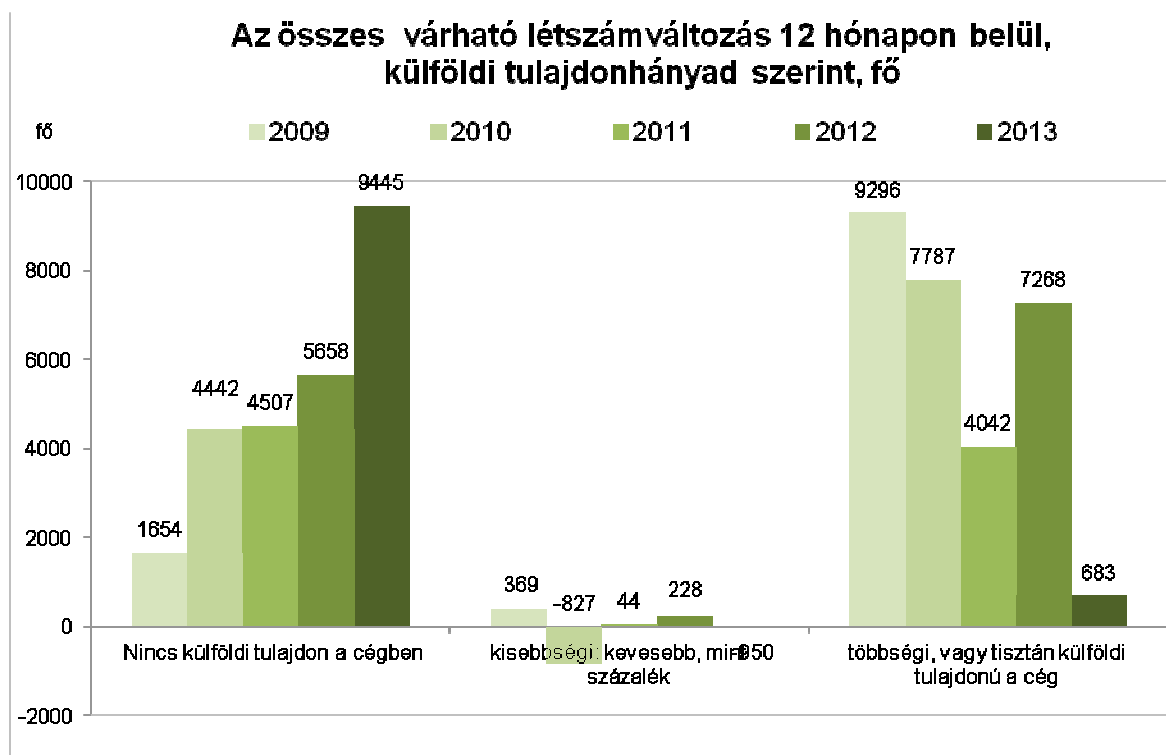
4.3.1.1. ábra: Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, régiók szerint, fő (2009: N=5956, 2010: N=5770, 2011: N=6043, 2012: N=6735, 2013: N=16026)

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

Külföldi tulajdonhányad szerint a tisztán hazai tulajdonú cégek fogják várhatóan a legnagyobb keresletet támasztani a szakképzett munkaerő iránt a következő 12 hónapban (9445 fő) (lásd a 4.3.1.2. ábrát). A legkisebb kereslet pedig az olyan vegyes tulajdoni háttérű vállalkozások felől várható, amelyek döntően hazai kézben vannak, összhangban az elmúlt évek tapasztalataival.

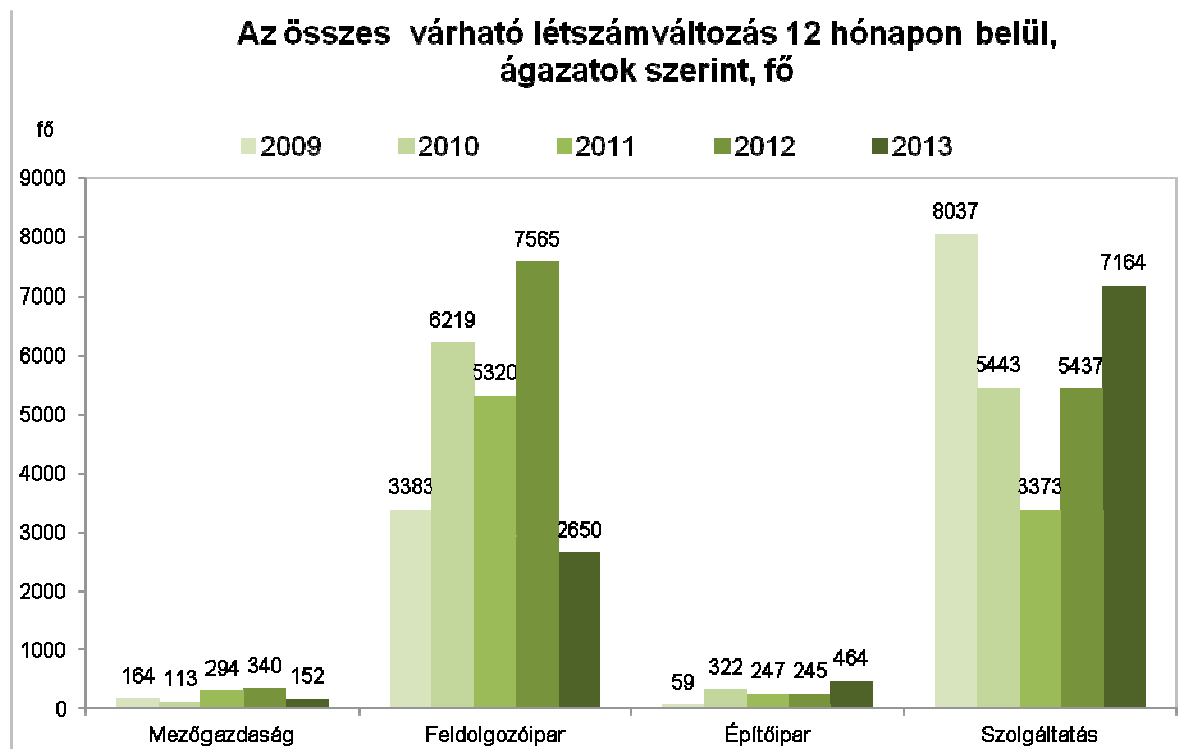
4.3.1.2. ábra: Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, külföldi tulajdonhányad szerint, fő (2009: N=5956, 2010: N=4680, 2011: N=4580, 2012: N=5048, 2013: N=15579)

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

A 4.3.1.3. ábrán látható, hogy az ágazatok szerinti megoszlás szerint a feldolgozóipar és a szolgáltatások területén működő cégek tervezik a legnagyobb mértékű létszám bővítést (2650 fő, illetve 7164 fő). A mezőgazdaság és az építőipar területén tevékenykedő vállalatokra jellemző a legmérsékeltebb létszám bővítési szándék (152 és 464 fő). A korábbi évek eredményeire visszatekintve megállapíthatjuk a mezőgazdaság és az építőipar vállalatai illetve a szolgáltató szektor és a feldolgozóipar cégei közötti különbségek állandóságát.

4.3.1.3. ábra: Az összes várható létszámváltozás 12 hónapon belül, ágazatok szerint, fő
 (2009: N=5956, 2010: N=5770, 2011: N=6045, 2012: N=6735, 2013: N=16026)

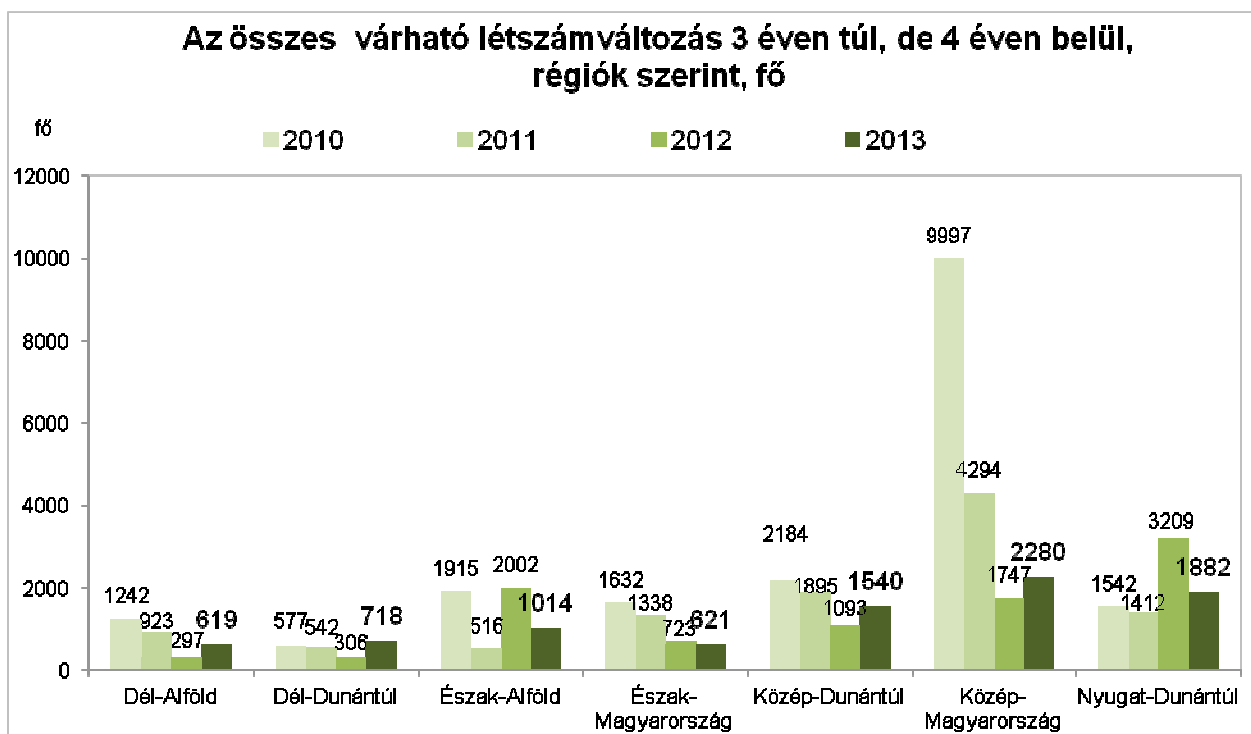
Forrás: KERESLET_VALLALAT_2009, KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

4.3.2. A várható létszámváltozás mértéke 3 éven túl, de 4 éven belül

Megyei bontásban 4 éves távlatban is a Pest, Veszprém, illetve Zala megye esetében várható a leginkább, hogy növekedni fog a szakképzett munkaerő iránti kereslet a kérdőíves felmérés eredményei alapján: a prognosztizált létszámnövekedés 1466, 969 fő, illetve 888 fő. Legkisebb növekedést a Békés megyei vállalatok jeleztek előre, 16 főt.

A 4.3.2.1. ábrán látható, hogy a régiók közül várhatóan Közép-Magyarországon fog leginkább megnövekedni a szakképzett munkaerő iránti kereslet 3 éven túl, de 4 éven belül, (2280 fő), legkevésbé pedig Dél-Alföldön, és Észak-Magyarországon (619 illetve 621 fő).

4.3.2.1. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, régió szerint, fő (2010: N=5770, 2011: N=6040, 2012: N=6735, 2013: N=15917)

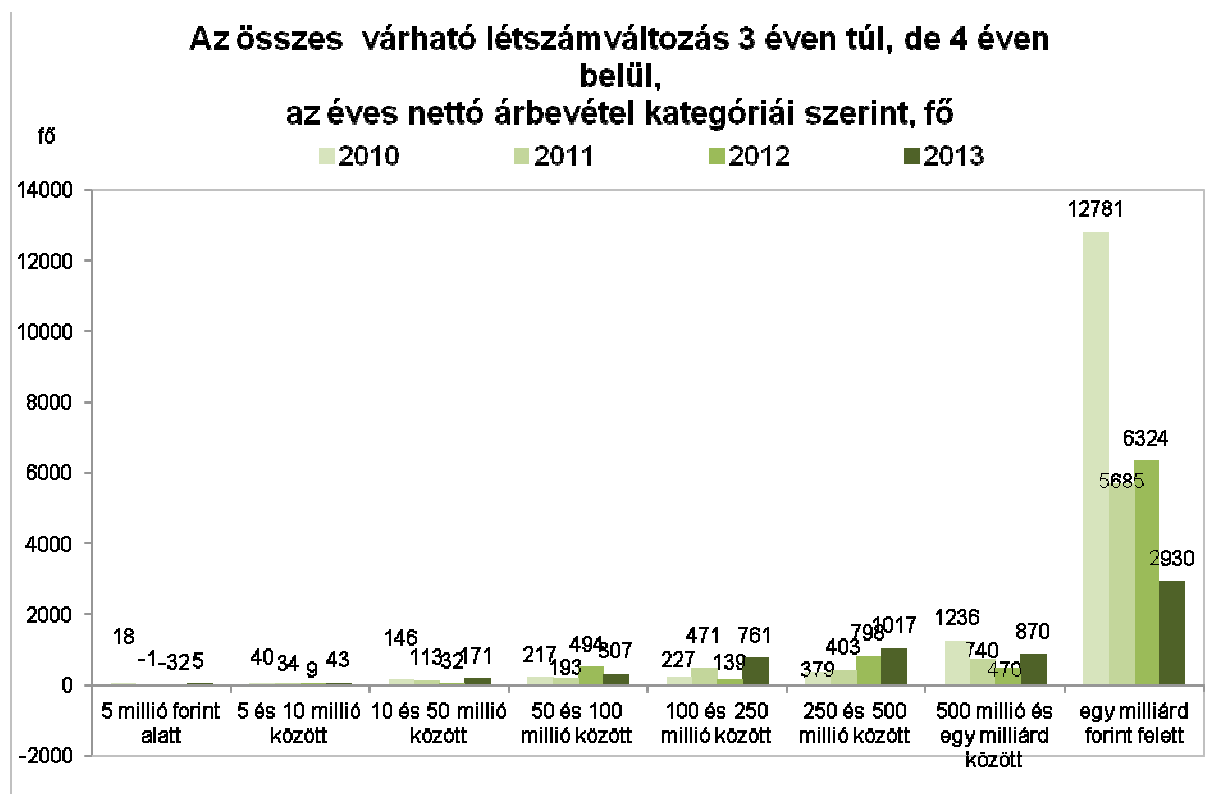

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

Külföldi tulajdoni hányad szerint a tisztán hazai, illetve a többségében vagy tisztán külföldi tulajdonú cégek jelezték a következő 3 éven túlra, de 4 éven belülre vonatkozóan a legnagyobb várható létszámnövekedést (5945 fő, illetve 2104 fő).

Az éves nettó árbevétel szerinti bontásból az derül ki, hogy a 4. évben az egy milliárd forint feletti bevétellel rendelkező vállalatok tervezik végrehajtani a legnagyobb mértékű létszámbővítést, méghozzá 2930 fővel, ami messzemenően meghaladja a többi bevételi kategóriában előrejelzett létszámváltozás mértékét, ahogy azt már évek óta tapasztalhatjuk. Az egygel alacsonyabb bevételi kategóriába (500 millió és egy milliárd forint között) tartozó vállalatoknál ez az adat csupán 870 fő. Az évi 5 millió forintot el nem érő bevételből gazdálkodók esetében pedig a szakképzettek létszámának mindössze 5 fős növekedése várható (lásd a 4.3.2.2. ábrát).

4.3.2.2. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, éves nettó árbevétel szerint, fő (2010: N=3549, 2011: N=3463, 2012: N=3706, 2013: N=10819)

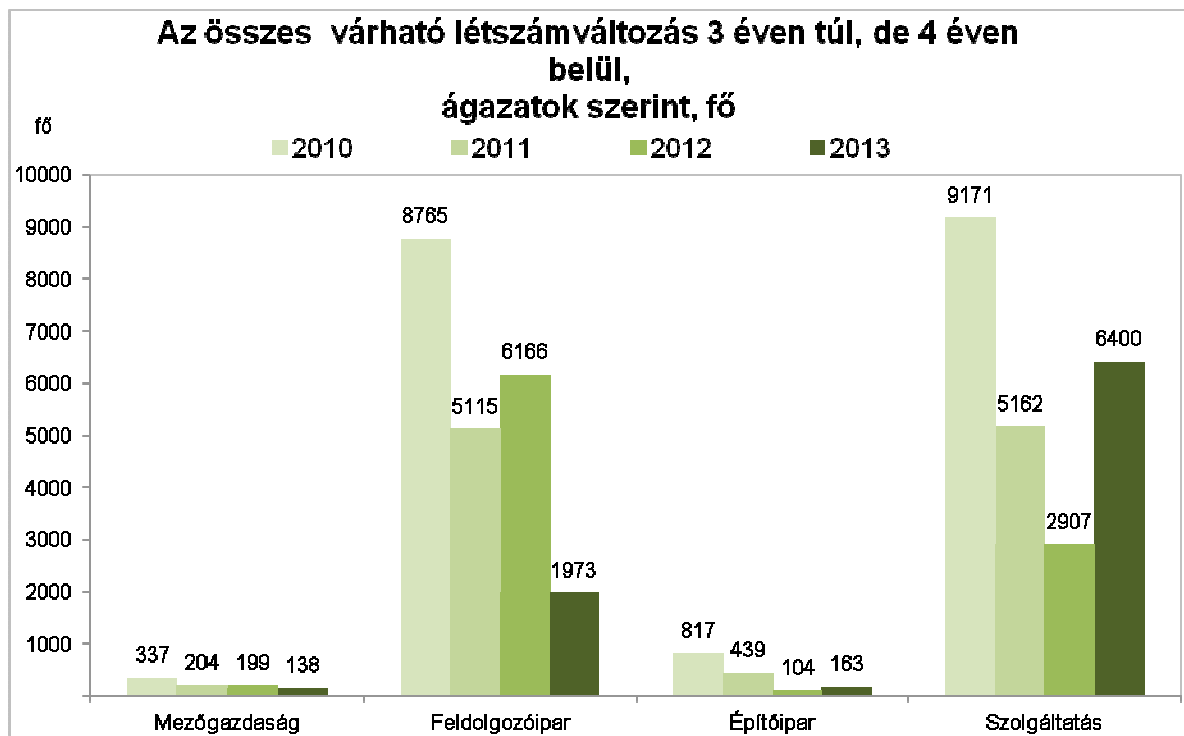

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

Az ágazatok szerinti vizsgálatból az látható, hogy a feldolgozóipar és a szolgáltatások területén működő cégek tervezik az adatsfelvételt követő 4. évben a leginkább megnövelni szakképzett munkaerő iránti keresletüket (1973 fővel illetve 6400 fővel). Az építőipari és a mezőgazdasági cégek tervezik legkisebb arányban növelni a szakképzett munkaerő létszámát a 4 év során, 163 illetve 138 fővel (lásd a 6.3.2.3. ábrát). Ugyanakkor az is világosan látható, hogy a feldolgozóipari vállalkozások 4 éven túli munkaerő-keresleti

előrejelzéseiket is jelentősen csökkentették a tavalyi évhez képest. Növekedés ugyanakkor leginkább a szolgáltatásokat érinti.

4.3.2.3. ábra: Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül, ágazatok szerint, fő (2010: N=5770, 2011: N=6042; 2012: N=6735, 2013: N=15917)

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2010, KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

5. A kínálat és a kereslet becslése – összefoglaló adatok

5.1. A várható kínálat és kereslet kvantitatív jellemzői

A részletesebb elemzések előtt érdemes az előrejelzéseket átfogóan áttekinteni, és a szakképzés kibocsátásának várható szakmaszintű munkaerő-piaci illeszkedését megyei és országos szinten is elemezni.

A 5.1.1. táblázat tartalmazza az országos, szakmánkénti szakiskolai kibocsátásra vonatkozó előrejelzéseket a megfelelő munkaerő-piaci keresleti adatokkal egyetemben. Ezek alapján a kínálat és kereslet eltéréseit is bemutatja a táblázat valamint figyelembe veszi az adott szakmában az effektív (ténylegesen jelentkező) munkaerő-piaci kínálatot is; tehát azon végzett diákok részarányát, akik ugyan az adott szakmában végeznek várhatóan, de feltehetően sosem fogják a szakmájukat használni a munkaerő-piacon.

Természetesen itt olyan illusztratív adatokról van szó, amelyek az első lépést jelentik csak a lokális munkaerőpiacokon érvényes keresleti és kínálati helyzet elemzéséhez. Elsősorban azért, mert itt – ahogy a bevezetőben is említettük – mind a keresleti, mind a kínálati oldalon becsült adatok állnak rendelkezésünkre, nem pedig olyan adatok, amelyek azt mutatnák, hogy egy adott szakmában ténylegesen hányan lépnek ki a jövőben a lokális munkaerőpiacra és ténylegesen hány főt is fognak foglalkoztatni ebben a szakmában ugyanott.

Másodsorban az alábbiakban először országosan aggregált adatokat közlünk, amelyek éppen az amúgy ténylegesen működő lokális munkaerőpiacok kínálati és keresleti viszonyait és különbségeit takarják el.

Harmadsorban azért, mert a keresleti oldalon nem áll módunkban az egyik legfontosabb paraméter, a kínált bérek figyelembe vétele.

Mégis pusztán illusztratív jelleggel érdemes az alábbi aggregált adatokat (szakmánkénti adatokat országos aggregáltsággal és megyei adatokat a különböző szakmák összevonásával) áttekinteni, mert néhány később tapasztalt eredmény értékelésében segíthet az aggregált adatok ismerete. Az egyik legfontosabb következtetése az 5.1.1-es táblázatnak, hogy számszerűleg és országosan összességében több diák végez

szakiskolában, mint ahány szakmunkás végzettségű munkást a versenyszféra vállalatai felvenni terveznek a következő 3-4 évben. Az effektív munkaerő-kínálatot illetően a 2012. évi felvételt megelőző tapasztalatok érvényesek: a munkaerő-kínálat és kereslet viszonya is ellentétes, a munkaerő-piaci keresletnél alacsonyabb a szakiskolát végzettekből összeálló effektív munkaerő-kínálat (2012-ben az effektív munkaerő-kínálat is meghaladta a munkaerő-piaci keresletet).

5.1.1. táblázat: Becsült kínálat és kereslet képzettségek szerint, fő – országosan

Képzések nevei – OKJ kód	kínálat		kereslet		eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2014/2015, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2016, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2016-2017-es országos szakmánkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2016-2017-es országos szakmánkénti eltérése (becslés)
Szociális gondozó és ápoló-3476201	4775	4254		50	4203	
Logisztikai ügyintéző-5434501	2124	1892	1300	96	1795	1203
Fodrász-5581501	1892	1685		0	1685	
Informatikai rendszergazda-5448104	2032	1810		149	1661	
Gyógy- és sportmasször-5472601	1858	1655		5	1650	
Ápoló-5572301	1836	1635		0	1635	
Pénzügyi-számviteli ügyintéző-5434401	2287	2037		409	1628	
Egészségügyi asszisztens-5472001	1648	1468		5	1462	
Cukrász-3481101	1893	1686	1371	241	1445	1130
Turisztikai szervező, értékesítő-5481203	1629	1451	1179	36	1415	1144
Ügyviteli titkár-5434602	1591	1417		25	1393	
Kőműves és hidegburkoló-3458208	2028	1807	1267	481	1326	786
Festő, mázoló, tapétázó-3458204	1278	1138	798	-49	1187	847
Asztalos-3454302	1670	1488	863	338	1149	525
Vendéglátásszervező-vendéglős-5481101	1243	1108	901	0	1108	901
Gyakorló kozmetikus-5281502	937	835		0	835	
Kertész-3462202	852	759		9	751	
Műszaki informatikus-5448105	788	702		0	702	
Mezőgazdasági gazdaasszony, falusi vendéglátó-3481102	612	545		0	545	
Számítógép-szerelő, karbantartó-3452302	561	500		11	488	
CAD-CAM informatikus-5448101	525	467		2	466	
Gépgyártástechnológiai technikus-5452103	1135	1011	744	561	450	183
Hangmester-5421301	418	372		0	372	
Mobilalkalmazás fejlesztő-5521304	415	370		0	370	
Gazda-3462101	500	445		93	352	
Erdészeti és vadgazdálkodási technikus-5462301	341	304		0	304	

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2014/2015, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2016, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2016-2017-es országos szakmankénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2016-2017-es országos szakmankénti eltérése (becslés)
Húsipari termékgyártó-3454103	477	425		128	297	
Élelmiszeripari technikus-5454102	327	291		0	291	
Közúti közlekedésüzemvitellátó-5484102	323	288	189	0	288	189
Virágkötő és virágkereskedő-3421504	311	277		0	277	
Vállalkozási és bérügyintéző-5434402	283	252		0	252	
Fogtechnikus-5572401	357	318		67	251	
Laboratóriumi technikus-5452401	267	238		0	238	
Faipari technikus-5454301	283	252	146	21	231	125
Autóelektronikai műszerész-5452501	439	391	257	172	219	85
Mezőgazdasági technikus-5462102	238	212		-4	216	
Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző-5434403	613	546		330	216	
Biztonságszervező-5286101	240	214		0	214	
Környezetvédelmi technikus-5485001	244	217		3	214	
Dísznövénykertész-3462201	254	226		13	213	
Erősáramú elektrotechnikus-5452201	219	195	161	0	195	161
Ellenőrzési szakelőadó-5534404	213	190		0	190	
Parképítő és fenntartó technikus-5458102	218	194		4	190	
Ács-3458201	425	378	265	205	174	60
Létesítményi energetikus-5558201	191	171	125	0	171	125
Szociális szakgondozó-5476203	239	213		50	162	
Vasútforgalmi szolgálattevő-5484105	179	159	105	0	159	105
Elektronikai technikus-5452302	463	412	340	262	150	78
Állattenyésztő és állategészségügyi technikus-5462101	160	143		0	143	
Motorkerékpár-szerelő-3452507	153	137	90	0	137	90
Automatikai technikus-5452301	166	148	122	11	136	110

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2014/2015, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2016, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2016-2017-es országos szakmankénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2016-2017-es országos szakmankénti eltérése (becslés)
Szociális asszisztens-5476202	246	219		101	118	
Korrektor-5521303	131	117		0	117	
Épületgépész technikus-5458201	130	115	85	0	115	85
Robbanásbiztos berendezés kezelője-5252203	129	115	95	0	115	95
Hegesztő-3452106	1659	1478	1087	1380	98	-292
Erdészeti szakmunkás-3462301	165	147		52	95	
Kerámia, porcelán készítő (a szakmairány megjelölésével)-3421102	103	92		3	88	
Festő-5421103	100	89		3	86	
Bórdíszműves-3454201	94	84		0	84	
Villanyszerelő-3452204	1149	1024	844	948	76	-105
Fluidumkitermelő technikus-5454402	77	69	51	0	69	51
Szőlész-borász-3454105	76	68		0	68	
Mezőgazdasági gépésztechnikus-5452105	160	143		79	64	
Vízügyi technikus-5485301	58	52		0	52	
Dekorátor-5421101	55	49		0	49	
Lovastúra-vezető-5481202	53	48	39	0	48	39
Tetőfedő-3558207	52	47	33	0	47	33
Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő-3458209	541	482	355	437	45	-82
Orvosi elektronikai technikus-5552304	44	39	32	0	39	32
Szerszámkészítő-3452110	314	280	206	242	38	-36
Repülőgépész-5452505	40	36	23	0	36	23
Hajózási technikus-5484101	38	34	22	0	34	22
Látszerész és fotócikk-kereskedő-5472504	30	27		0	27	
Bádogos-3458202	30	27	19	0	27	19
Kertészeti szaktechnikus-5562201	65	58		32	26	
Elektromos gép- és készülékszerelő-3452202	70	62	51	38	24	13

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2014/2015, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2016, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2016-2017-es országos szakmankénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2016-2017-es országos szakmankénti eltérése (becslés)
Statisztikai és gazdasági ügyintéző-5246201	22	20		0	20	
Kárpitos-3454205	146	130	75	113	17	-37
Ruhaipari technikus-5454202	42	37		21	17	
Idegennyelvű ügyfélkapcsolati szakügyintéző-5334701	15	14		0	14	
Bányaipari technikus-5454401	15	14	10	0	14	10
Gépjármű mechatronikus-3452502	14	13	8	0	13	8
Kereskedelmi, háztartási és vendéglátóipari gépszerelő-3252102	13	12	10	0	12	10
Kőfaragó, műköves és épületszobrász-3458207	13	12	8	0	12	8
Multimédia-alkalmazásfejlesztő-5521305	11	10		0	10	
Vállalkozási mérlegképes könyvelő-5534407	10	9		0	9	
Mélyépítő technikus-5458204	10	8	6	0	8	6
Kémiai laboratóriumi szakasszisztens-5572509	8	7		0	7	
Útépítő-3458211	6	5	3	0	5	3
Nyomdaipari technikus-5521306	13	12		7	4	
Optikai üvegcsiszoló-3472501	16	14		14	1	
Finommechanikai műszerész-3452102	44	39	29	73	-34	-44
Könyvkötő és nyomtatványfeldolgozó-3454306	46	41		80	-39	
Élelmiszeripari szakmunkás-3454102	88	78		144	-66	
Cipőkészítő-3454202	86	76		160	-84	
Nyomdaipari gépmester-5421304	35	31		119	-88	
Abroncgyártó-3454301	11	10		103	-93	
Elektronikai műszerész-3452203	117	104	86	238	-134	-152
Vegyipari technikus-5452402	229	204		369	-166	
Pék-3454104	739	658		843	-185	
Édesipari termékgyártó-3454101	45	40		226	-186	

Az 5.1.1. táblázat folytatása

Képzések nevei – OKJ kód	Kínálat		Kereslet		Eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2014/2015, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2016, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2016-2017-es országos szakmankénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2016-2017-es országos szakmankénti eltérése (becslés)
Elektronikus vagyónvédelmi rendszerszerelő-3386101	43	38		235	-197	
Műanyagfeldolgozó-3452109	10	8		227	-219	
Mechatronikai technikus-5452304	241	215	158	439	-224	-281
Gépi forgácsoló-3452103	1228	1094	805	1322	-228	-516
Vendéglátó eladó-3481105	120	107	87	337	-231	-251
Elektromechanikai műszerész-3452201	30	26	22	366	-340	-345
Víz- és csatornaműkezelő-3485301	24	21		373	-352	
Épület- és szerkezetlakatos-3458203	846	753	554	1132	-379	-578
CNC gépkészítő-3552101	32	29	21	429	-400	-408
Karosszérialakatos-3452506	640	570	375	1011	-441	-636
Női szabó-3454206	1032	919		1417	-498	
Irodai asszisztens-5434601	1043	929		1718	-789	
Magasépítő technikus-5458203	455	405	284	1650	-1245	-1366
Kereskedő-5434101	768	684	470	2020	-1336	-1550
Lovász-3462102	276	246		2016	-1770	
Pincér-3481103	2871	2557	2079	4368	-1811	-2289
Szakács-3481104	4938	4399	3576	6349	-1950	-2773
Autószerelő-5452502	999	890	585	7242	-6352	-6656
Eladó-3434101	5385	4797	3295	11311	-6514	-8015
Összesen	72536	64611	25712	53512	11099	-18107

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013, KIR-STAT

Megjegyzés: a statisztikai korrekció miatt egyes szakmákban 0 és 1 közé csökkent a kínálat vagy a kereslet, ezek a szakmák továbbra is szerepelnek az adatbázisban, de 0-ra kerekített értékkel.

Az 5.1.1. táblázat legfontosabb következtetése, hogy összességében országosan a jelenlegi trendek fennmaradása esetén túlkínálatra, tehát túl magas szakmunkás kibocsátásra lehet számítani, ami azonban jelentős szakma szerinti eltéréseket rejt maga mögött. Továbbá a korábbi évek tapasztalatai és ezen adatok alapján kijelenthetjük, hogy amennyiben a teljes KIR-STAT adatbázis és így a teljes szakiskolai kibocsátás problémamentesen kódolható lenne, akkor még nagyobb országos túlkínálatot találnánk. Ezen felül lényeges azt a lényeges konklúziót is levonhatjuk, hogy a végzett tanulók jelentős része várhatóan mégsem jelenik meg szakmájuk munkaerőpiacán, így összességében a vállalatok a szakemberek hiányát is tapasztalhatják majd.

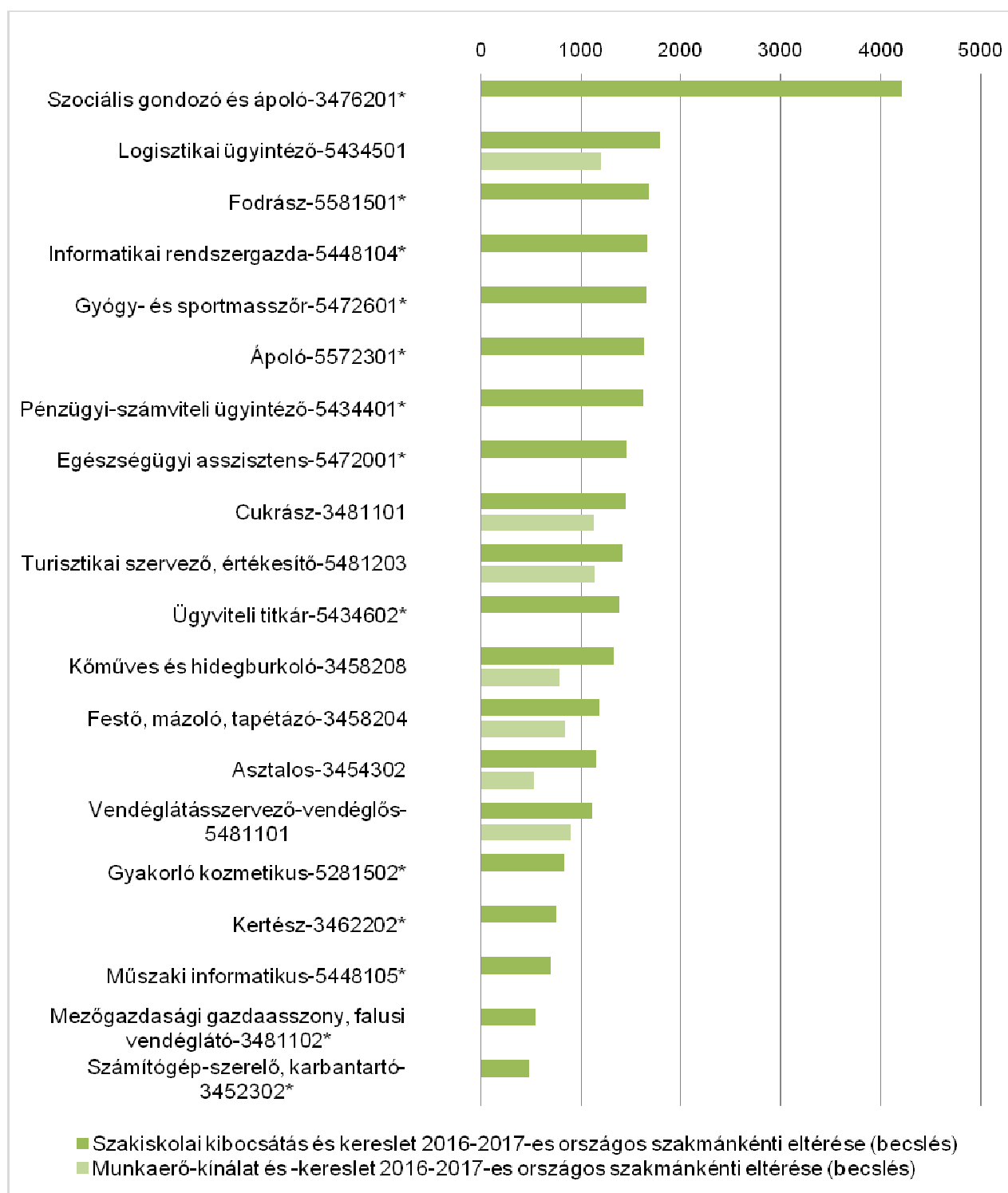
Az országos túlkínálati adat mögött jelentős részben néhány magas túlkínálatú szakma áll, ezek a szociális gondozó és ápoló (3376201), a logisztikai ügyintéző (5434501), a fodrász (5581501), az informatikai rendszergazda (5448104) és a gyógy- és sportmasszőr (5472601). A legnagyobb túlkínálatú szakmák listája a tavalyi adatfelvétel eredményeihez képest tehát megváltozott, azonban e változások értékelése a korábban és a jelenleg hatályos OKJ-k közötti különbségekből kifolyólag problematikus. (Megjegyzésként: a 2011. évi OKJ szociális gondozó (3376201) és fodrász (3381501) képzési esetében tavaly is jelentős túlkínálatot jeleztünk előre.) A legnagyobb túlkeresletű szakmákat tekintve megállapítható, hogy az eladó (3434101) szakképzés iránt mutatkozik meg a legnagyobb túlkereslet. (Megjegyzésként: a 2011. évi OKJ bolti eladó (3134101) szakképzése 2012-ben és 2011-ben jelentős – a legnagyobb – túlkereslettel, 2010-ben jelentős túlkínálattal, 2009-ben pedig szintén jelentős túlkereslettel volt jellemezhető.) Mellette az autószerelő (5452502), a szakács (3481104), a pincér (3481104), a lovász (3462102) szakmák esetében várható jelentős túlkereslet.

Ugyanakkor a munkaerő-kínálat és -kereslet 2016-2017-es országos szakmánkénti eltéréseinek becslése (5.1.1. táblázat utolsó oszlopa) azt szemlélteti, hogy eltérő munkaerő-piaci képet kapunk, ha figyelembe vesszük a frissen végzett szakmunkások saját szakmájukban való elhelyezkedési arányait is. Ez azok arányát mutatja az adott szakiskolában végzett kohorszon belül, akik effektíve megjelennek az adott szakma munkaerő-piacán; tehát például kilépőnek számítanak azok, akik továbbtanulnak vagy inaktívak lesznek vagy nem találnak semmilyen munkát 9 hónappal a végzést követően. Részletesebben erről az arányról lásd Makó (2013).

Ez által világosan bemutatatható, hogy még azon szakmákban is csak a frissen végzett szakmunkások töredéke helyezkedik el, amelyekben jelentős a munkaerő-piaci hiány (5.1.1. és 5.1.2. ábrák). Ezt a jelenséget néhány esetben úgy jellemezhetjük, hogy egyszerre áll fent szakmunkások hiánya és túlkínálata ugyanabban a szakmában. Az e mögött meghúzódó okokat sajnos nem állt módunkban felderíteni, de valószínűsíthető, hogy a végzős szakmunkások tudásának minőségével lehetnek problémák, valamint a lokális munkaerő-piacok közötti alacsony mobilitás okozhatja az anomáliákat. Elképzelhető, hogy az egyéb, magasabb bért kínáló szakmákban helyezkednek el a diákok vagy munkákat vállalnak el.

Ugyanakkor belátható, hogy az adott szakma munkaerő piacán való megjelenés nem csupán a diákok szándékaitól és képességeitől függ, hanem az adott szakma lokális munkaerő-piacán megjelenő kereslettől is. Tehát sok végzett szakiskolai diák eleve más szakmában kereshet állást amennyiben világos számára, hogy nincs kereslet az adott szakmában az adott lokális munkaerő-piacon. Belátható, hogy magasabb kereslet esetén a szakmában maradási arány is magasabb lehet, vagyis az effektív kereslet alkalmazkodhat a kínálathoz. Ennek fényében csak óvatosan szabad értelmezni az 5.1.1. és 5.1.2. ábrákat.

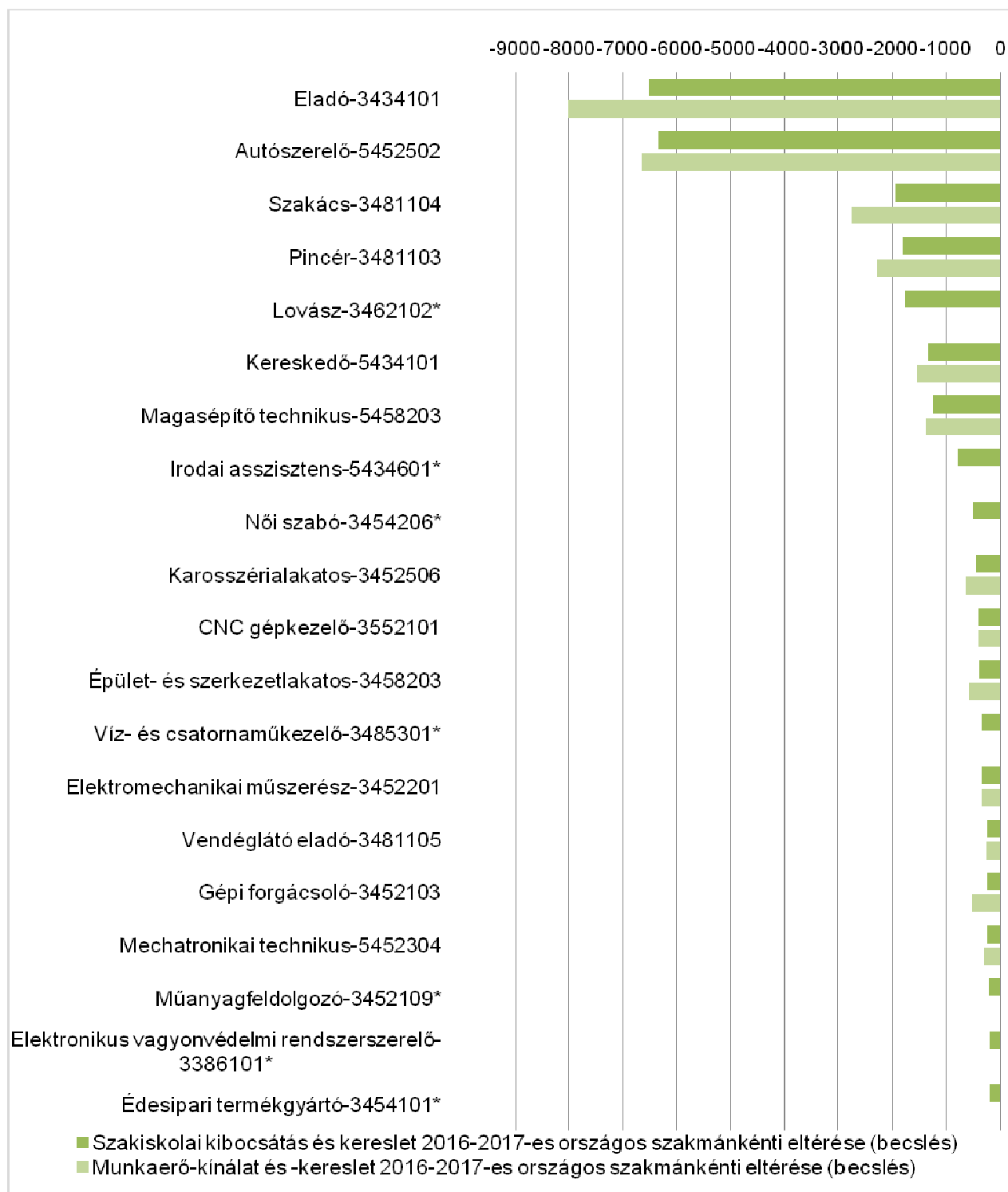
5.1.1. ábra: A legnagyobb túlképzéssel jellemezhető szakmák esetében a kínálat és kereslet várható eltérése országosan, várhatóan szakmájukban 9 hónapon belül effektív munkaerő kínálatot jelentők arányának figyelembevételével és a nélkül

Megjegyzés: A csillaggal jelölt szakmák esetén nem áll rendelkezésre szakmacsoport szintű arányszám, amely jelezné azok arányát a végzősökön belül, akik az effektív munkaerő-kínálat részét képezik.

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013, KIR-STAT, és KERESLET_TANULO_2013

5.1.2. ábra: A legnagyobb hiánnyal jellemezhető szakmák esetében a kínálat és kereslet várható eltérése országosan, várhatóan szakmájukban 9 hónapon belül effektív munkaerő kínálatot jelentők arányának figyelembevételével és a nélkül.

Megjegyzés: A csillaggal jelölt szakmák esetén nem áll rendelkezésre szakmacsoport szintű arányszám, amely jelezné azok arányát a végzősökön belül, akik az effektív munkaerő-kínálat részét képezik.

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013, KIR-STAT, és KERESLET_TANULO_2013

Mivel sem a teljes várható munkaerő-piaci keresletet sem a teljes várható szakiskolai kibocsátást nem tudtuk feltérképezni, ezért ki kellett zárunk a fentebbi elemzésből azon

szakmákat, amelyekben csak keresleti vagy csak kínálati becslésünk volt. Azért tettünk így, mert nem tudhatjuk, hogy adathiány vagy ténylegesen hiányzó kereslet, illetve kínálat áll az eredmények mögött. A teljesség kedvéért felsoroljuk azokat a szakmákat, melyekben csak keresleti vagy csak kínálati előrejelzést tudtunk meghatározni (lásd az 5.1.2. és 5.1.3. táblázatokat). Meg kell jegyeznünk, hogy a KIR-STAT adatbázis csak az iskolarendszerben oktatott szakmákra vonatkozó adatokat tartalmazza, így az e körön kívül eső szakképesítések esetében az adathiány tényében biztosak lehetünk.

5.1.2. táblázat: Azon szakmákban várható kereslet és kínálat, melyekben csak kínálati előrejelzést tudunk meghatározni

Képzések nevei - OKJ kód	Beiskolázás szakiskola és szakközép-iskola szakképző évfolyamára 2014/2015, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközép-iskolából – 2015, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)
Sportedző (a sportág megjelölésével)-5481302	2109	1879	
Grafikus-5421104	1255	1118	
Kisgyermek-gondozó, nevelő-5476102	734	654	
Pedagógiai- és családsegítő-5414002	651	580	
Rendőr tiszthelyettes (a szakmairány megjelölésével)-5486101	632	563	
Idegenvezető-5481201	551	490	399
Gyógypedagógiai segítő munkatárs-5414001	433	386	
Könyvesbolti és antikváriumi kereskedő-5234103	421	375	258
Fotográfus és fotótermék-kereskedő-5481001	373	333	
Sportszervező, -menedzser-5281301	300	267	
Divat- és stílustervező-5421102	277	247	
Mentőápoló-5572311	258	230	
Ötvös, fémműves-5421106	252	225	
Táncos (szakmairány megjelölésével)-5421209	251	224	
Lakberendező-5521401	233	208	
Népi kézműves (a szakmairány megjelölésével)-3421501	232	207	
Mozgóképfelvételek készítője-5421303	227	202	
Klasszikus zenész (szakmairány megnevezésével)-5421205	214	191	
Postai ügyintéző-5284101	206	183	126
Színész II.-5521201	148	131	
Textilműves-5421108	118	105	
Agrár áruforgalmazó szaktechnikus-5562101	95	85	
Kohászati technikus-5452104	91	81	60
Természetvédelmi szaktechnikus-5585005	88	78	
Képi diagnosztikai, nukleáris medicina és sugárterápiás asszisztens-5572510	85	75	
Útépítő és -fenntartó technikus-5458205	84	75	49
Földmérő, földügyi és térinformatikai technikus-5458101	69	62	
Jazz-zenész (szakmairány megjelölésével)-5421204	57	51	
Szórakoztató zenész (a szakmairány megjelölésével)-5421208	55	49	
Nyerges-3554202	51	46	
Szobrász-5421107	50	45	
Honvéd altiszt (az ágazat/szakmairány megjelölésével)-5486302	42	37	
Biogazdálkodó-3562102	35	31	

Az 5.1.2. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Beiskolázás szakiskola és szakközép-iskola szakképző évfolyamára 2014/2015, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközép-iskolából – 2015, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)
Települési környezetvédelmi szaktechnikus-5585004	30	26	
Százazépítő-3458210	29	25	18
Vasúti villamos jármű szerelője-5452507	27	24	16
Hangszerkészítő és -javító (hangszercsoport megjelölésével)-5521501	26	23	
Honvéd zászlós (az ágazat/szakmairány megjelölésével)-5586301	25	22	
Építőanyagipari minőségellenőr-5358201	20	18	12
Méhész-3262102	19	17	
Kályhás-3458206	18	16	11
Egyházzenész (a szakmairány megjelölésével)-5421202	17	15	
Népzeneész (szakmairány megjelölésével)-5421206	17	15	
Színháztechnikus, szcenikus-5452107	14	13	
Jelmeztervező-5521105	13	12	
Avionikus-5452503	10	8	6
Közlekedésautomatikai műszerész-5452303	8	7	4
Vízépítő technikus-5558203	6	5	4
Műtárgyvédelmi munkatárs-5221101	5	4	
Díszműkovács-3421101	1	1	
Összesen	10963	9766	963

Forrás: KIR-STAT

5.1.3. táblázat: Azon szakmákban várható kereslet és kínálat, melyekben csak keresleti előrejelzést tudunk meghatározni

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)
Társadalombiztosítási ügyintéző-5134402	-2,9
Betegkísérő-3172301	0
Ápolási asszisztens-3272301	0
Műtőssegéd-gipszmester-3272501	0
Gyakorló ápoló-5272301	0
Gyakorló klinikai laboratóriumi asszisztens-5272502	0
Gyógyászati segédeszköz-forgalmazó-5272601	0
Gyógyszerkiadó szakasszisztens-5572001	0
Csecsemő és gyermekápoló-5572302	0
Felnőtt intenzív szakápoló-5572305	0
Onkológiai szakápoló-5572313	0
Pszichiátriai szakápoló és gyógyfoglalkoztató-5572314	0
Fülilleszték készítő-5572402	0
Mikrobiológiai szakasszisztens-5572514	0
Aqua tréner-5181301	0
Kulturális rendezvényszervező-5134501	0
Gyakorló hangszerkészítő és -javító (hangszercsoport megjelölésével)-5221501	0
Kiadványszerkesztő-5421302	0
Díszítő festő-5521103	0
Bevontelektrodás kézi ívhegesztő-3152101	0
Gépi kovács-3152106	0
Hengerész-3152107	0
Volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztő-3152109	0
Ipari olaj- és gáztüzelő-berendezés kezelő-3152202	0
Kisteljesítményű kazán fűtő (max. 2 t/h)-3152203	0
Hűtéstechnikai berendezés üzemeltető-3252201	0
Kazánkezelő (2-12 t/h között)-3252202	0
Nyomástartóedény-gépész-3252401	0
Kazángépész (12 t/h felett)-3352201	0
Hűtő- és légttechnikai rendszerszerelő-3458205	0
Gáz- és hőtermelő berendezés-szerelő-3558201	0
Hűtő-, klíma- és hőszivattyú berendezés-szerelő-3558203	0
Erőművi gőzturbina gépész-5152201	0
Erőművi gépész-5252201	0
Emelőgép-ügyintéző-5258201	0

Az 5.1.3. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalkozások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)
Erőművi blokkgépész-5352201	0
Elektronikai gyártósori műszerész-3152201	0
Erősáramú berendezések felülvizsgálója-3552202	0
Kisfeszültségű kábelszerelő-3552206	0
Villamos gép és -készülék üzemeltető-3552213	0
Villamos hálózat kezelő-3552214	0
PLC programozó-5152301	0
Távközlési technikus-5452305	0
Elektronikus hozzáférési és magánhálózati rendszerüzemeltető- 5552301	0
Számítógépes műszaki rajzoló-3148101	0
Távközlési és informatikai hálózatszerelő-3152301	0
Adatbázis kezelő-5148101	0
Szoftverüzemeltető-alkalmazásgazda-5148102	0
Szoftverfejlesztő-5421305	0
Gazdasági informatikus-5448102	0
Infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető-5448103	0
IT mentor-5448201	0
Térinformatikus-5548101	0
Műanyag hegesztő-3152108	0
Általános laboráns-3152401	0
Gyógyszer-készítménygyártó-3152402	0
Vegyianyaggyártó-3152403	0
Gumikeverék-készítő-3154302	0
Papírgyártó és -feldolgozó-3254303	0
Üveggyártó-3254305	0
Pirotechnikus-5254401	0
Műanyagfeldolgozó technikus-5452106	0
Szobafestő-2158201	0
Építményszaluzat és fémállvány szerelő-3158202	0
Nyílászáró és árnyékolástechnikai szerelő-3158203	0
Zsaluzóács-3158206	0
Betonszerkezet-készítő, betonelem gyártó-3258201	0
Homlokzatépítő és -szerelő-3258203	0
Ipari szigetelő bádogos-3258205	0
Vízszigetelő, melegburkoló-3258206	0
Építési műszaki ellenőr-6258201	0
Cipőfelsőrész-készítő-3154202	0
Cipőgyártó-3154203	0
Fonó / Kesztyűs-3154204	0
Kötő-3154206	0
Szövő-3154208	0

Az 5.1.3. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)
Textilanyaggyártó-3254201	0
Textiltisztító és textilszínező-3254202	0
Fehérnemű-készítő és kötöttáru összeállító-3454203	0
Férfiszabó-3454204	0
Textilipari technikus-5454203	0
Kézi könyvkötő-2152701	0
Kerékpárszerelő-3152501	0
Gumiabroncs-javító és kerékkiegyensúlyozó-3252501	0
Gépjárműépítő, szerelő-3452501	0
Járműkarosszéria előkészítő, felületbevonó-3452504	0
Kishajóépítő, -karbantartó-3454305	0
Autótechnikus-5552501	0
Hulladékgyűjtő és -szállító-2185101	0
Hulladékfeldolgozógép-kezelő-3185101	0
Csatornamű-kezelő-3185301	0
Fürdőüzemi gépész-3185302	0
Vízműkezelő-3185304	0
Víz- és szennyvízkezelő-5185301	0
Vízgazdálkodó szaktechnikus-5585006	0
Banki, befektetési termékértékesítő-5134301	0
Pénztárkezelő és valutapénztáros-5134303	0
Bérügyintéző-5134401	0
Vámügyintéző-5134403	0
Közbeszerzési referens-5234301	0
Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás)- 5434301	0
Nonprofit menedzser-5434502	0
Biztosítási tanácsadó-5534301	0
Adótanácsadó-5534401	0
Egyéb szervezeti mérlegképes könyvelő-5534403	0
Okleveles forgalmazó-szakértő-6234402	0
Gép- és gyorsíró, szövegszerkesztő-3134601	0
Számítógépes adatrögzítő-3134602	0
Gázcserelepel-kezelő-3134102	0
Töltőállomás-kezelő-3234101	0
Boltvezető-3534101	0
Konyhai kisegítő-2181101	0
Gyorséttermi ételadó-3181102	0
Üvegcsiszoló-3254304	0
Társasházkezelő-5281401	0
Munkavédelmi technikus-5286201	0
Kozmetikus-5581502	0

Az 5.1.3. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalozások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)
Mezőgazdasági munkás-2162102	0
Kerti munkás-2162201	0
Parkgondozó-2162202	0
Virágkötő-3121502	0
Állatgondozó-3162101	0
Aranykalászos gazda-3162102	0
Kertépítő és -fenntartó-3162201	0
Falusi vendéglátó-3181101	0
Patkolókovács-3552103	0
Sütőipari és gyorspékségi munkás-2154102	0
Bolti hentes-3154101	0
Élelmiszeripari laboráns-3154103	0
Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó-3154112	0
Malom- és keveréktakarmány-ipari szaktechnikus-5554105	0
Tartósítóiipari szaktechnikus-5554107	0
Őr-járőrtárs-5186103	0
Közterület-felügyelő-5286105	0
Tűzoltó I.-5286108	0
Tűzvédelmi előadó-5286110	0
Rendészeti szervező (a szakmairány megjelölésével)-6286101	0
Fröccsöntő-3152104	3
Mechatronikus-karbantartó-3452301	3
Hulladékfelvásárló és -telepkezelő-3285101	3
Vas- és acélfeldolgozó-3252106	6
Felvonó karbantartó-szerelő-3152102	8
Olvasztár és öntő-3252103	8
Vízgépészeti és technológiai berendezésszerelő-3558208	8
Pénzügyi szervezeti mérlegképes könyvelő-5534406	8
Állattartó szakmunkás-3562101	9
Ipari gumitermék előállító-3454304	9
Sütő- és cukrászipari szaktechnikus-5554106	14
Textiltermék-összeállító-2154202	14
Öntészeti mintakészítő-3252105	15
Vasútépítő és -fenntartó technikus-5458206	16
Fogyóelektródás védőgázos ívhegesztő-3152103	17
Műszakicikk-eladó-3134103	17
Mezőgazdasági gépjavító-3552102	22
Molnár-3254101	26
Ortopédiai műszerész-5472602	32
Járműipari fémalkatrész-gyártó-3452107	34
Vágóhídi munkás-2154103	44

Az 5.1.3. táblázat folytatása

Képzések nevei - OKJ kód	Vállalások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)
Víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelő-3458212	51
Hús- és baromfiipari szaktechnikus-5554104	53
Tejtermékgyártó-3154109	72
Gyártósori gépbeállító-3452105	84
Mezőgazdasági gépész-3452108	112
Szállítmányozási ügyintéző-5484104	114
Építő- és anyagmozgató gép kezelője (a szakmairány megjelölésével)-3258202	187
Csőhálózatszerelő-3158201	193
Halász, haltenyésztő-3462401	203
Vendéglátó-üzletvezető-3581102	206
Külszíni bányász-3254401	235
Temetkezési szolgáltató-5285301	303
Uszodamester-3281001	304
Élelmiszeripari gépésztechnikus-5452101	305
Autógyártó-3452101	385
Ipari gépész-3452104	549
Járműfényező-3452503	596
Személy- és vagyonőr-3286101	825
Tisztítás-technológiai szakmunkás-3285303	905
Kéményseprő-3285302	1068
Szállodai recepció-5281201	1136
Faipari gépkezelő-2154302	1521
Raktáros-3134104	1775
Élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó-3134101	2525
Fegyveres biztonsági őr-5386105	4640
Összesen	18660

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

Megjegyzés: a statisztikai korrekció miatt egyes szakmákban 0 és 1 közé csökkent a kínálat vagy a kereslet, ezek a szakmák továbbra is szerepelnek az adatbázisban, de 0-ra kerekített értékkel.

5.2. A várható kínálat és kereslet eltérése területi egységenként

Az 5.2.1. táblázat tartalmazza a megyék és régiók teljes előre jelzett szakiskolai kibocsátását és a teljes becsült munkaerő-piaci keresletet is. Ezek alapján a kínálat és kereslet várható eltéréseit is bemutatja a táblázat térségi szempontból aggregáltan.

5.2.1. táblázat: *Becsült szakképzetek iránti kínálat és kereslet megyénként és régióként, fő*

megyék és régiók	kínálat		kereslet		eltérés	
	Beiskolázás szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamára 2014/2015, fő (becslés)	Kilépés, szakiskolából és szakközépiskolából – 2016, fő (becslés)	Adott szakma effektív munkakínálatának részét képezők száma, fő (becslés)	Vállalkozások kereslete, 2016-2017, fő (becslés)	Szakiskolai kibocsátás és kereslet 2016-2017-es országos szakmánkénti eltérése (becslés)	Munkaerő-kínálat és -kereslet 2016-2017-es országos szakmánkénti eltérése (becslés)
Budapest	19855	17686	5896	6810	10876	-584
Pest	2578	2296	1026	25449	-23152	-20811
Közép-Magyarország	22433	19983	6922	32259	-12276	-21396
Fejér	3676	3274	1290	2522	752	-962
Komárom-Esztergom	2117	1885	846	101	1785	745
Veszprém	2626	2339	1333	5354	-3014	-3982
Közép-Dunántúl	8419	7499	3469	7976	-478	-4199
Győr-Moson-Sopron	4474	3985	1243	3014	971	-1418
Vas	1652	1472	562	2280	-808	-1178
Zala	2434	2168	1025	4794	-2626	-3327
Nyugat-Dunántúl	8561	7625	2831	10087	-2462	-5922
Baranya	3247	2892	1186	1419	1474	455
Somogy	1908	1699	754	6776	-5077	-6022
Tolna	1527	1361	661	0	1361	661
Dél-Dunántúl	6682	5952	2602	8195	-2243	-4906
Borsod-Abaúj-Zemplén	6220	5541	2060	1879	3661	181
Heves	2040	1817	859	2393	-575	-1483
Nógrád	1109	988	455	150	838	388
Észak-Magyarország	9370	8346	3374	4422	3924	-914
Hajdú-Bihar	4074	3629	1177	2593	1035	-881
Jász-Nagykun-Szolnok	2533	2257	999	1414	843	-64
Szabolcs-Szatmár-B.	10299	9174	1741	2363	6811	-194
Észak-Alföld	16906	15059	3917	6370	8689	-1139
Bács-Kiskun	4030	3590	1278	1108	2481	442
Békés	2673	2381	993	147	2234	906
Csongrád	4426	3943	1288	1608	2335	-227
Dél-Alföld	11129	9913	3559	2863	7050	1121
Összesen	83499	74377	26674	72173	2204	-37355

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013, KIR-STAT

Az 5.2.1. táblázat legfontosabb következtetése, hogy rendkívül nagyok az országon belüli eltérések a becsült szakiskolai kibocsátás várható munkaerő-piaci illeszkedése tekintetében. Bizonyos régiókban és megyékben (pl. Nyugat-Dunántúl, Pest megye) jelentős szakmunkáshiányra lehet számítani, ugyanakkor a legtöbb régióban és megyében jelentős a várható túlképzés a jelenlegi trendek alapján.

Ugyanakkor mindkét táblázatot óvatossággal szabad csak kezelni, mivel mind a megyék szerinti, mind a szakmák szerinti aggregálás jelentős különbségeket takarhatnak el. Ezeket a későbbi fejezetekben tekintjük át.

6. A kritikus értékeket meghaladó képzések megyénként és régióként

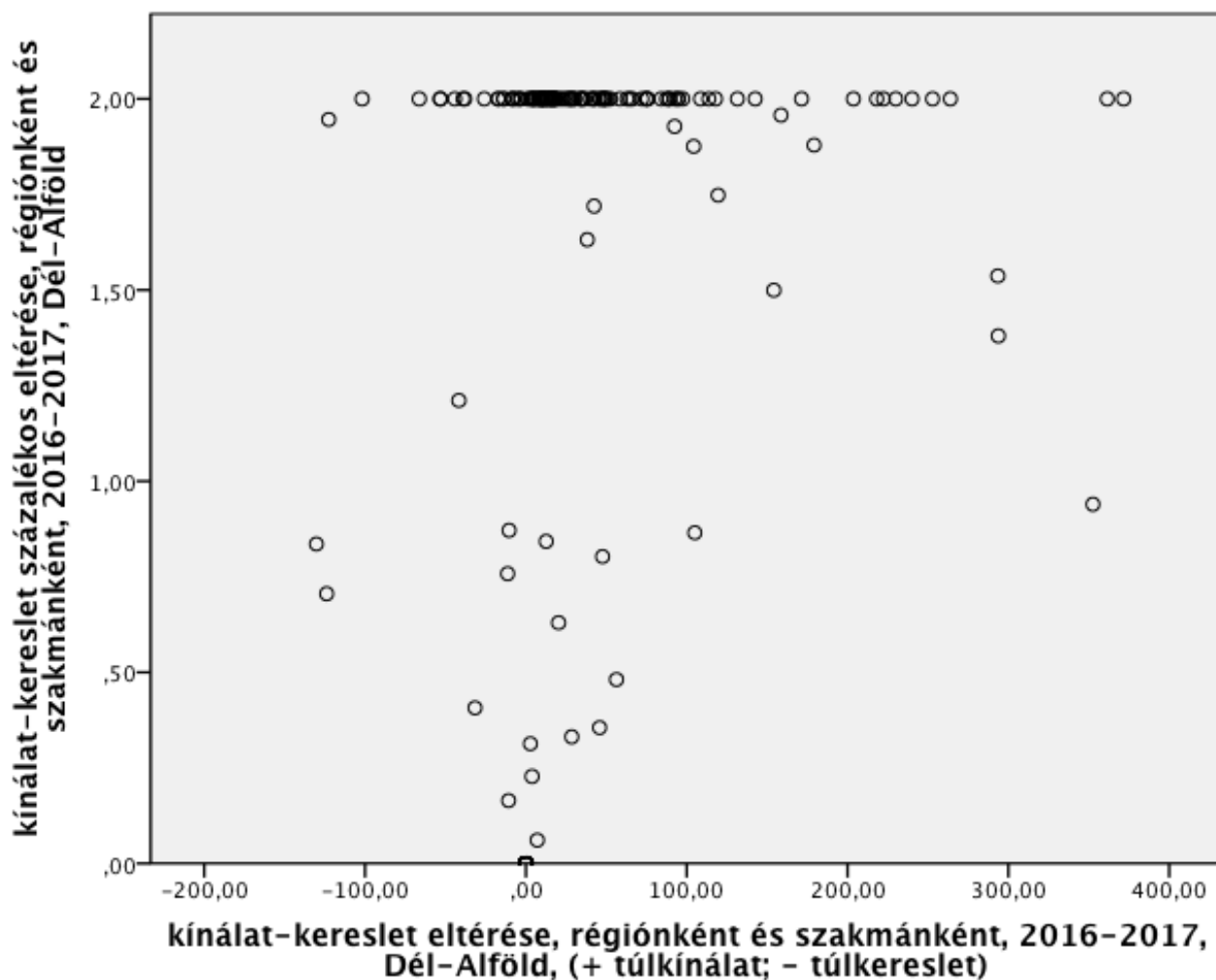
Az alábbiakban ismertetjük megyénként és régióként külön-külön azokat a szakmákat, melyek átlépik a már korábban részletezett kritikus értékeket (lásd az 6.1. és 6.2. táblázatokat). A két táblázat nem hasonlítható össze közvetlenül, ami azt jelenti, hogy azok a szakmák, melyek kritikusak megyei szinten, nem feltétlenül kritikusak régiós szinten, és fordítva. Ennek oka, hogy a kritikus értékek meghatározásához felhasznált munkaerő-piaci és szakiskolai előrejelzési adatok eltérnek megyei és régiós szinten. Ez azt jelenti, hogy az egyes régiókban a megyék becsült túlkereslete, illetve túlkínálata erősítheti és ki is olthatja egymást. Egy hipotetikus példával szemléltetve ezt: Baranya megye magas várható szakiskolai kibocsátását egy adott szakmából ellensúlyozhatja Somogy megye magas várható munkaerő-piaci kereslete ugyanabban a szakmában a Dél-dunántúli régióban. Ugyanakkor mindkét megyében, külön-külön kritikus szakmának kategorizálhatjuk az adott szakmát: Baranyában a túlképzés jelent problémát, Somogyban pedig az alacsony szakiskolai kibocsátás.

Mindkét táblázat jól mutatja, hogy jelentősek a regionális eltérések az országon belül. Ennek az a következménye, hogy az országos átlagnak megfelelően kialakított kritikus értékek jelentősen eltérő számú kritikus szakmát eredményeznek megyénként és régióként. Továbbá, a kritikus értékeket átlépő szakmákban várható túlkínálat és túlkereslet mértéke előrebecslésünk alapján jelentősen változik kritikus szakmánként, azonban ennek nagyságát nem tüntettük fel a táblázatban a becslés feltételezett pontatlansága miatt. Ennek okát fentebb részleteztük, a módszertani megállapításoknál.

A kritikus értékek meghatározását szemléltetjük néhány régió értékeit grafikusán bemutatva (6.1. és 6.2. ábrák). Ezáltal értelmezhetővé válik pontosan mit is értünk kritikus értékek alatt, és hogy ezek az értékek milyen mértékben ragadják meg a rendkívül szélsőséges várható munkaerő-piaci egyensúlytalanságokat (mind abszolút, mind százalékos megközelítésben).

Mivel a korábbi évekkel való összehasonlíthatóság korlátozott a módszertani változások miatt, ezért sajnós nem tudunk külön kitérni a kritikus szakmák idősoros elemzésére.

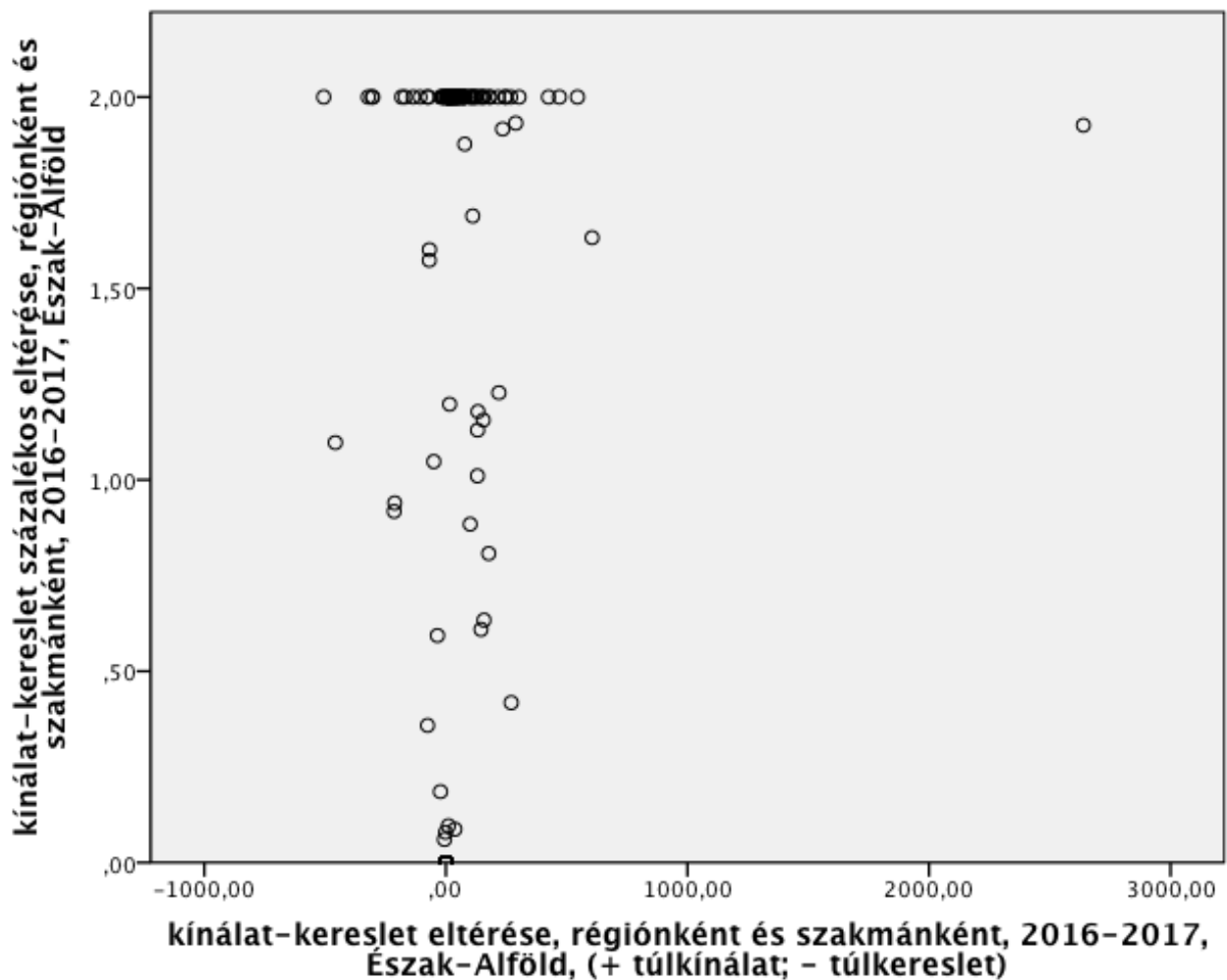
6.1. ábra: Szakképzetek iránti kínálat és kereslet becsült abszolút és relatív eltérése, Dél-Alföld, 2016-2017

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013, KIR-STAT

Magyarázat: A vízszintes tengelyen a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérését ábrázoljuk főben. A függőleges tengelyen pedig az abszolút eltérést viszonyítjuk a kereslet és a kínálat átlagához. A 2-es érték azt mutatja például, hogy az abszolút eltérés kétszerese a kereslet és kínálat átlagának. Az ábrán a körök az egyes szakmákat jelölik.

6.2. ábra: Szakképzetek iránti kínálat és kereslet becsült abszolút és relatív eltérése, Észak-Alföld, 2016-2017

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013, KIR-STAT

Magyarázat: A vízszintes tengelyen a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérését ábrázoljuk főben. A függőleges tengelyen pedig az abszolút eltérést viszonyítjuk a kereslet és a kínálat átlagához. A 2-es érték azt mutatja például, hogy az abszolút eltérés kétszerese a kereslet és kínálat átlagának. Az ábrán a körök az egyes szakmákat jelölik.

6.1. táblázat: Képzések, ahol a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérése meghaladja a kritikus értékeket, megyék szerint, 2013

megye/ szakma	Sportedző (a sportág megjelölés ével)- 5481302	Grafikus- 5421104	Gyógy- és sportmass zőr- 5472601	Turisztikai szervező, értékesítő- 5481203	Informatik ai rendszerg azda- 5448104	Cukrász- 3481101	Pincér- 3481103	Eladó- 3434101	Személy- és vagyonőr- 3286101	Kéményse pró- 3285302	Szállodai recepációs- 5281201	Faipari gépkezelő -2154302	Raktáros- 3134104	Élelmiszer -, vegyiáru és gyógynövé ny eladó- 3134101	Fegyveres biztonsági őr- 5386105
Bács-Kiskun															
Baranya															
Békés															
Borsod- Abaúj- Zemplén															
Budapest	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kínálat	Kritikusan magas kínálat							Kritikusan alacsony kínálat
Csongrád															
Fejér										Kritikusan alacsony kínálat					
Győr-Moson- Sopron															
Hajdú-Bihar															
Heves															

Jász-Nagykun-Szolnok							
Komárom-Esztergom							
Nógrád							
Pest		Kritikusan alacsony kínálat	Kritikusan alacsony kínálat	Kritikusan alacsony kínálat			
Somogy		Kritikusan alacsony kínálat			Kritikusan alacsony kínálat		Kritikusan alacsony kínálat
Szabolcs-Szatmár-Bereg							
Tolna							
Vas							
Veszprém							Kritikusan alacsony kínálat
Zala			Kritikusan alacsony kínálat			Kritikusan alacsony kínálat	

6.2. táblázat: Képzések, ahol a becsült kínálat és a becsült kereslet eltérése meghaladja a kritikus értékeket, régiók szerint, 2013

régió/szakma	Turisztikai szervező, értékesítő-5481203	Szociális gondozó és ápoló-3476201	Cukrász-3481101	Lovász-3462102	Személy- és vagyonőr-3286101	Szállodai recepciós-5281201	Faipari gépkezelő-2154302	Raktáros-3134104	Élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó-3134101	Fegyveres biztonsági őr-5386105
Közép-Magyarország	Kritikusan magas kínálat		Kritikusan magas kínálat	Kritikusan alacsony kínálat	Kritikusan alacsony kínálat					Kritikusan alacsony kínálat
Közép-Dunántúl										
Nyugat-Dunántúl							Kritikusan alacsony kínálat			
Dél-Dunántúl						Kritikusan alacsony kínálat		Kritikusan alacsony kínálat		
Észak-Magyarország									Kritikusan alacsony kínálat	
Észak-Alföld		Kritikusan magas kínálat								
Dél-Alföld										

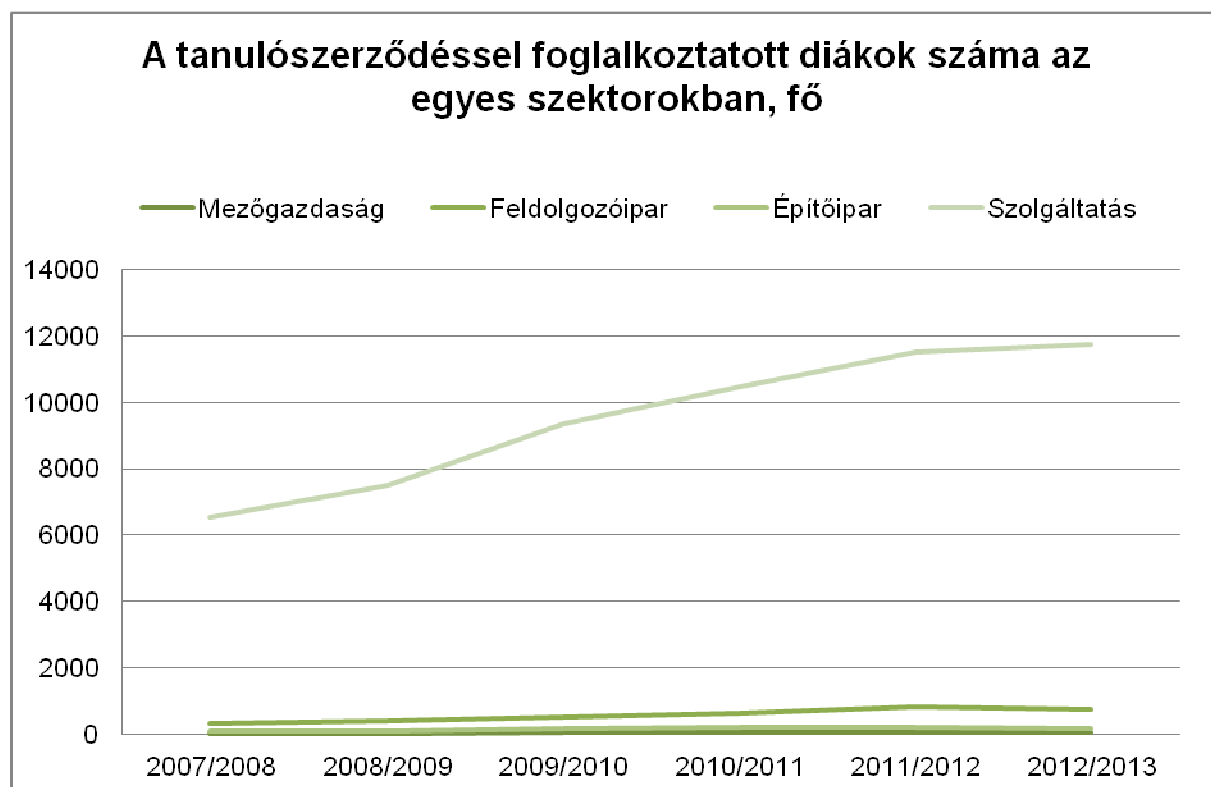
III. Fejezet: Szakképzettek kínálatának kvalitatív jellemzői

7. Tanulószerződéses foglalkoztatás néhány jellemzője

E szakaszban a megkérdezett vállalatok szemszögéből tekintjük át a tanulószerződéses képzést: (1) a tanulószerződés képzés főbb jellemzőit – a tanulók száma, megoszlása, kifizetett bérek, és lemorzsolódási arány; (2) e képzési forma nyújtásának, illetve nem nyújtásának okait; valamint (3) a tanulószerződéses képzés általános vállalati megítélését.

A tanulószerződéses foglalkoztatás tekintetében egyértelműen növekvő trendet figyelhetünk meg a feldolgozóipar és a szolgáltatások területén (7.1. ábra). Ezt a markáns trendet a gazdasági válság és a nyomában kibontakozó negatív munkaerő-piaci tendenciák sem tudták megtörni. Ez nem mondható el a mezőgazdaságról és az építőiparról, ahol stagnált a tanulószerződéses diákok száma.

7.1. ábra. Tanulószerződéssel foglalkoztatott diákok száma a mintában, szektorok szerinti megoszlás, 2007/2008-2012/2013, fő

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

Sok diák számára, különösen a hátrányos családi háttérrel rendelkezők számára a tanulószervezéses képzés egyik fő motiváló tényezője a képzési idő alatt kapott juttatás lehet. E tekintetben a 1993. évi LXXVI. törvény meghatározza, hogy e juttatásnak el kell érnie legalább a mindenkori minimálbér 20%-át, illetve 40%-át hiány szakképesítések esetében. Tehát a tanulószervezéses diákok havi juttatásának 2012 során legalább 19 600, illetve 39 200 forintnak kellett lennie. A mintába került vállalatok átlagosan 16741 forint juttatást adtak a tanulószervezéses diákjaiknak. Érdekes módon az érettségivel járó szakképesítéseket tanulók 15227 forint, míg az érettségi nélkülieket tanulók 17207 forint átlagos juttatást kaptak.

7.1. táblázat. Átlagos tanulószereződéses juttatás szakmánként, 2011/2013, forint, N=1901

OKJ kód	Szakma megnevezés	Átlagos tanulószereződéses juttatás (2012/13)	OKJ
3354202	Cipész, cipőkészítő, cipőjavító	93000	2011
5434501	Logisztikai ügyintéző	79427	2012
2162202	Parkgondozó	40000	2012
3354106	Tartósítóipari termékgyártó	37200	2011
3152120	Mezőgazdasági gépüzemeltető, gépkarbantartó	33500	2011
3354201	Bördízműves	31000	2011
3454202	Cipőkészítő	28830	2012
3358203	Burkoló	21855	2011
5421302	Kiadványszerkesztő	20788	2012
3354205	Szabó	20100	2011
5221301	Fényképész és fotótermék-kereskedő	19901	2011
3481101	Cukrász	19143	2012
3352108	Szerszámkészítő	19026	2011
3452203	Elektronikai műszerész	18600	2012
3481103	Pincér	18501	2012
3454205	Kárpitos	18455	2012
5472504	Látszerész és fotóciikk-kereskedő	18374	2012
3354301	Bútorasztalos	18059	2011
3458202	Bádogos	18000	2012
5134101	Műszakicikk-kereskedő	18000	2011
5572401	Fogtechnikus	17905	2012
5252504	Repülőgép-szerelő	17760	2011
3152109	Gépi forgácsoló	17754	2011
3454102	Élelmiszeripari szakmunkás	17689	2012
3462202	Kertész	17500	2012
3452108	Mezőgazdasági gépész	17495	2012
3152101	Agrárgazdasági gépszerelő, gépjavító	17491	2011
3452204	Villanszerelő	17433	2012
5448103	Informatikai rendszergazda	17412	2011
3552101	CNC gépkezelő	17389	2012
3454206	Női szabó	17344	2012
5281501	Kozmetikus	17296	2011
3152503	Karosszerialakatos	17280	2011
5448104	Informatikus	17161	2011
3481104	Szakács	16982	2012
3381104	Vendéglátó eladó	16751	2011
2154102	Sütőipari és gyorspékségi munkás	16740	2012
3152701	Könyvkötő	16740	2011
3162301	Erdészeti szakmunkás	16740	2011
3321501	Porcelánkészítő és -festő	16740	2011
3352201	Elektronikai műszerész	16737	2011
3452503	Járműfényező	16664	2012
3534101	Boltvezető	16575	2012
3258205	Ipari szigetelő bádogos	16536	2012

3452110	Szerszámkészítő	16455	2012
3358201	Ács, állványozó	16402	2011
5462102	Mezőgazdasági technikus	16386	2012
5421304	Nyomdaipari gépmester	16344	2012
3158209	Épületgépészeti csőhálózat- és berendezés-szerelő	16294	2011
3458208	Kőműves és hidegburkoló	16247	2012
5252501	Autóelektronikai műszerész	16151	2011
3381501	Fodrász	16068	2011
5452101	Gépgyártástechnológiai technikus	16066	2011
3458203	Épület- és szerkezetlakatos	16000	2012
3158215	Kőműves	15959	2011
5281102	Vendéglős	15897	2011
3352204	Villanyszerelő	15852	2011
5454302	Fa- és bútorigipari technikus	15810	2011
3452104	Ipari gépész	15750	2012
3452506	Karosszerialakatos	15713	2012
3334601	Irodai asszisztens	15700	2011
3152502	Járműfényező	15653	2011
3434101	Eladó	15618	2012
5452502	Autószerelő	15603	2012
3152506	Gépjármű-mechatronikus	15600	2011
5552501	Autótechnikus	15570	2012
5562102	Agrártechnológus	15561	2011
3152111	Hegesztő	15464	2011
5484102	Közúti közlekedésüzemvitel-ellátó	15389	2012
3454302	Asztalos	15349	2012
2154202	Textiltermék-összeállító	15345	2012
3154101	Bolti hentes	15342	2012
3458209	Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	15282	2012
2181101	Konyhai kisegítő	15236	2012
3158217	Tetőfedő	15143	2011
3381101	Cukrász	15138	2011
5181304	Fitness-wellness asszisztens	15127	2012
5234104	Kereskedelmi ügyintéző	15121	2011
3184101	Haszongépjármű vezető	15080	2011
3152505	Gépjárműkarosszéria-készítő, javító	15053	2011
5152501	Autószerelő	15044	2011
3152124	Szerkezetlakatos	15040	2011
5272501	Látszerész és fotócikk-kereskedő	15013	2011
3334101	Kereskedő, boltvezető	15000	2011
3454304	Ipari gumitermék előállító	15000	2012
5481001	Fotográfus és fotótermék-kereskedő	15000	2012
3362201	Dísznövénykertész	14944	2011
3452103	Gépi forgácsoló	14931	2012
3354104	Pék	14903	2011
5452304	Mechatronikai technikus	14850	2012
5458204	Mélyépítő technikus	14815	2012

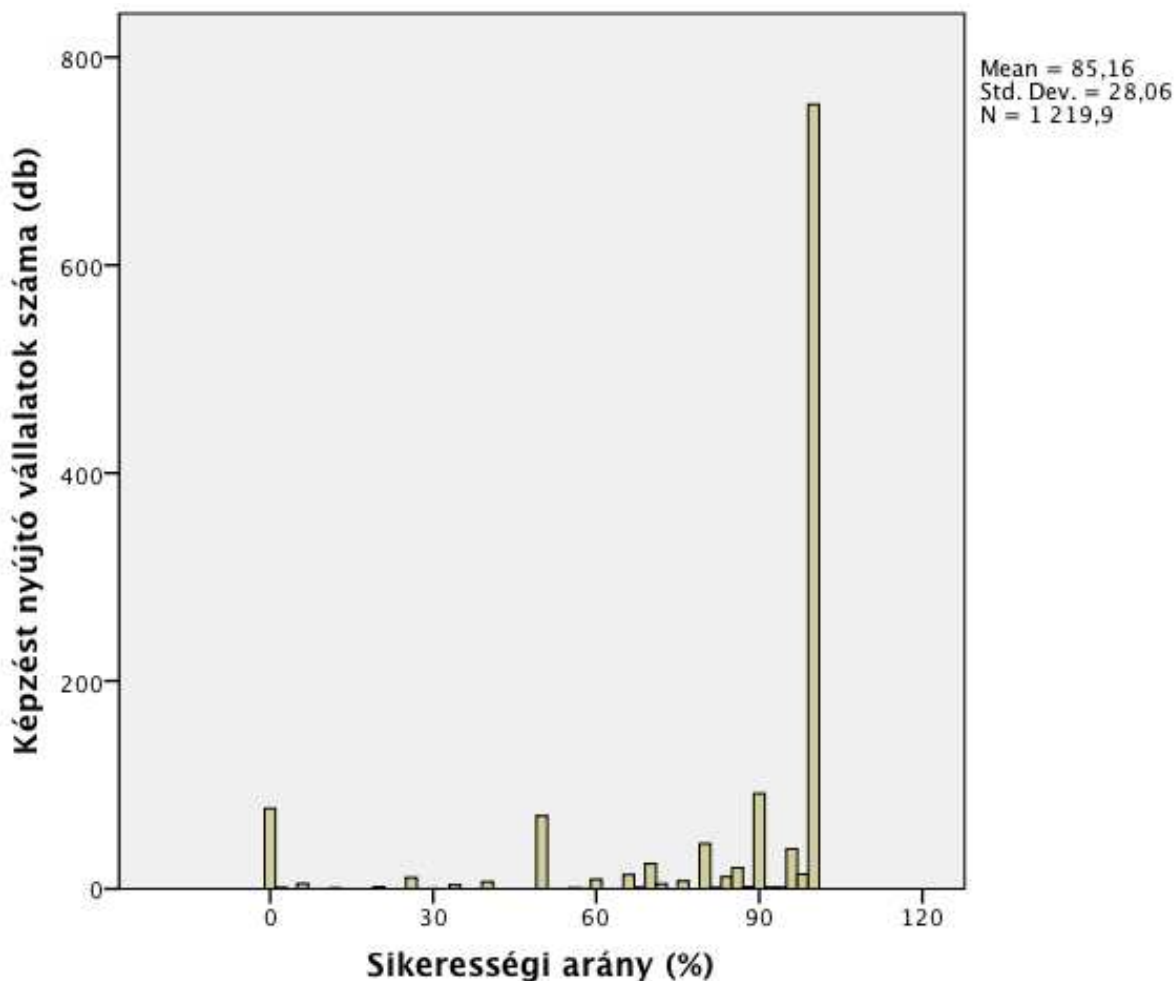
3381103	Szakács	14812	2011
3358204	Festő, díszítő, mázoló és tapétázó	14784	2011
3154303	Ipari üvegműves	14700	2011
3458205	Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő	14648	2012
3162101	Állatgondozó	14623	2012
3152119	Mezőgazdasági gépkezelő	14605	2011
3558207	Tetőfedő	14478	2012
3152107	Finommechanikai műszerész	14337	2011
5452501	Autóelektronikai műszerész	14297	2012
5481101	Vendéglátásszervező-vendéglős	14229	2012
5221303	Nyomdai gépmester	14181	2011
5434101	Kereskedő	14164	2012
3354105	Pék-cukrász	14079	2011
5234105	Kereskedő	14077	2011
3152110	Géplakatos	14071	2011
3181102	Gyorséttermi ételeladó	14047	2012
3172501	Optikai üvegcsiszoló	14000	2011
3452301	Mechatronikus-karbantartó	13996	2012
5581501	Fodrász	13977	2012
3134103	Műszakicikk-eladó	13894	2012
3154202	Szíjgyártó és nyerges	13894	2011
5252102	Műanyag-feldolgozó	13894	2011
3552102	Mezőgazdasági gépjavító	13887	2012
5454101	Élelmiszeripari technikus	13872	2011
5448105	Műszaki informatikus	13682	2012
3458212	Víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelő	13648	2012
5452301	Elektronikai technikus	13562	2011
3562101	Állattartó szakmunkás	13358	2012
3481105	Vendéglátó eladó	13239	2012
3158221	Épületgépészeti rendszerszerelő	13175	2011
5452105	Üzemeltető gépésztechnikus	13168	2011
3158208	Épületasztalos	13133	2011
3354204	Kárpitos	13043	2011
3452201	Elektromechanikai műszerész	13020	2012
3421102	Kerámia, porcelán készítő	13000	2012
3452106	Hegesztő	12822	2012
3154109	Tejtermékgyártó	12736	2012
5452401	Laboratóriumi technikus	12525	2012
3452105	Gyártósori gépbeállító	12500	2012
3454104	Pék	12235	2012
3134101	Élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó	12056	2012
5154202	Szabász	10980	2011
3158201	Csőhálózatszerelő	10000	2012
3381102	Pincér	9447	2011
3454103	Húsipari termékgyártó	7049	2012

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

Megjegyzés: a táblázatban szaggatott vonallal jelöltük a juttatás törvényi minimumát. A negyedik oszlopban található évszámok pedig azt jelölik, mely év OKJ kódja szerint szerepelnek az egyes szakmák.

A megkezdett tanulószerveződéses képzést a 2011/2012-es tanévben a diákok 85,16%-a fejezte be sikeresen a képzést folytató vállalatok bevallása szerint (7.2. ábra). Ez az adat nem kimondottan meglepő, ha összevetjük a szakképzés egészére jellemző sikerességi aránnyal: a legutolsó rendelkezésre álló adat az 1998/1999-es tanévre vonatkozó 82,7%, ami a szakközépiskolákban 97%-os és a szakiskolákban 68,4%-os (Liskó, 2003). A tanulóképzéses sikerességi arányban szerepet játszhat a fent tárgyalt havi juttatás is.

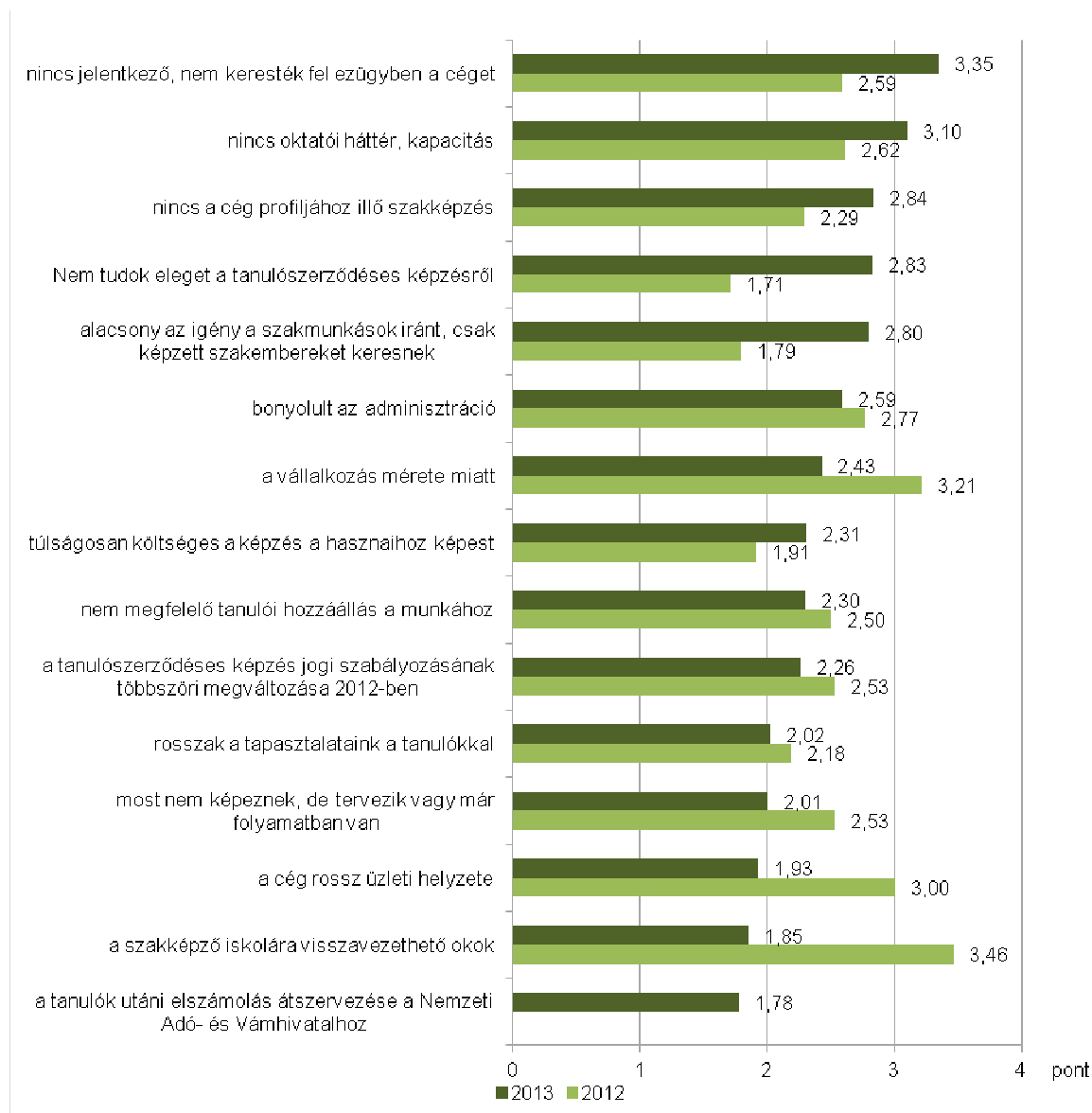
7.2. ábra. A megkezdett tanulószereződéses képzés befejezésének sikerességi aránya, 2011/2012-as tanév, %, N=1213

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

Megállapíthatjuk, hogy a tanulószereződéses képzésben részt vevő diákok száma összességében emelkedett az elmúlt években a gazdasági válság ellenére is. A későbbi években azonban ez a tendencia megtorpanhat, továbbá mint láthattuk a 7.1. ábrán, bizonyos ágazatokban már most is stagnálás tapasztalható, ezért érdemes már most elemezni a vállalatokat mozgató motivációkat. A tanulószereződéses képzésből való kimaradás okait a válaszadók egy egytől ötig tartó skálán osztályozhatták. Megállapíthatjuk, hogy leginkább az oktatói háttér és a jelentkezők hiányára panaszkodtak a válaszadók, míg a legelhanyagoltabb tényező a tanulók utáni elszámolás átszervezése a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz (7.3. ábra).

7.3. ábra. A tanulószertődeses képzésből való kimaradás vállalati mozgatói, 2012 és 2013, pontszám, 1163<N2012<1599, 653<N2013<1050

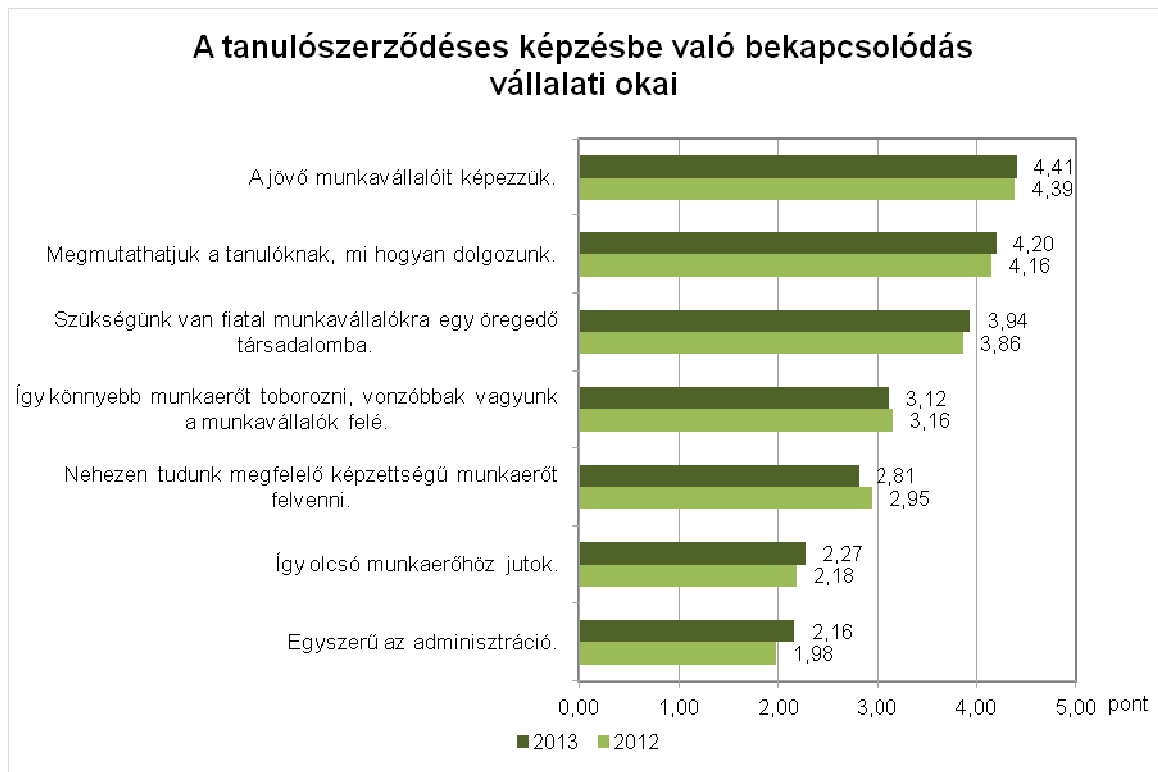

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

Megjegyzés: 5 pont – teljes mértékben egyetért; 1 pont – egyáltalán nem ért egyet; a „tanulók utáni elszámolás átszervezése a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz” opciót 2012-ben nem vizsgáltuk

A tanulószertődeses képzésbe való bekapcsolódás vállalati okait idén szintén eltérő kérdőív-szerkesztési technikával vizsgáltuk, ami problémássá teszi a korábbi eredményekkel való összehasonlíthatóságot. Az ideai eredmények alapján egyértelműen megjelenik a jövőbeli munkaerő-igények kielégítésének a motivációja, míg a legkisebb mértékben az adminisztráció egyszerűségére vonatkozó állítással értettek egyet a vállalatok. Ezen megállapítások összhangban állnak a tavalyi tapasztalatokkal.

7.4. ábra. A tanulószertződéses képzésbe való bekapcsolódás vállalati okai, pontszámok átlagai, 1386<N2012<1439; 1141<N2013<1178

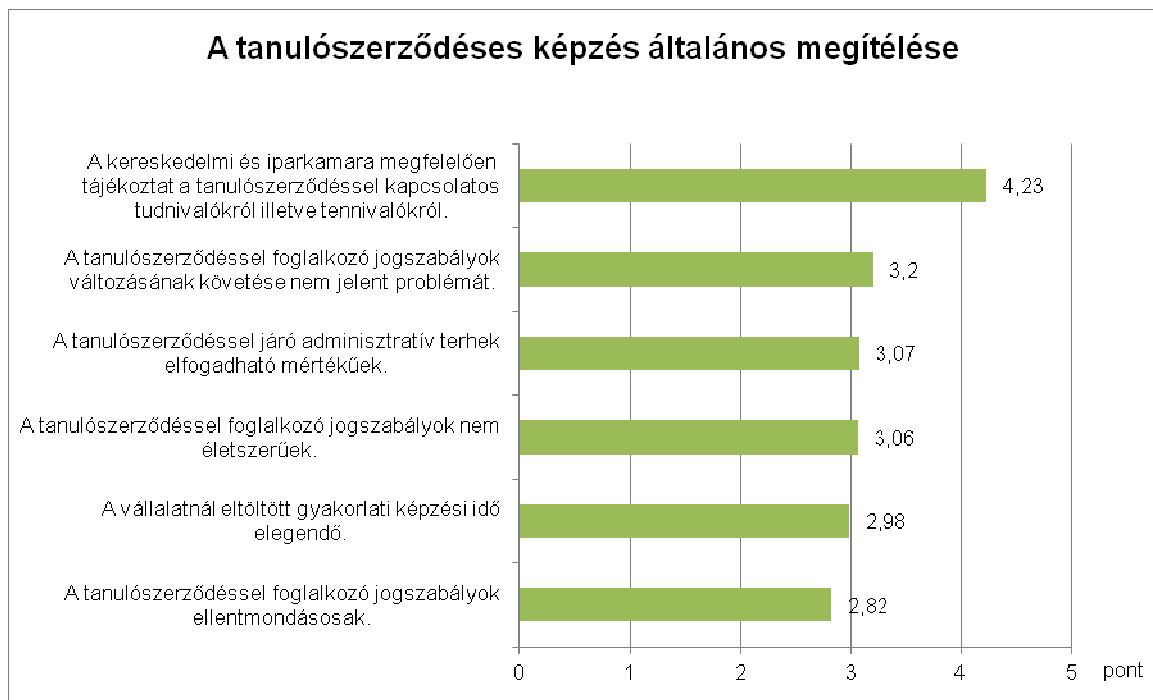

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

Megjegyzés: 5 pont – teljes mértékben egyetért; 1 pont – egyáltalán nem ért egyet

A kérdéseinkre válaszoló vállalatok döntő mértékben látták úgy, hogy a kereskedelmi és iparkamara elegendő információt szolgáltat és hogy a tanulószertződéses foglalkozó jogszabályok változásának követése nem jelent problémát (7.5. ábra). A többi kérdésben hasonló mértékűen közepes erősségben értettek egyet az állításokkal a vállalatok.

7.5. ábra. A tanulószerveződéses képzés általános megítélése, válaszok átlaga, 1635<N<1860

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

Megjegyzés: 5 pont – teljes mértékben egyetért; 1 pont – egyáltalán nem ért egyet

Megállapíthatjuk továbbá, hogy a vállalatok tapasztalata szerint a tanulók után elszámolható költség-normatíva a ténylegesen felmerülő költségeknek mintegy háromnegyedét fedezi – tehát a tanulószerveződéses képzés nyújtása a cégek részéről anyagi vállalásokkal is jár.

8. Pályakezdőkkel nehezen betölthető álláshelyek jellemzői

A fentiekben tárgyalt kritikus szakmák egyik típusa az, amikor a vállalatok egy üres álláshelyet huzamosabb időn át nem képesek betölteni pályakezdőkkel. Míg a kvantitatív elemzés a kereslet és kínálat kvantitatív, számszerű eltérésein keresztül elemezte ezt a típusú problémát; itt a pályakezdők képességeire és kompetenciáira, tehát a szakképzés kibocsátásának minőségi jellemzőire koncentrálnak. Ez azért kulcsfontosságú kérdés, mert könnyen elképzelhető, hogy egy szakmában megfelelő mennyiségű végzős áll rendelkezésre a végzettségek számát és az álláshelyek szakmáját tekintve, mégis problémát jelent a vállalkozások számára az adott szakmában pályakezdőt felvenni, mivel a szakképzésből kilépők bizonyos képességekben és kompetenciákban hiányt szenvednek. Tehát e hiányok feltárása a szakképzés minőségi fejlesztésére ad iránymutatást, akár csak a 9. alfejezetben vizsgált kérdések.

A megkérdezett 2817 vállalat közül 354-nek jelentett problémát megfelelően képzett pályakezdőt találni (a megkérdezettek 13%-a). E vállalatok összesen 293 szakmát jelöltek meg, melyekben nehezen betölthetők az álláshelyek. A leggyakrabban említett 20 szakma (10.1. táblázat) között több olyan szakmát is megtalálhatunk, melyeket kritikus szakmának sorolt be a GVI idén vagy az elmúlt két évben: ilyenek például a szerszámkészítő valamint az építő-és anyagmozgató gép kezelője.

8.1 táblázat: Alap-szakképesítések, melyekben nehezen betölthető álláshelyeket kínálnak a vállalatok, leggyakrabban említett 20 szakma, N=354

OKJ kód	Szakképesítés megnevezése	OKJ	Említések száma
3381103	Szakács	2011. évi	36
3381101	Cukrász	2011. évi	24
3481104	Szakács	2012. évi	22
3381102	Pincér	2011. évi	16
5452502	Autószerelő	2012. évi	12
3154101	Húsipari termékgyártó	2011. évi	10
3452103	Gépi forgácsoló	2012. évi	10
3458205	Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő	2012. évi	10
3452506	Karosszerialakatos	2012. évi	10
3152110	Géplakatos	2011. évi	9
3434101	Eladó	2012. évi	9
5452501	Autóelektronikai műszerész	2012. évi	9
3452204	Villanyszerelő	2012. évi	9
3481103	Pincér	2012. évi	9
3334601	Irodai asszisztens	2011. évi	8
3381104	Vendéglátó eladó	2011. évi	8
3481101	Cukrász	2012. évi	8
3481103	Pincér	2012. évi	8
5572508	Kardiológiai és angiológiai szakasszisztens	2012. évi	8
3134101	Bolti eladó	2011. évi	8

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2013

Megjegyzés: a harmadik oszlopban található évszámok azt jelölik, mely év OKJ kódja szerint szerepelnek az egyes szakmák.

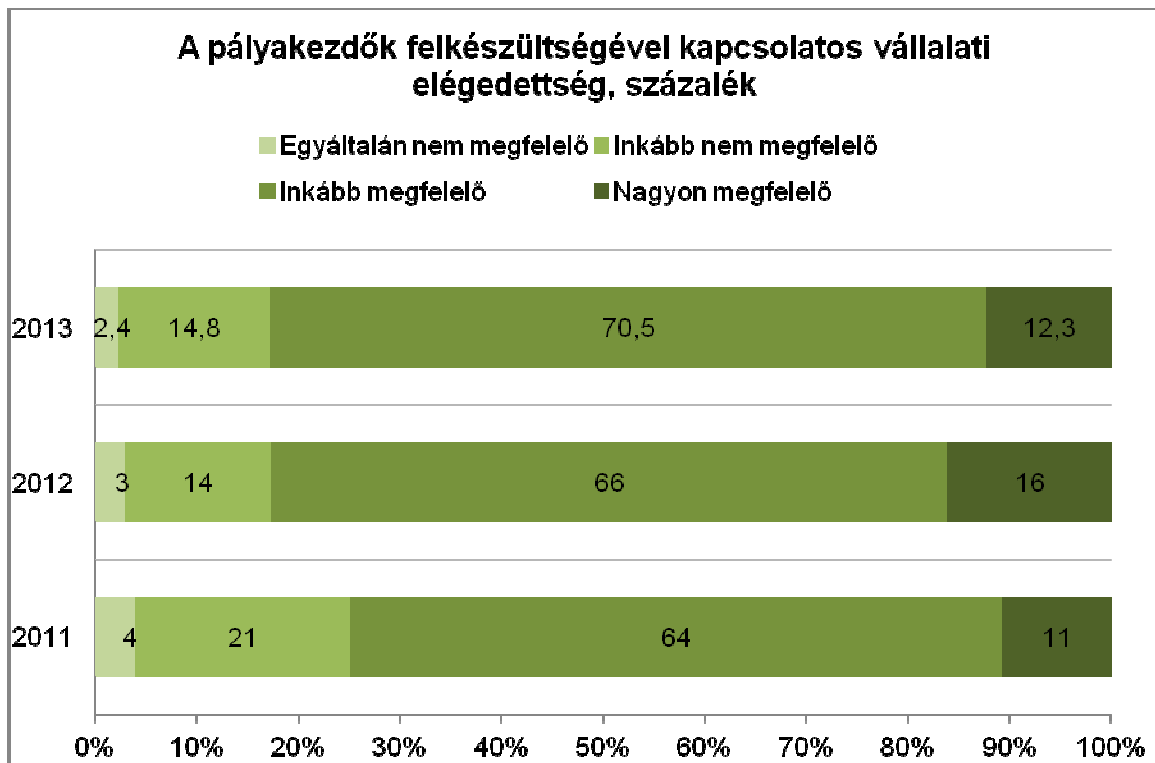
9. Pályakezdők foglalkoztatása és képességei

E szakasz célja, hogy bemutassa a vállalkozások pályakezdőkkel való elégedettségét mind általánosságban, mind egyes tudás, illetve készség terület szerint. Ezen eredményeket a tavalyi felmérésünk eredményeinek tükrében értelmezzük. A pályakezdők egyes készségeinek vállalati megítélése direkt útmutatást ad a szakképzés minőségi fejlesztése számára; megmutatja, mely szakmai vagy általános készségek oktatására kell nagyobb hangsúlyt fektetni a szakképzés során annak érdekében, hogy a munkaerő-piaci igényeket jobban ki tudja elégíteni a szakképzés.

A megkérdezett 2817 vállalat közül 794 (28,2%) foglalkoztatott szakképzésből kilépő pályakezdőt az elmúlt két év során. Ők összesen 2107 pályakezdőt foglalkoztattak. E vállalatok relatív elégedettségét jól mutatja, hogy az elmúlt két év során felvett pályakezdők 80%-át a megkérdezés pillanatában is foglalkoztatták a válaszoló vállalatoknál.

A pályakezdőkkel való vállalati elégedettséget direkt módon is mértük, amikor a válaszolókat megkértük, hogy értékeljék a szakképzésből frissen kilépett pályakezdők felkészültségét (9.2. ábra). A kibontakozó kép nagyjából megegyezik a fentiekben megfogalmazottakkal: a vállalatok túlnyomó része inkább vagy nagyon megfelelőnek találja a szakképzésből kikerülő felvett pályakezdők felkészültségét munkájuk elvégzéséhez. Ez az arány összességében hasonló az elmúlt évek eredményéhez.

9.2. ábra. A pályakezdők felkészültségével való vállalati elégedettség megoszlása, %

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

Legvégül a vállalatoknak a pályakezdők egyes készségeivel és képességeivel való elégedettségét mutatjuk be (9.1. táblázat). Mind a tavalyi, mind az idei felmérés adatait tekintve megállapítható, hogy a pályakezdőknek munka- és élettapasztalatra lenne szükségük illetve az önálló munkavégzés képességét kellene fejleszteniük a vállalatok véleménye alapján. Ugyanakkor a vállalatok számára nem tűnnek kirívóan problémásnak az alkalmazott pályakezdők általános kompetenciái, mint például az olvasási-, számolási- és beszédképesség – az idegennyelv-tudást kivéve –, továbbá az adminisztrációs készségek, a számítógépes tudás, a szociális készségek és a személyes megjelenés.

9.1. táblázat. Készségek és kompetenciák, melyekkel az elmúlt két évben felvett a szakképzésből kikerülő pályakezdők nem rendelkeznek, az adott készséget vagy kompetenciát említő vállalatok aránya, %, 2011, 2012 és 2013.

Kompetencia	2011	2012	2013
munka-/ élettapasztalat	58	59	54
önálló munkavégzés képessége	42	36	40
idegennyelv-tudás	24	26	25
vezetési, szervezési képességek	17	16	25
munkakultúra, a munkához való hozzáállás	29	24	23
felelősségtudat	33	24	22
motiváció, elkötelezettség, lelkesedés	30	20	18
kezdeményező készség	15	15	17
időbeosztási készség, pontosság	20	16	11
együttműködési készség	12	10	11
technikai, feladat-specifikus képességek	16	20	10
szociális készségek, kollégákkal való bánásmód	8	7	10
számoláskészség	14	7	8
irodai, adminisztrációs képességek	10	7	8
fegyelmezettség	21	16	7
általános tudás, készségek	12	9	7
ügyféllel való bánásmód	13	10	5
felhasználói szintű számítógépes ismeretek/gyakorlat	3	3	4
személyes megjelenés	4	5	3
anyanyelvi beszédképesség	4	6	3
anyanyelvi íráskészség	5	5	2
olvasási készség	4	2	2
egyéb	0	0	0

Forrás: KERESLET_VALLALAT_2011, KERESLET_VALLALAT_2012, KERESLET_VALLALAT_2013

Irodalom

- Czibik Ágnes, Fazekas Mihály, Németh Nándor, Semjén András, Tóth István János (2011): „Ágazati előrejelzés várakozások alapján” két vállalati adatfelvétel elemzése. MTA – KTI, Budapest. <http://elorejelzes.mtakti.hu/downloaddoc.php?docid=53&mode=articles> (acc. 2012. 05. 24.)
- Fazekas Károly (2011): Hová tűnt, hogyan lesz egymillió munkahely Magyarországon?. Magyar Közgazdasági Társaság, 49. Közgazdász Vándorgyűlés. Pécs. http://econ.core.hu/file/download/vandorgyules_pecs/fazekas.pptx (acc. 2012.05.25.)
- Fazekas Mihály (2009): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2009, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.
- Fazekas Mihály (2010): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2010, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.
- Fazekas Mihály (2011): Az RFKB döntések háttere és hatásossága. A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok 2008. és 2010. közötti működése a számok tükrében. Budapest: GVI
- Fazekas Mihály (2010): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2010, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.
- Fazekas Mihály és Hajdu Miklós (2011): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2011, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.
- Fazekas Mihály és Makó Ágnes (2008): A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása. A dokumentum a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2008, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.

Fazekas Mihály (2008): A vállalati adatfelvételeken alapuló munkaerő-piaci felmérések pontosságának vizsgálata (Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat negyedéves felméréseinek elemzése; Szakiskola_2008 háttér tanulmány). Budapest, MKIK GVI.

Hajdu Miklós (2012): Az RFKB döntések hatása a szakképzésbe belépő tanulók számának változására. MKIK GVI. Budapest.

Jakobi Ákos (2008): Regionális és megyei szakiskolai tanulói létszámok meghatározása a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére. Budapest, MKIK GVI.

Liskó Ilona (2002): A hátrányos helyzetű tanulók oktatásának minősége. *Új Pedagógiai Szemle*, No. 2.

Liskó Ilona, (2003): Kudarok a középfokú iskolákban. Kutatási zárótanulmány. Oktatókutató Intézet, Budapest.

Makó Ágnes (2013): A pályakezdő szakmunkások munkaerő-piaci helyzete – 2013. Az elemzés a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2013, a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” című kutatási program keretében készült. MKIK GVI, Budapest.

Függelék

F1. A minta súlyozásához használt súlyozási szorzók

F1. táblázat: A minta súlyozásához használt súlyozási szorzók.

Régió	Gazdasági ág	Vállalati méret	Súly
1	1	1	0,39
1	1	2	0,12
1	2	1	0,3
1	2	2	0,07
1	3	1	0,31
1	3	2	0,14
1	4	1	0,95
1	4	2	0,41
2	1	1	0,22
2	1	2	0,12
2	2	1	0,22
2	2	2	0,05
2	3	1	0,35
2	3	2	0,26
2	4	1	3,63
2	4	2	1,95
3	1	1	0,84
3	1	2	0,1
3	2	1	0,54
3	2	2	0,08
3	3	1	0,21
3	3	2	0,23
3	4	1	1,59
3	4	2	0,68
4	1	1	0,3
4	1	2	0,12
4	2	1	0,29
4	2	2	0,11
4	3	1	0,26
4	3	2	0,17
4	4	1	5,13
4	4	2	1,3
5	1	1	1,26
5	1	2	0,15
5	2	1	1,08
5	2	2	0,14
5	3	1	0,41

5	3	2	0,48
5	4	1	7,5
5	4	2	1,95
6	1	1	0,52
6	1	2	0,1
6	2	1	1,51
6	2	2	0,25
6	3	1	1,2
6	3	2	0,3
6	4	1	7,93
6	4	2	1,2
7	1	1	0,75
7	1	2	0,16
7	2	1	1,4
7	2	2	0,14
7	3	1	0,33
7	3	2	0,22
7	4	1	7,23
7	4	2	1,6

Megjegyzés: A régió oszlop értékei: 1=Dél-Alföld; 2=Dél-Dunántúl; 3=Észak-Alföld; 4=Észak-Magyarország; 5= Közép-Dunántúl; 6=Közép-Magyarország; 7=Nyugat-Dunántúl. A gazdasági ág oszlop értékei: 1=Mezőgazdaság; 2=Ipar; 3=Építőipar; 4=Szolgáltatás. A vállalatméret oszlop értékei: 1=mikro- és kisvállalat (0-49 fő); 2=közép- és nagyvállalat (49 fő felett).

F2. Kísérletek a szakiskolai és szakközépiskolai tanulói létszámok területi előrebecslésére 2015-ig (2018-ig)

Készítette: Jakobi Ákos, PhD.

F2.1. Felhasznált adatbázisok és alkalmazott módszertan

F2.1.1. Felhasznált adatbázisok

A vizsgálatok során a következő adattartalmú változókkal dolgoztunk:

- Szakiskolai tanulók száma megyénként (KSH STADAT, Közoktatásban tanulók száma adatsorai, 2003-2010)
- Szakközépiskolai tanulók száma megyénként (KSH STADAT, Közoktatásban tanulók száma adatsorai, 2003-2010)
- Középfokú oktatásban résztvevők száma megyénként (KSH STADAT, Közoktatásban tanulók száma adatsorai, 2003-2010) = szakiskolai tanulók száma + gimnáziumi tanulók száma + szakközépiskolai tanulók száma
- 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók száma településenként (KSH T-STAR településsoros adatok, 2004-2009)

Az alábbi becslések a szakiskolai és szakközépiskolai tanulói létszámok stb. idősoros adataiból indulnak ki. A vizsgálatok nem veszik figyelembe a demográfiai változásokból fakadó sajátosságokat. Az ezen hatásokkal korrigált modellek vélhetően megbízhatóbb eredményeket kínálnának, ezért jelen modellek inkább statisztikai trendként értelmezhetők.

F2.1.2. Előkészítő becslések

1-2. modell: Középfokú tanulók (középfokú oktatásban résztvevők) létszámának előrebecslése lineáris trendbecsléssel 5 éves és 8 éves időszoron 2018-ig

A középfokú oktatásban résztvevők száma referenciaként szerepel a szakiskolában tanulók arányának meghatározásakor. A számításhoz a KSH STADAT középfokú oktatásban résztvevők számának megyénkénti adatait használtuk. A 2006-2010 közötti időszak adatait

figyelembe véve lineáris regresszió-analízis segítségével 2018-ig előrebecsültük a középiskolai tanulók várható létszámát.

F2.1.3. Várható szakiskolai tanulói létszámok és arányszámok területi becslései

3. modell: Szakiskolában tanulók létszámának előrebecslése lineáris trendbecsléssel 5 éves időszoron 2018-ig

A konzervatív trendbecslés módszerével dolgozó számítás abból a feltételezésből indul ki, hogy a szakiskolában tanulók létszámának változását határozott trend jellemzi. Ehhez a számításhoz a KSH STADAT szakiskolában tanulók létszámának megyénkénti adatait használtuk. A 2006-2010 közötti időszak adatait figyelembe véve lineáris regresszió-analízis segítségével 2018-ig becstük meg a szakiskolában tanulók várható létszámát.

4a. és 4b. modell: Szakiskolában tanulók arányának előrebecslése lineáris trendbecsléssel 3 éves és 8 éves időszoron 2018-ig

A konzervatív trendbecslés módszerével dolgozó számítás abból a feltételezésből indul ki, hogy a szakiskolában tanulók százalékos arányának változását határozott trend jellemzi. A számításhoz a KSH STADAT középfokú oktatásban résztvevők számának és a szakiskolában tanulók létszámának megyénkénti adatait használtuk, melyek hányadosai adják meg a szakiskolában tanulók százalékos arányszámait. Ebben a modellben egy 3 éves (rövidtávú) és egy 8 éves (középtávú) lineáris trendbecslést végeztünk el. Előbbi a 2008-2010-es évek adataiból indul ki és csak az utóbbi évek hatásait veszi figyelembe, következtetései bár friss adatokra épül mégis kevésbé megbízható, utóbbi pedig a 2003-2010-es időszak teljes idősorából következtet a jövőbeli folyamatokra nagyobb megbízhatósággal. A rövidtávú becslés tájékoztató jelleggel került az anyagba.

4c. modell: Szakiskolában tanulók arányának előrebecslése lineáris trendbecsléssel 8 éves időszoron 2018-ig 95%-os konfidencia-intervallum valószínűséggel

A számításhoz a KSH STADAT középfokú oktatásban résztvevők számának és a szakiskolában tanulók létszámának megyénkénti adatait használtuk, melyek hányadosai adják meg a szakiskolában tanulók százalékos arányszámait. A 2003-2010 közötti időszak adatait figyelembe véve lineáris regresszió-analízis segítségével 2018-ig előrebecsültük a szakiskolában tanulók arányának várható értékeit. Az analízis során definiáltuk a 95%-os valószínűségű konfidencia-intervallum alsó és felső értékeit is, amelyek tehát 95%-os

megbízhatósággal jelzik a jövőben várható arányszámok lehetséges legkisebb és legnagyobb értékeit.

4d. modell: Szakiskolában tanulók arányának előrebecslése logaritmus trendbecsléssel 8 éves időszoron 2018-ig

A számításhoz a KSH STADAT középfokú oktatásban résztvevők számának és a szakiskolában tanulók létszámának megyénkénti adatait használtuk, melyek hányadosai adják meg a szakiskolában tanulók százalékos arányszámait. A 2003-2010 közötti időszak adatait figyelembe véve logaritmus regresszió-analízis segítségével 2018-ig előrebecsültük a szakiskolában tanulók arányának várható értékeit. A logaritmus trendbecslés kísérleti jelleggel mutatja be a jövőre várható arányszámokat egy nem lineáris (gyorsuló vagy lassuló) trendet feltételezve. Ez a modell némely megye esetében megbízhatóbb, az eredeti adatokra jobban illeszkedő trendet vázolt fel, más megyéknél azonban esetenként kevésbé szignifikáns eredményeket adott.

5. modell: Szakiskolában tanulók arányának előrebecslése a középiskolai tanulók és a szakiskolában tanulók előrebecsült létszámának hányadosaként 5 éves időszoron 2018-ig

Mivel korábban már kiszámításra került a középiskolai tanulók és a szakiskolai tanulók létszámának előrebecsült értéke, a fent említett változók hányadosaként egyszerűen meghatározható volt a szakiskolában tanulók aránya 2018-ig.

F2.1.4. Várható szakközépiskolai tanulói létszámok és arányszámok területi becslései

6. modell: Szakközépiskolában tanulók létszámának előrebecslése lineáris trendbecsléssel 5 éves időszoron 2018-ig

A konzervatív trendbecslés módszerével dolgozó számítás abból a feltételezésből indul ki, hogy a szakközépiskolában tanulók létszámának változását határozott trend jellemzi. Ehhez a számításhoz a KSH STADAT szakközépiskolában tanulók létszámának megyénkénti adatait használtuk. A 2006-2010 közötti időszak adatait figyelembe véve lineáris regresszió-analízis segítségével 2018-ig becsültük meg a szakközépiskolában tanulók várható létszámát.

7a. és 7b. modell: Szakközépiskolában tanulók arányának előrebecslése lineáris trendbecsléssel 3 éves és 8 éves időszoron 2018-ig

A konzervatív trendbecslés módszerével dolgozó számítás abból a feltételezésből indul ki, hogy a szakközépiskolában tanulók százalékos arányának változását határozott trend jellemzi. A számításhoz a KSH STADAT középfokú oktatásban résztvevők számának és a szakközépiskolában tanulók létszámának megyénkénti adatait használtuk, melyek hányadosai adják meg a szakközépiskolában tanulók százalékos arányszámait. Ebben a modellben egy 3 éves (rövidtávú) és egy 8 éves (középtávú) lineáris trendbecslést végeztünk el. Előbbi a 2008-2010-es évek adataiból indul ki és csak az utóbbi évek hatásait veszi figyelembe, következtetése bár friss adatokra épül mégis kevésbé megbízható, utóbbi pedig a 2003-2010-es időszak teljes idősorából következtet a jövőbeli folyamatokra nagyobb megbízhatósággal. A rövidtávú becslés tájékoztató jelleggel került az anyagba.

7c. modell: Szakközépiskolában tanulók arányának előrebecslése lineáris trendbecsléssel 8 éves idősoron 2018-ig 95%-os konfidencia-intervallum valószínűséggel

A számításhoz a KSH STADAT középfokú oktatásban résztvevők számának és a szakközépiskolában tanulók létszámának megyénkénti adatait használtuk, melyek hányadosai adják meg a szakközépiskolában tanulók százalékos arányszámait. A 2003-2010 közötti időszak adatait figyelembe véve lineáris regresszió-analízis segítségével 2018-ig előrebecsültük a szakközépiskolában tanulók arányának várható értékeit. Az analízis során definiáltuk a 95%-os valószínűségű konfidencia-intervallum alsó és felső értékeit is, amelyek tehát 95%-os megbízhatósággal jelzik a jövőben várható arányszámok lehetséges legkisebb és legnagyobb értékeit.

7d. modell: Szakközépiskolában tanulók arányának előrebecslése a középiskolai tanulók és a szakközépiskolában tanulók előrebecsült létszámának hányadosaként 5 éves idősoron 2018-ig

Mivel korábban már kiszámításra került a középiskolai tanulók és a szakközépiskolai tanulók létszámának előrebecsült értéke, a fent említett változók hányadosaként egyszerűen meghatározható volt a szakközépiskolában tanulók aránya 2018-ig.

F2.1.5. Várható szakiskolai beiskolázási létszámok területi becslései

8a. modell: Adott megyében lakó 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók számának előrebecslése lineáris trendbecsléssel 3 éves idősoron 2018-ig

A konzervatív trendbecslés módszerével dolgozó számítás abból a feltételezésből indul ki, hogy a beiskolázási létszámok változását határozott trend jellemzi. A számításhoz a KSH T-STAR 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók számának településenkénti adatait

használtuk, amelyeket megyei szinten aggregáltunk. A 2007-2009 közötti időszak adatait figyelembe véve lineáris regresszió-analízis segítségével 2018-ig becsültük meg a 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók számának várható létszámát. A modell csak az utóbbi 3 év hatásait veszi figyelembe.

8b. modell: Adott megyében lakó 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók számának előrebecslése lineáris trendbecsléssel 6 éves időszoron 2018-ig

A konzervatív trendbecslés módszerével dolgozó számítás abból a feltételezésből indul ki, hogy a beiskolázási létszámok változását határozott trend jellemzi. A számításhoz a KSH T-STAR 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók számának településenkénti adatait használtuk, amelyeket megyei szinten aggregáltunk. A 2004-2009 közötti időszak adatait figyelembe véve lineáris regresszió-analízis segítségével 2018-ig becsültük meg a 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók számának várható létszámát.

F2.2. A becslési eredmények értékelése

F2.2.1. Várható szakiskolai tanulói létszámok

Az alábbi táblázatok a szakiskolában tanulók létszámának előrebecsült értékeit mutatják. A táblázatok 2018-ig jelenítik meg az eredményeket, a becslések azonban csak 2015-ig nyújtanak megbízhatóbb értékeket. A korábbi (2008-as) előreszámításokkal ellentétben, ám a 2010-ben elkészült vizsgálatokhoz hasonlóan ez a modell az utóbbi 2-3 év erőteljesen növekvő szakiskolai tanulói létszámadataiból következően bővülő létszámadatokat valószínűsít a trendek folytatásaként ráadásul erőteljesebb mértékben és minden régióban!

F2.2.1.1. táblázat: A szakiskolában tanulók várható létszáma 2018-ig (fő)[3. modell alapján]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	16420	16750	17047	17343	17640	17937	18233	18530	18826
Pest	8433	8704	8877	9049	9222	9395	9567	9740	9913
Közép-Magyarország	24853	25454	25923	26393	26862	27331	27801	28270	28739
Fejér	6731	6805	6934	7063	7192	7322	7451	7580	7709
Komárom-Esztergom	5372	5546	5661	5776	5891	6006	6120	6235	6350
Veszprém	6319	6431	6518	6605	6693	6780	6867	6955	7042
Közép-Dunántúl	18422	18782	19113	19445	19776	20107	20438	20769	21101
Győr-Moson-Sopron	6821	7013	7238	7463	7689	7914	8139	8364	8589
Vas	4878	4609	4905	5201	5497	5793	6089	6385	6681
Zala	4159	4301	4351	4400	4450	4500	4549	4599	4649
Nyugat-Dunántúl	15858	15923	16494	17065	17636	18206	18777	19348	19919
Baranya	5851	5741	5828	5915	6002	6089	6175	6262	6349
Somogy	5915	5558	5639	5721	5802	5884	5965	6046	6128
Tolna	4929	5216	5396	5577	5757	5937	6117	6298	6478
Dél-Dunántúl	16695	16515	16864	17212	17561	17909	18258	18606	18955
Borsod-Abaúj-Zemplén	10755	10903	10976	11050	11123	11196	11270	11343	11417
Heves	5233	5496	5608	5720	5832	5944	6056	6169	6281
Nógrád	2504	2413	2383	2354	2324	2295	2265	2236	2206
Észak-Magyarország	18492	18811	18967	19123	19279	19435	19591	19747	19903
Hajdú-Bihar	8366	8680	8812	8944	9076	9208	9340	9473	9605
Jász-Nagykun-Szolnok	6634	6954	6975	6996	7016	7037	7057	7078	7099
Szabolcs-Szatmár-B.	9075	9947	10176	10404	10633	10862	11091	11320	11548
Észak-Alföld	24075	25581	25963	26344	26726	27107	27489	27870	28252
Bács-Kiskun	8992	9245	9438	9631	9824	10017	10210	10403	10596
Békés	5987	6098	6166	6234	6301	6369	6437	6505	6573
Csongrád	5863	6054	6111	6168	6225	6282	6339	6396	6453
Dél-Alföld	20842	21397	21715	22033	22350	22668	22986	23304	23622
Összesen	139237	142464	145039	147614	150189	152765	155340	157915	160490

A fenti táblázat a szakiskolában tanulók számának 5 éves időszakon végzett lineáris trendbecsléssel meghatározott értékeit mutatja. Megyénként a trendbecslés a jövőre nézve

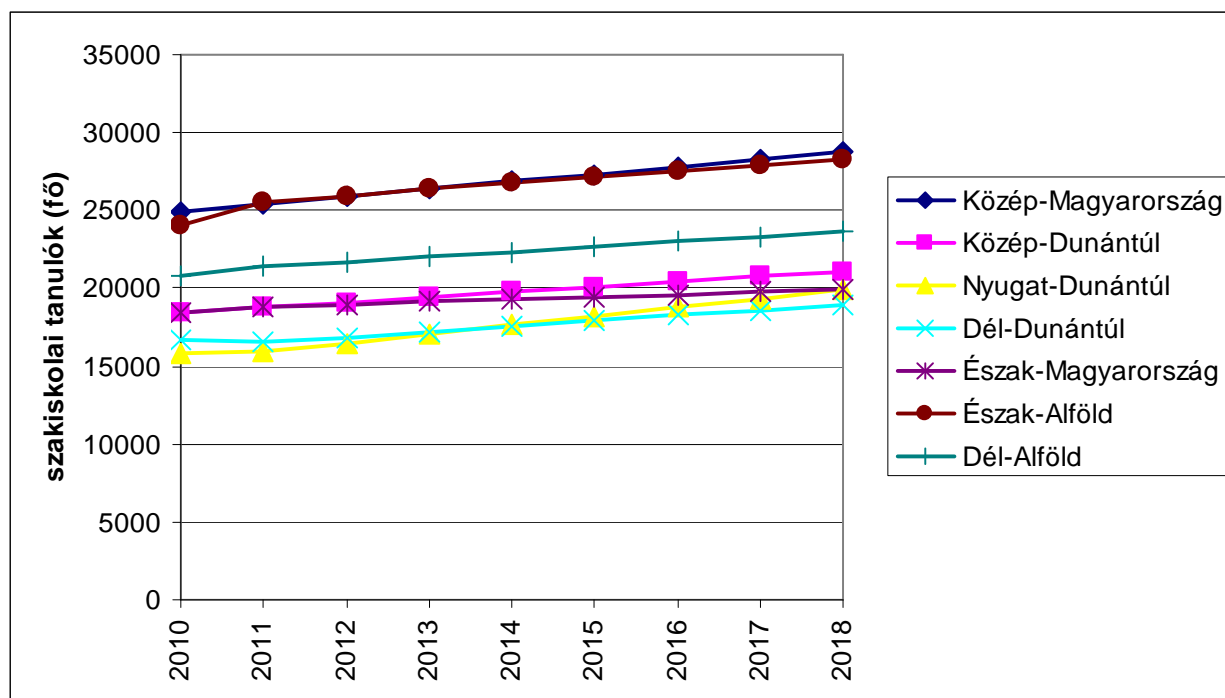
különböző megbízhatóságú, amit jól jelez a következő táblázat Rsq (azaz R²) értékének, illetve a Sigf (azaz szignifikancia) értékének megyénkénti változatossága.

F2.2.1.2. táblázat: A szakiskolában tanulók várható létszámát becslő modell eredményei.

Dependent	Mth	Rsq	d.f.	F	Sigf	b0	b1
BUDAPEST	LIN	,921	3	35,06	,010	14970,6	296,600
PEST	LIN	,865	3	19,16	,022	7667,70	172,700
KÖZÉP-MO.	LIN	,948	3	54,56	,005	22638,3	469,300
FEJÉR	LIN	,591	3	4,34	,129	6030,50	129,100
KOMÁROM	LIN	,641	3	5,36	,104	4857,60	114,800
VESZPRÉM	LIN	,779	3	10,55	,048	5906,90	87,3000
KÖZÉP-DUN.	LIN	,775	3	10,33	,049	16795,0	331,200
GYŐR	LIN	,964	3	79,60	,003	5661,80	225,200
VAS	LIN	,520	3	3,26	,169	2833,90	295,900
ZALA	LIN	,287	3	1,21	,352	4002,70	49,7000
NYUGAT-DUN.	LIN	,823	3	13,96	,033	12498,4	570,800
BARANYA	LIN	,412	3	2,11	,243	5220,60	86,8000
SOMOgy	LIN	,023	3	,07	,807	5069,60	81,4000
TOLNA	LIN	,867	3	19,54	,021	4134,10	180,300
DÉL-DUN.	LIN	,275	3	1,14	,364	14424,3	348,500
BORSOD	LIN	,441	3	2,37	,221	10462,4	73,4000
HEVES	LIN	,665	3	5,97	,092	4823,30	112,100
NÓGRÁD	LIN	,441	3	2,37	,222	2589,50	-29,500
ÉSZAK-MO.	LIN	,608	3	4,65	,120	17875,2	156,000
HAJDÚ	LIN	,637	3	5,27	,105	7887,30	132,100
JÁSZ	LIN	,018	3	,05	,831	6830,80	20,6000
SZABOLCS	LIN	,333	3	1,49	,309	8574,00	228,800
ÉSZAK-ALF.	LIN	,311	3	1,36	,329	23292,1	381,500
BÁCS	LIN	,976	3	120,90	,002	8086,60	193,000
BÉKÉS	LIN	,514	3	3,17	,173	5691,20	67,8000
CSONGRÁD	LIN	,236	3	,93	,407	5712,40	57,0000
DÉL-ALF.	LIN	,766	3	9,82	,052	19490,2	317,800
ÖSSZESEN	LIN	,941	3	47,73	,006	127013	2575,10

A szakiskolában tanulók létszámának az elmúlt időszakbeli tapasztalati adatokon alapuló előrebecslése szerint az utóbbi évek változó folyamatai következtében – a 3 évvel ezelőtti becslésekkel ellentétben – országosan inkább a létszámbővülés jelei látszanak megmutatkozni [3. modell].

F2.2.1.1. ábra: A szakiskolában tanulók várható létszáma 2018-ig, régiónként (fő)

F2.2.2. Várható szakiskolai tanulói arányszámok

A következő táblázatok a szakiskolában tanulóknak a középfokú oktatásban résztvevők számához viszonyított arányát mutatják. A táblázatok 2018-ig jelenítik meg az eredményeket, a becslések azonban csak 2015-ig nyújtanak megbízhatóbb értékeket.

F2.2.2.1. táblázat: A szakiskolában tanulók középiskolai tanulókhöz viszonyított várható aránya 2018-ig (%) (trendbecslés 3 éves időszoron) [4a. modell alapján]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	13,63	13,78	13,95	14,11	14,28	14,45	14,61	14,78	14,95
Pest	22,35	22,81	23,09	23,38	23,66	23,95	24,23	24,51	24,80
Közép-Magyarország	15,71	15,95	16,15	16,36	16,56	16,76	16,97	17,17	17,37
Fejér	26,36	27,47	28,28	29,09	29,90	30,71	31,52	32,33	33,15
Komárom-Esztergom	30,48	31,29	31,96	32,63	33,31	33,98	34,65	35,33	36,00
Veszprém	29,95	30,44	30,79	31,13	31,48	31,82	32,17	32,51	32,85
Közép-Dunántúl	28,67	29,48	30,09	30,69	31,30	31,91	32,51	33,12	33,73
Győr-Moson-Sopron	24,83	25,54	26,28	27,02	27,75	28,49	29,23	29,97	30,70
Vas	25,43	26,26	27,27	28,28	29,29	30,30	31,31	32,32	33,32
Zala	25,33	25,08	24,96	24,84	24,72	24,61	24,49	24,37	24,26
Nyugat-Dunántúl	25,14	25,61	26,17	26,74	27,30	27,87	28,44	29,00	29,57
Baranya	27,30	28,07	29,00	29,93	30,86	31,79	32,72	33,65	34,58
Somogy	32,97	34,50	36,19	37,87	39,55	41,24	42,92	44,60	46,29
Tolna	32,18	33,58	34,87	36,15	37,44	38,72	40,00	41,29	42,57
Dél-Dunántúl	30,53	31,82	33,15	34,48	35,81	37,14	38,47	39,80	41,13
Borsod-Abaúj-Zemplén	25,28	25,55	25,82	26,09	26,36	26,63	26,90	27,17	27,44
Heves	27,29	27,83	28,05	28,27	28,50	28,72	28,94	29,16	29,38
Nógrád	26,08	26,32	26,78	27,24	27,70	28,17	28,63	29,09	29,55
Észak-Magyarország	25,93	26,27	26,55	26,84	27,12	27,41	27,69	27,97	28,26
Hajdú-Bihar	24,09	23,92	23,69	23,46	23,23	22,99	22,76	22,53	22,30
Jász-Nagykun-Szolnok	28,94	28,74	28,41	28,09	27,77	27,45	27,12	26,80	26,48
Szabolcs-Szatmár-B.	29,66	30,37	30,91	31,45	31,99	32,53	33,07	33,61	34,15
Észak-Alföld	27,28	27,39	27,37	27,34	27,32	27,29	27,27	27,24	27,22
Bács-Kiskun	29,57	30,15	30,76	31,36	31,97	32,58	33,18	33,79	34,39
Békés	26,79	26,97	27,26	27,56	27,85	28,15	28,44	28,74	29,03
Csongrád	22,76	22,69	22,69	22,69	22,69	22,69	22,69	22,69	22,69
Dél-Alföld	26,55	26,82	27,15	27,49	27,83	28,16	28,50	28,84	29,18
Összesen	24,08	24,52	24,91	25,30	25,69	26,09	26,48	26,87	27,26

F2.2.2.2. táblázat: A szakiskolában tanulók középiskolai tanulókhöz viszonyított várható aránya 2018-ig (%) (trendbecslés 8 éves időszoron) [4b. modell alapján]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	13,63	13,41	13,47	13,52	13,58	13,64	13,70	13,76	13,82
Pest	22,35	21,70	21,50	21,29	21,09	20,89	20,69	20,48	20,28
Közép-Magyarország	15,71	15,45	15,49	15,52	15,56	15,60	15,63	15,67	15,70
Fejér	26,36	26,18	26,24	26,29	26,34	26,39	26,44	26,49	26,55
Komárom-Esztergom	30,48	30,39	30,67	30,95	31,23	31,51	31,79	32,07	32,35
Veszprém	29,95	29,81	29,85	29,88	29,91	29,94	29,98	30,01	30,04
Közép-Dunántúl	28,67	28,53	28,63	28,73	28,83	28,93	29,03	29,13	29,23
Győr-Moson-Sopron	24,83	24,09	24,20	24,31	24,41	24,52	24,62	24,73	24,84
Vas	25,43	24,27	24,36	24,44	24,53	24,61	24,70	24,79	24,87
Zala	25,33	26,12	26,58	27,04	27,50	27,95	28,41	28,87	29,33
Nyugat-Dunántúl	25,14	24,73	24,94	25,14	25,35	25,55	25,76	25,97	26,17
Baranya	27,30	26,19	26,35	26,50	26,66	26,82	26,97	27,13	27,29
Somogy	32,97	31,77	31,94	32,11	32,28	32,45	32,62	32,79	32,96
Tolna	32,18	31,42	31,60	31,78	31,96	32,14	32,32	32,51	32,69
Dél-Dunántúl	30,53	29,47	29,65	29,83	30,01	30,18	30,36	30,54	30,72
Borsod-Abaúj-Zemplén	25,28	25,20	25,31	25,42	25,53	25,65	25,76	25,87	25,98
Heves	27,29	28,16	28,64	29,13	29,62	30,11	30,60	31,08	31,57
Nógrád	26,08	25,44	25,35	25,25	25,16	25,07	24,98	24,89	24,80
Észak-Magyarország	25,93	26,02	26,21	26,39	26,58	26,76	26,95	27,13	27,31
Hajdú-Bihar	24,09	24,24	24,25	24,26	24,27	24,28	24,29	24,30	24,31
Jász-Nagykun-Szolnok	28,94	29,70	29,95	30,20	30,44	30,69	30,94	31,18	31,43
Szabolcs-Szatmár-B.	29,66	29,68	30,09	30,51	30,92	31,33	31,74	32,15	32,57
Észak-Alföld	27,28	27,59	27,80	28,00	28,21	28,41	28,62	28,83	29,03
Bács-Kiskun	29,57	29,19	29,36	29,54	29,71	29,89	30,07	30,24	30,42
Békés	26,79	26,24	26,30	26,37	26,43	26,49	26,55	26,62	26,68
Csongrád	22,76	23,06	23,35	23,65	23,95	24,25	24,55	24,85	25,15
Dél-Alföld	26,55	26,34	26,53	26,73	26,92	27,11	27,31	27,50	27,70
Összesen	24,08	23,91	24,05	24,20	24,34	24,49	24,64	24,78	24,93

A 3 éves (rövid) és a 8 éves (hosszú) időszoron elvégzett számítások eltérő scenáriókat vázolnak, mivel a rövid adatperiódussal dolgozó becslés csak az utóbbi 3 évre jellemző folyamatokat vette figyelembe. Az országos tendenciák szerint a hosszabb távú becslés a szakiskolák képzésen belüli részesedésének stagnálását, illetve kicsiny emelkedését prognosztizálja, ezzel szemben a kizárólag a legutóbbi évek tendenciáit figyelembe vevő modell a szakiskolák képzésen belüli részesedésének határozott növekedését valószínűsíti. A 2005-2006-os relatíve alacsony részesedési adatok után a 2007-2010 között tapasztalt változások a korábbi, csak 2007-ig tartó adatsorokra épülő becslések megállapításait egyértelműen módosították.

A következő táblázat a szakiskolai tanulói arány 8 éves időszoron elvégzett becslésének 95%-os konfidencia-intervallum határértékeit mutatja. A közölt értékek 95%-os megbízhatósággal jelzik a trendek alapján a jövőben várható arányszámok lehetséges legkisebb és legnagyobb értékeit.

F2.2.2.3. táblázat: A szakiskolában tanulók 95%-os valószínűséggel várható minimális és maximális aránya a középiskolai tanulók között 2018-ig (%) (8 éves időszoron végzett trendbecslés konfidencia-intervallumai) [4c. modell alapján]

	Az intervallum alsó határa								Az intervallum felső határa							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	12,3	12,3	12,3	12,2	12,2	12,1	12,1	12,0	14,5	14,6	14,8	14,9	15,1	15,3	15,4	15,6
Pest	20,1	19,8	19,4	19,1	18,7	18,4	18,0	17,6	23,3	23,2	23,2	23,1	23,0	23,0	23,0	22,9
Közép-Mo.	14,3	14,3	14,2	14,2	14,1	14,0	13,9	13,9	16,6	16,7	16,8	17,0	17,1	17,3	17,4	17,6
Fejér	24,3	24,2	24,1	24,0	23,8	23,7	23,6	23,4	28,1	28,3	28,5	28,7	29,0	29,2	29,4	29,7
Komárom	28,1	28,2	28,3	28,4	28,5	28,5	28,6	28,6	32,7	33,1	33,6	34,0	34,5	35,0	35,5	36,1
Veszprém	28,3	28,2	28,1	28,0	27,9	27,7	27,6	27,5	31,4	31,5	31,7	31,8	32,0	32,2	32,4	32,6
Közép-Dun.	27,1	27,1	27,1	27,1	27,0	27,0	26,9	26,9	30,0	30,2	30,4	30,6	30,8	31,1	31,3	31,6
Győr	21,9	21,9	21,8	21,7	21,6	21,5	21,4	21,3	26,3	26,5	26,8	27,1	27,4	27,7	28,1	28,4
Vas	21,8	21,7	21,6	21,4	21,3	21,1	21,0	20,8	26,8	27,0	27,3	27,6	27,9	28,3	28,6	28,9
Zala	24,1	24,4	24,7	25,0	25,3	25,6	25,8	26,1	28,1	28,7	29,3	30,0	30,6	31,3	31,9	32,6
Nyugat-Dun.	23,0	23,1	23,2	23,2	23,3	23,3	23,3	23,4	26,4	26,8	27,1	27,5	27,8	28,2	28,6	29,0
Baranya	23,1	23,0	22,9	22,8	22,7	22,5	22,4	22,2	29,3	29,7	30,1	30,5	31,0	31,4	31,9	32,4
Somogy	28,8	28,8	28,7	28,6	28,5	28,4	28,3	28,1	34,7	35,1	35,5	36,0	36,4	36,9	37,3	37,8
Tolna	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,0	29,0	33,7	34,0	34,4	34,8	35,2	35,6	36,0	36,4
Dél-Dun.	27,0	27,1	27,0	27,0	27,0	26,9	26,8	26,8	31,9	32,3	32,6	33,0	33,4	33,8	34,2	34,7
Borsod	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1	26,3	26,5	26,7	26,9	27,2	27,4	27,6	27,8
Heves	26,4	26,7	27,1	27,4	27,7	28,0	28,3	28,7	29,9	30,6	31,2	31,8	32,5	33,2	33,8	34,5
Nógrád	22,6	22,3	22,0	21,7	21,3	21,0	20,6	20,2	28,3	28,4	28,5	28,7	28,8	29,0	29,2	29,4
Észak-Mo.	25,1	25,3	25,4	25,5	25,6	25,7	25,8	25,9	26,9	27,2	27,4	27,7	27,9	28,2	28,5	28,8
Hajdú	23,1	23,1	23,0	22,9	22,8	22,7	22,6	22,5	25,3	25,4	25,5	25,6	25,7	25,9	26,0	26,1
Jász	28,1	28,3	28,4	28,5	28,6	28,7	28,8	28,8	31,3	31,6	32,0	32,4	32,8	33,2	33,6	34,0
Szabolcs	26,5	26,7	26,9	27,0	27,2	27,3	27,4	27,4	32,8	33,5	34,1	34,8	35,5	36,2	37,0	37,7
Észak-Alf.	25,8	25,9	26,0	26,0	26,1	26,1	26,1	26,1	29,4	29,7	30,0	30,4	30,8	31,1	31,5	31,9
Bács	27,8	27,9	28,0	28,0	28,1	28,1	28,2	28,2	30,5	30,8	31,1	31,4	31,7	32,0	32,3	32,6
Békés	24,4	24,3	24,3	24,2	24,1	23,9	23,8	23,7	28,1	28,3	28,5	28,7	28,9	29,2	29,4	29,7
Csongrád	21,6	21,8	22,0	22,1	22,3	22,4	22,6	22,7	24,5	24,9	25,4	25,8	26,2	26,7	27,1	27,6
Dél-Alf.	25,0	25,1	25,2	25,3	25,4	25,4	25,5	25,5	27,7	27,9	28,2	28,6	28,9	29,2	29,5	29,9
Országos	22,8	22,8	22,9	22,9	23,0	23,0	23,1	23,1	25,0	25,3	25,5	25,7	26,0	26,2	26,5	26,8

Kísérleti jelleggel a korábbi lineáris trendbecslések mellé egy logaritmikus trendbecslés modelljét is felállítottuk, amely a szakiskolai tanulói arány változásának gyorsuló vagy lassuló ütemét is figyelembe vette [4d. modell]. Az eredményül kapott értékek felhívják a figyelmet arra,

hogy az utóbbi időkben némely területegység esetében nem feltétlenül egyenes vonalú változásokról lehetett szó. A logaritmus trendbecslés megyei modelljei – a lineáris becslésekhez hasonlóan – a regressziós becslés szignifikancia eredményei szerint megyénként igen változó megbízhatóságúak.

F2.2.2.4. táblázat: A szakiskolában tanulók középiskolai tanulókhöz viszonyított várható aránya 2018-ig (%) (logaritmus trendbecslés 8 éves időszoron) [4d. modell alapján]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	13,63	13,22	13,22	13,23	13,24	13,25	13,25	13,26	13,27
Pest	22,35	21,88	21,79	21,71	21,64	21,57	21,51	21,45	21,40
Közép-Magyarország	15,71	15,29	15,29	15,29	15,29	15,29	15,29	15,29	15,29
Fejér	26,36	26,13	26,15	26,17	26,19	26,21	26,22	26,24	26,25
Komárom-Esztergom	30,48	29,82	29,90	29,98	30,04	30,11	30,17	30,22	30,27
Veszprém	29,95	29,75	29,76	29,77	29,78	29,79	29,79	29,80	29,81
Közép-Dunántúl	28,67	28,34	28,37	28,40	28,43	28,45	28,48	28,50	28,52
Győr-Moson-Sopron	24,83	23,75	23,76	23,78	23,79	23,80	23,81	23,82	23,83
Vas	25,43	23,90	23,91	23,91	23,91	23,91	23,91	23,92	23,92
Zala	25,33	25,32	25,48	25,62	25,74	25,86	25,97	26,07	26,16
Nyugat-Dunántúl	25,14	24,25	24,30	24,35	24,39	24,43	24,47	24,51	24,54
Baranya	27,30	25,78	25,81	25,84	25,87	25,90	25,92	25,94	25,97
Somogy	32,97	31,41	31,46	31,50	31,54	31,58	31,62	31,65	31,68
Tolna	32,18	31,04	31,09	31,14	31,18	31,22	31,26	31,30	31,33
Dél-Dunántúl	30,53	29,06	29,11	29,15	29,19	29,23	29,26	29,29	29,32
Borsod-Abaúj-Zemplén	25,28	24,93	24,96	24,99	25,01	25,04	25,06	25,08	25,10
Heves	27,29	27,27	27,43	27,58	27,71	27,83	27,94	28,04	28,14
Nógrád	26,08	25,73	25,72	25,71	25,70	25,69	25,68	25,67	25,66
Észak-Magyarország	25,93	25,67	25,73	25,78	25,83	25,87	25,91	25,95	25,99
Hajdú-Bihar	24,09	24,19	24,19	24,19	24,19	24,19	24,19	24,19	24,19
Jász-Nagykun-Szolnok	28,94	29,27	29,35	29,43	29,49	29,56	29,61	29,67	29,72
Szabolcs-Szatmár-B.	29,66	28,74	28,85	28,95	29,04	29,12	29,20	29,27	29,34
Észak-Alföld	27,28	27,14	27,20	27,25	27,30	27,34	27,38	27,42	27,46
Bács-Kiskun	29,57	28,81	28,86	28,90	28,94	28,98	29,02	29,05	29,08
Békés	26,79	25,99	26,00	26,00	26,01	26,01	26,01	26,01	26,02
Csongrád	22,76	22,48	22,57	22,66	22,73	22,80	22,87	22,93	22,99
Dél-Alföld	26,55	25,91	25,96	26,01	26,06	26,10	26,14	26,17	26,21
Összesen	24,08	23,58	23,62	23,65	23,68	23,71	23,74	23,77	23,79

A szakiskolai arányok meghatározásakor a következő modellben a trendbecslés eszközt csak közvetetten alkalmaztuk, itt ugyanis a középiskolai tanulók és a szakiskolai tanulók 5 éves időszoron előrebecsült létszámának hányadosát számítottuk ki. A modell országos szinten határozott növekedést prognosztizál.

F2.2.2.5. táblázat: A szakiskolában tanulók várható aránya a középiskolai tanulók között 2018-ig (%) (a szakiskolai tanulók és a középiskolai tanulók hányadosa) [5. modell alapján]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	13,63	13,96	14,24	14,52	14,79	15,07	15,36	15,64	15,92
Pest	22,35	22,49	22,58	22,67	22,75	22,84	22,92	23,00	23,07
Közép-Magyarország	15,71	16,04	16,30	16,56	16,81	17,07	17,32	17,58	17,83
Fejér	26,36	26,13	26,17	26,20	26,24	26,28	26,31	26,34	26,38
Komárom-Esztergom	30,48	31,38	32,06	32,74	33,42	34,10	34,78	35,46	36,15
Veszprém	29,95	30,30	30,53	30,75	30,98	31,20	31,42	31,63	31,85
Közép-Dunántúl	28,67	28,92	29,18	29,43	29,67	29,92	30,16	30,39	30,62
Győr-Moson-Sopron	24,83	25,20	25,71	26,21	26,70	27,17	27,64	28,09	28,54
Vas	25,43	25,38	25,77	26,12	26,43	26,73	27,00	27,25	27,48
Zala	25,33	26,09	26,51	26,94	27,38	27,82	28,26	28,71	29,16
Nyugat-Dunántúl	25,14	25,49	25,94	26,37	26,78	27,18	27,57	27,95	28,31
Baranya	27,30	27,68	28,47	29,28	30,12	30,98	31,87	32,78	33,71
Somogy	32,97	32,33	32,68	33,02	33,36	33,69	34,03	34,36	34,69
Tolna	32,18	32,12	32,55	32,96	33,36	33,74	34,11	34,46	34,80
Dél-Dunántúl	30,53	30,48	31,05	31,61	32,18	32,73	33,29	33,84	34,39
Borsod-Abaúj-Zemplén	25,28	25,48	25,69	25,90	26,11	26,32	26,53	26,74	26,95
Heves	27,29	28,60	29,26	29,91	30,57	31,22	31,89	32,55	33,22
Nógrád	26,08	25,37	25,30	25,22	25,14	25,06	24,97	24,89	24,80
Észak-Magyarország	25,93	26,30	26,59	26,89	27,18	27,47	27,77	28,07	28,37
Hajdú-Bihar	24,09	24,55	24,68	24,80	24,93	25,05	25,16	25,28	25,39
Jász-Nagykun-Szolnok	28,94	29,88	30,19	30,50	30,82	31,14	31,47	31,80	32,14
Szabolcs-Szatmár-B.	29,66	31,10	32,06	33,04	34,03	35,04	36,07	37,11	38,17
Észak-Alföld	27,28	28,23	28,67	29,11	29,56	30,00	30,44	30,89	31,33
Bács-Kiskun	29,57	29,85	30,28	30,70	31,11	31,52	31,93	32,32	32,72
Békés	26,79	27,23	27,68	28,14	28,61	29,07	29,55	30,03	30,52
Csongrád	22,76	23,36	23,76	24,17	24,59	25,02	25,45	25,89	26,34
Dél-Alföld	26,55	26,99	27,43	27,88	28,32	28,77	29,22	29,67	30,12
Összesen	24,08	24,49	24,86	25,22	25,58	25,94	26,30	26,65	27,00

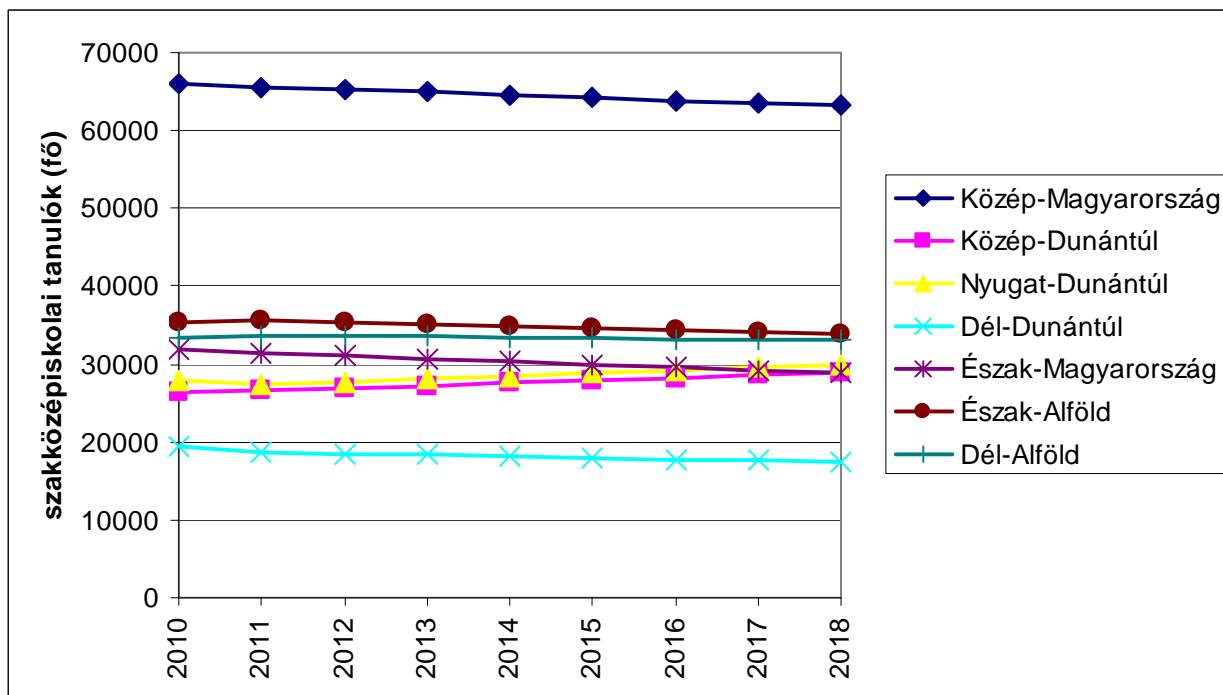
F2.2.3. Várható szakközépiskolai tanulói létszámok és arányszámok

A következő táblázatok a szakközépiskolában tanulók létszámának előrebecsült értékeit mutatják. A korábbi évek adataiból továbbvezetett trendek a szakközépiskolákban tanulók számában országos szinten mérsékelt létszámcsökkenést valószínűsítene a vizsgált időszakban. Regionális szinten nézve a régiók többsége csökkenő vagy stagnáló létszámokkal jellemezhető, ám Közép-Dunántúl és a korábbi vizsgálatokkal ellentétben Nyugat-Dunántúl esetében is a prognózis inkább a létszám bővülés irányába mutat.

F2.2.3.1. táblázat: A szakközépiskolában tanulók várható létszáma 2018-ig (fő)[6. modell alapján]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	53457	52828	52555	52282	52008	51735	51462	51188	50915
Pest	12600	12763	12690	12617	12544	12471	12398	12325	12252
Közép-Magyarország	66057	65592	65245	64899	64553	64206	63860	63514	63167
Fejér	11761	12123	12433	12744	13054	13365	13675	13986	14296
Komárom-Esztergom	6428	6324	6279	6235	6190	6146	6102	6057	6013
Veszprém	8200	8163	8229	8296	8362	8429	8495	8562	8628
Közép-Dunántúl	26389	26609	26942	27274	27607	27940	28272	28605	28937
Győr-Moson-Sopron	12278	12423	12695	12967	13239	13511	13783	14055	14327
Vas	8356	7820	8083	8346	8610	8873	9136	9400	9663
Zala	7321	7125	6961	6797	6633	6469	6305	6141	5977
Nyugat-Dunántúl	27955	27368	27740	28111	28482	28853	29224	29596	29967
Baranya	7163	6660	6472	6285	6097	5909	5722	5534	5346
Somogy	6993	6320	6284	6248	6213	6177	6141	6105	6069
Tolna	5204	5746	5783	5820	5857	5894	5931	5968	6005
Dél-Dunántúl	19360	18726	18539	18353	18166	17980	17793	17607	17420
Borsod-Abaúj-Zemplén	19508	19424	19264	19105	18945	18786	18626	18467	18307
Heves	8303	8082	7930	7778	7626	7474	7322	7170	7018
Nógrád	3992	3947	3891	3834	3778	3722	3666	3610	3553
Észak-Magyarország	31803	31453	31085	30717	30350	29982	29614	29247	28879
Hajdú-Bihar	14568	14777	14889	15002	15115	15227	15340	15452	15565
Jász-Nagykun-Szolnok	9470	9392	9310	9228	9145	9063	8981	8898	8816
Szabolcs-Szatmár-B.	11424	11524	11238	10951	10665	10379	10092	9806	9520
Észak-Alföld	35462	35693	35437	35181	34925	34669	34413	34157	33901
Bács-Kiskun	12310	12676	12742	12808	12874	12940	13006	13072	13138
Békés	8888	8982	9009	9036	9063	9090	9117	9144	9171
Csongrád	12140	12059	11871	11684	11496	11308	11120	10932	10745
Dél-Alföld	33338	33717	33622	33527	33433	33338	33243	33148	33053
Összesen	240364	239157	238610	238062	237515	236967	236420	235872	235325

F2.2.3.1. ábra: A szakközépiskolában tanulók várható létszáma 2018-ig, régióként (fő)

A szakközépiskolában tanulók arányának rövid és hosszú időszoron végzett előrebecslése országos szinten kissé eltérő eredményeket mutat. Míg a rövid távú modell a szakközépiskolákban tanulók arányának lassú növekedését feltételezi az utóbbi évek erőteljesebb trendjeinek hatására, addig a hosszabb adatsorral dolgozó becslés országosan inkább csökkenést valószínűsít a közeljövőben.

F2.2.3.2. táblázat: A szakközépiskolában tanulók középiskolai tanulókhoz viszonyított várható aránya 2018-ig (%) (trendbecslés 3 éves időszoron) [7a. modell alapján]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	44,4	45,0	45,4	45,8	46,2	46,6	47,1	47,5	47,9
Pest	33,4	32,3	31,2	30,1	29,0	27,9	26,8	25,7	24,6
Közép-Magyarország	41,8	41,9	42,0	42,0	42,1	42,1	42,2	42,2	42,3
Fejér	46,1	45,9	45,9	46,0	46,0	46,1	46,1	46,2	46,2
Komárom-Esztergom	36,5	36,8	37,2	37,5	37,8	38,2	38,5	38,8	39,1
Veszprém	38,9	39,2	39,6	40,1	40,6	41,1	41,6	42,0	42,5
Közép-Dunántúl	41,1	41,2	41,5	41,8	42,1	42,4	42,7	43,0	43,3
Győr-Moson-Sopron	44,7	46,1	47,5	48,8	50,1	51,4	52,7	54,0	55,3
Vas	43,6	43,4	42,8	42,2	41,6	41,0	40,4	39,8	39,2
Zala	44,6	44,9	45,1	45,3	45,4	45,6	45,7	45,9	46,1
Nyugat-Dunántúl	44,3	45,0	45,5	46,0	46,4	46,9	47,4	47,9	48,3
Baranya	33,4	34,0	34,7	35,3	36,0	36,6	37,2	37,9	38,5
Somogy	39,0	42,5	45,6	48,8	51,9	55,0	58,1	61,2	64,3
Tolna	34,0	31,6	29,0	26,3	23,6	21,0	18,3	15,6	13,0
Dél-Dunántúl	35,4	36,0	36,4	36,8	37,2	37,6	38,0	38,3	38,7
Borsod-Abaúj-Zemplén	45,8	45,8	45,8	45,7	45,6	45,6	45,5	45,4	45,3
Heves	43,3	42,8	42,5	42,2	41,9	41,6	41,3	41,0	40,7
Nógrád	41,6	41,9	42,0	42,0	42,1	42,1	42,1	42,2	42,2
Észak-Magyarország	44,6	44,5	44,4	44,3	44,1	44,0	43,9	43,8	43,7
Hajdú-Bihar	42,0	42,1	42,1	42,2	42,2	42,3	42,3	42,4	42,4
Jász-Nagykun-Szolnok	41,3	42,1	43,0	43,8	44,7	45,6	46,5	47,4	48,3
Szabolcs-Szatmár-B.	37,3	37,5	37,7	38,0	38,2	38,4	38,7	38,9	39,1
Észak-Alföld	40,2	40,5	40,9	41,3	41,6	42,0	42,4	42,7	43,1
Bács-Kiskun	40,5	40,4	40,1	39,8	39,5	39,1	38,8	38,5	38,1
Békés	39,8	40,7	41,4	42,1	42,8	43,5	44,2	44,9	45,6
Csongrád	47,1	47,3	47,4	47,5	47,6	47,7	47,8	47,9	48,1
Dél-Alföld	42,5	42,8	42,9	43,0	43,0	43,1	43,2	43,3	43,4
Összesen	41,6	41,8	42,0	42,1	42,3	42,5	42,7	42,8	43,0

F2.2.3.3. táblázat: A szakközépiskolában tanulók középiskolai tanulókhöz viszonyított várható aránya 2018-ig (%)(trendbecslés 8 éves időszoron)[7b. modell alapján]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	44,4	43,6	43,3	43,1	42,8	42,5	42,2	41,9	41,6
Pest	33,4	34,1	33,8	33,5	33,2	32,9	32,6	32,3	32,0
Közép-Magyarország	41,8	41,3	41,0	40,6	40,3	40,0	39,7	39,3	39,0
Fejér	46,1	45,5	45,5	45,5	45,6	45,6	45,6	45,6	45,7
Komárom-Esztergom	36,5	34,8	34,2	33,6	33,1	32,5	31,9	31,3	30,7
Veszprém	38,9	37,9	37,8	37,8	37,7	37,6	37,5	37,4	37,3
Közép-Dunántúl	41,1	40,1	39,9	39,7	39,6	39,4	39,3	39,1	38,9
Győr-Moson-Sopron	44,7	43,9	44,1	44,3	44,5	44,7	45,0	45,2	45,4
Vas	43,6	43,7	43,2	42,7	42,1	41,6	41,0	40,5	40,0
Zala	44,6	42,4	41,3	40,2	39,1	38,0	36,9	35,8	34,6
Nyugat-Dunántúl	44,3	43,4	43,0	42,7	42,3	41,9	41,5	41,2	40,8
Baranya	33,4	32,2	31,8	31,4	30,9	30,5	30,1	29,7	29,3
Somogy	39,0	35,7	35,1	34,4	33,7	33,0	32,4	31,7	31,0
Tolna	34,0	35,9	35,6	35,3	35,0	34,7	34,4	34,1	33,8
Dél-Dunántúl	35,4	34,5	34,0	33,6	33,1	32,7	32,2	31,8	31,3
Borsod-Abaúj-Zemplén	45,8	45,5	45,2	44,9	44,6	44,3	44,0	43,7	43,3
Heves	43,3	42,2	41,5	40,8	40,1	39,5	38,8	38,1	37,4
Nógrád	41,6	41,2	40,9	40,7	40,4	40,1	39,8	39,5	39,3
Észak-Magyarország	44,6	44,0	43,6	43,2	42,8	42,4	42,0	41,6	41,2
Hajdú-Bihar	42,0	41,7	41,6	41,5	41,3	41,2	41,1	40,9	40,8
Jász-Nagykun-Szolnok	41,3	39,5	39,1	38,8	38,4	38,0	37,6	37,2	36,9
Szabolcs-Szatmár-B.	37,3	36,5	36,0	35,6	35,1	34,6	34,2	33,7	33,3
Észak-Alföld	40,2	39,3	39,0	38,6	38,3	38,0	37,7	37,4	37,1
Bács-Kiskun	40,5	41,0	40,9	40,9	40,8	40,8	40,7	40,7	40,7
Békés	39,8	39,5	39,6	39,7	39,8	39,9	40,0	40,1	40,2
Csongrád	47,1	46,9	46,6	46,4	46,1	45,9	45,7	45,4	45,2
Dél-Alföld	42,5	42,5	42,4	42,3	42,3	42,2	42,1	42,0	42,0
Összesen	41,6	40,9	40,6	40,3	40,0	39,7	39,4	39,1	38,8

A következő táblázat a szakközépiskolai tanulói arány 8 éves időszoron elvégzett becslésének 95%-os konfidencia-intervallum határértékeit mutatja. A közölt értékek 95%-os megbízhatósággal jelzik a jövőben várható arányszámok lehetséges legkisebb és legnagyobb értékeit.

F2.2.3.4. táblázat: A szakközépiskolában tanulók 95%-os valószínűséggel várható minimális és maximális aránya a középiskolai tanulók között 2018-ig (%) (8 éves időszoron végzett trendbecslés konfidencia-intervallumai) [7c. modell alapján]

	Az intervallum alsó határa								Az intervallum felső határa							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Budapest	42,3	41,9	41,5	41,0	40,6	40,2	39,7	39,3	45,5	45,4	45,2	45,1	44,9	44,8	44,7	44,6
Pest	32,2	31,8	31,3	30,8	30,3	29,8	29,3	28,7	36,6	36,5	36,3	36,2	36,1	36,1	36,0	35,9
Közép-Mo.	40,5	40,1	39,7	39,3	38,8	38,4	38,0	37,5	42,7	42,5	42,2	42,0	41,8	41,6	41,3	41,1
Fejér	43,0	42,8	42,7	42,5	42,3	42,0	41,8	41,6	48,0	48,2	48,4	48,6	48,9	49,1	49,4	49,7
Komárom	33,0	32,2	31,5	30,7	29,9	29,1	28,2	27,4	37,8	37,4	37,0	36,6	36,3	35,9	35,6	35,3
Veszprém	36,0	35,8	35,5	35,3	35,0	34,7	34,4	34,1	40,0	40,1	40,1	40,2	40,3	40,4	40,5	40,7
Közép-Dun.	38,3	38,0	37,7	37,3	37,0	36,6	36,2	35,9	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,3	42,3
Győr	41,5	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	45,9	46,3	46,6	47,0	47,4	47,9	48,3	48,8
Vas	41,9	41,2	40,5	39,7	39,0	38,2	37,4	36,6	46,7	46,3	45,9	45,6	45,3	45,0	44,7	44,4
Zala	41,0	39,8	38,5	37,1	35,8	34,4	33,1	31,7	46,0	45,1	44,2	43,3	42,4	41,5	40,7	39,8
Nyugat-Dun.	42,1	41,6	41,1	40,6	40,1	39,5	39,0	38,5	45,4	45,2	44,9	44,7	44,5	44,3	44,1	43,9
Baranya	30,3	29,8	29,2	28,6	27,9	27,3	26,6	26,0	34,9	34,6	34,4	34,1	33,9	33,7	33,6	33,4
Somogy	29,5	28,4	27,2	26,0	24,7	23,3	22,0	20,6	43,2	43,0	42,9	42,8	42,8	42,8	42,8	42,9
Tolna	31,8	31,2	30,6	29,9	29,2	28,5	27,7	27,0	40,6	40,6	40,6	40,7	40,8	40,9	41,1	41,2
Dél-Dun.	33,2	32,7	32,1	31,5	30,9	30,3	29,6	29,0	36,6	36,3	36,0	35,7	35,4	35,1	34,8	34,6
Borsod	44,6	44,3	43,9	43,5	43,1	42,6	42,2	41,8	46,9	46,7	46,5	46,2	46,1	45,9	45,7	45,5
Heves	41,1	40,4	39,5	38,7	37,9	37,0	36,2	35,3	44,6	44,0	43,4	42,9	42,4	41,9	41,4	40,9
Nógrád	39,4	38,9	38,5	38,0	37,6	37,1	36,6	36,1	43,6	43,5	43,4	43,3	43,2	43,1	43,1	43,0
Észak-Mo.	43,5	43,0	42,5	42,1	41,6	41,1	40,6	40,1	45,4	45,0	44,7	44,4	44,1	43,8	43,5	43,2
Hajdú	41,3	41,1	40,9	40,7	40,6	40,4	40,2	40,0	42,4	42,3	42,2	42,2	42,1	42,0	41,9	41,9
Jász	37,5	36,9	36,4	35,8	35,2	34,6	33,9	33,3	42,3	42,1	41,9	41,7	41,6	41,4	41,3	41,2
Szabolcs	35,0	34,4	33,8	33,2	32,6	31,9	31,3	30,6	38,8	38,5	38,2	37,9	37,6	37,3	37,1	36,8
Észak-Alf.	38,3	37,9	37,5	37,1	36,7	36,2	35,8	35,4	40,8	40,6	40,4	40,2	40,0	39,8	39,6	39,4
Bács	39,9	39,8	39,7	39,6	39,4	39,3	39,2	39,0	42,0	42,1	42,1	42,2	42,2	42,3	42,3	42,4
Békés	37,8	37,9	37,8	37,8	37,8	37,7	37,7	37,6	40,9	41,1	41,4	41,6	41,8	42,1	42,4	42,6
Csongrád	45,4	45,0	44,6	44,2	43,8	43,4	43,0	42,6	48,9	48,7	48,6	48,5	48,5	48,4	48,3	48,3
Dél-Alf.	41,8	41,7	41,5	41,4	41,3	41,1	41,0	40,8	43,3	43,3	43,3	43,3	43,3	43,3	43,3	43,3
Országos	40,4	40,0	39,7	39,3	38,9	38,5	38,1	37,8	42,1	41,8	41,6	41,4	41,2	40,9	40,7	40,5

A korábban meghatározott eredmények alapján az alábbi táblázatban a középiskolai tanulók és a szakközépiskolai tanulók 5 éves időszoron előrebecsült létszámának hányadosát láthatjuk. A modell országos szinten a szakközépiskolákban tanulók arányának csökkenését prognosztizálja.

F2.2.3.5. táblázat: A szakközépiskolában tanulók várható aránya a középiskolai tanulók között 2018-ig (%) (a szakközépiskolai tanulók és a középiskolai tanulók hányadosa) [7d. modell alapján]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	44,4	44,0	43,9	43,8	43,6	43,5	43,3	43,2	43,1
Pest	33,4	33,0	32,3	31,6	31,0	30,3	29,7	29,1	28,5
Közép-Magyarország	41,8	41,3	41,0	40,7	40,4	40,1	39,8	39,5	39,2
Fejér	46,1	46,5	46,9	47,3	47,6	48,0	48,3	48,6	48,9
Komárom-Esztergom	36,5	35,8	35,6	35,3	35,1	34,9	34,7	34,5	34,2
Veszprém	38,9	38,5	38,5	38,6	38,7	38,8	38,9	38,9	39,0
Közép-Dunántúl	41,1	41,0	41,1	41,3	41,4	41,6	41,7	41,9	42,0
Győr-Moson-Sopron	44,7	44,6	45,1	45,5	46,0	46,4	46,8	47,2	47,6
Vas	43,6	43,1	42,5	41,9	41,4	40,9	40,5	40,1	39,7
Zala	44,6	43,2	42,4	41,6	40,8	40,0	39,2	38,3	37,5
Nyugat-Dunántúl	44,3	43,8	43,6	43,4	43,3	43,1	42,9	42,8	42,6
Baranya	33,4	32,1	31,6	31,1	30,6	30,1	29,5	29,0	28,4
Somogy	39,0	36,8	36,4	36,1	35,7	35,4	35,0	34,7	34,4
Tolna	34,0	35,4	34,9	34,4	33,9	33,5	33,1	32,7	32,3
Dél-Dunántúl	35,4	34,6	34,1	33,7	33,3	32,9	32,4	32,0	31,6
Borsod-Abaúj-Zemplén	45,8	45,4	45,1	44,8	44,5	44,2	43,8	43,5	43,2
Heves	43,3	42,1	41,4	40,7	40,0	39,3	38,6	37,8	37,1
Nógrád	41,6	41,5	41,3	41,1	40,9	40,6	40,4	40,2	40,0
Észak-Magyarország	44,6	44,0	43,6	43,2	42,8	42,4	42,0	41,6	41,2
Hajdú-Bihar	42,0	41,8	41,7	41,6	41,5	41,4	41,3	41,2	41,1
Jász-Nagykun-Szolnok	41,3	40,4	40,3	40,2	40,2	40,1	40,0	40,0	39,9
Szabolcs-Szatmár-B.	37,3	36,0	35,4	34,8	34,1	33,5	32,8	32,1	31,5
Észak-Alföld	40,2	39,4	39,1	38,9	38,6	38,4	38,1	37,9	37,6
Bács-Kiskun	40,5	40,9	40,9	40,8	40,8	40,7	40,7	40,6	40,6
Békés	39,8	40,1	40,4	40,8	41,1	41,5	41,9	42,2	42,6
Csongrád	47,1	46,5	46,2	45,8	45,4	45,0	44,6	44,3	43,9
Dél-Alföld	42,5	42,5	42,5	42,4	42,4	42,3	42,3	42,2	42,2
Összesen	41,6	41,1	40,9	40,7	40,5	40,2	40,0	39,8	39,6

F2.2.4. Várható beiskolázási létszámok

A várható beiskolázási létszámokat a 9. évfolyamosok előre kalkulált száma alapján próbáltuk megbecsülni. A 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók számának lakóhely szerinti becslése – már magasabb bázisról kiindulva – a korábbi (2010-es) vizsgálatokkal ellentétben rövid távon immár igen határozott növekedést, míg a középtávú idősorra épülő modellek szerint mérsékelten növekvő országos összlétszámot valószínűsít. A trendek megbízhatósága és iránya megyénként és régióként igen változatos, ami főként a rövid (3 éves) idősorral operáló modelleknél feltűnő.

F2.2.4.1. táblázat: Adott megyében lakó 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók várható száma, fő, 3 éves (rövid) idősor alapján [8a. modell]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	4107	4039	3972	3904	3837	3769	3702	3634	3567
Pest	2375	2430	2484	2539	2593	2648	2702	2757	2811
Közép-Magyarország	6482	6469	6456	6443	6430	6417	6404	6391	6378
Fejér	1652	1677	1701	1726	1750	1775	1799	1824	1848
Komárom-Esztergom	1519	1580	1640	1701	1761	1822	1882	1943	2003
Veszprém	1620	1707	1794	1881	1968	2055	2142	2229	2316
Közép-Dunántúl	4791	4963	5135	5307	5479	5651	5823	5995	6167
Győr-Moson-Sopron	1782	1920	2058	2196	2334	2472	2610	2748	2886
Vas	857	863	869	875	881	887	893	899	905
Zala	994	976	957	939	920	902	883	865	846
Nyugat-Dunántúl	3633	3759	3884	4010	4135	4261	4386	4512	4637
Baranya	1459	1437	1415	1393	1371	1349	1327	1305	1283
Somogy	1909	2168	2427	2686	2945	3204	3463	3722	3981
Tolna	1436	1504	1573	1641	1710	1778	1847	1915	1984
Dél-Dunántúl	4804	5109	5415	5720	6026	6331	6637	6942	7248
Borsod-Abaúj-Zemplén	3154	3124	3093	3063	3032	3002	2971	2941	2910
Heves	1454	1439	1424	1409	1394	1379	1364	1349	1334
Nógrád	1010	1062	1114	1166	1218	1270	1322	1374	1426
Észak-Magyarország	5618	5625	5631	5638	5644	5651	5657	5664	5670
Hajdú-Bihar	2075	2027	1979	1931	1883	1835	1787	1739	1691
Jász-Nagykun-Szolnok	2145	2250	2355	2460	2565	2670	2775	2880	2985
Szabolcs-Szatmár-B.	2925	3020	3116	3211	3307	3402	3498	3593	3689
Észak-Alföld	7145	7297	7450	7602	7755	7907	8060	8212	8365
Bács-Kiskun	2134	2146	2157	2169	2180	2192	2203	2215	2226
Békés	1249	1153	1057	961	865	769	673	577	481
Csongrád	1519	1578	1636	1695	1753	1812	1870	1929	1987
Dél-Alföld	4902	4876	4850	4824	4798	4772	4746	4720	4694
Összesen	37374	38097	38820	39543	40266	40989	41712	42435	43158

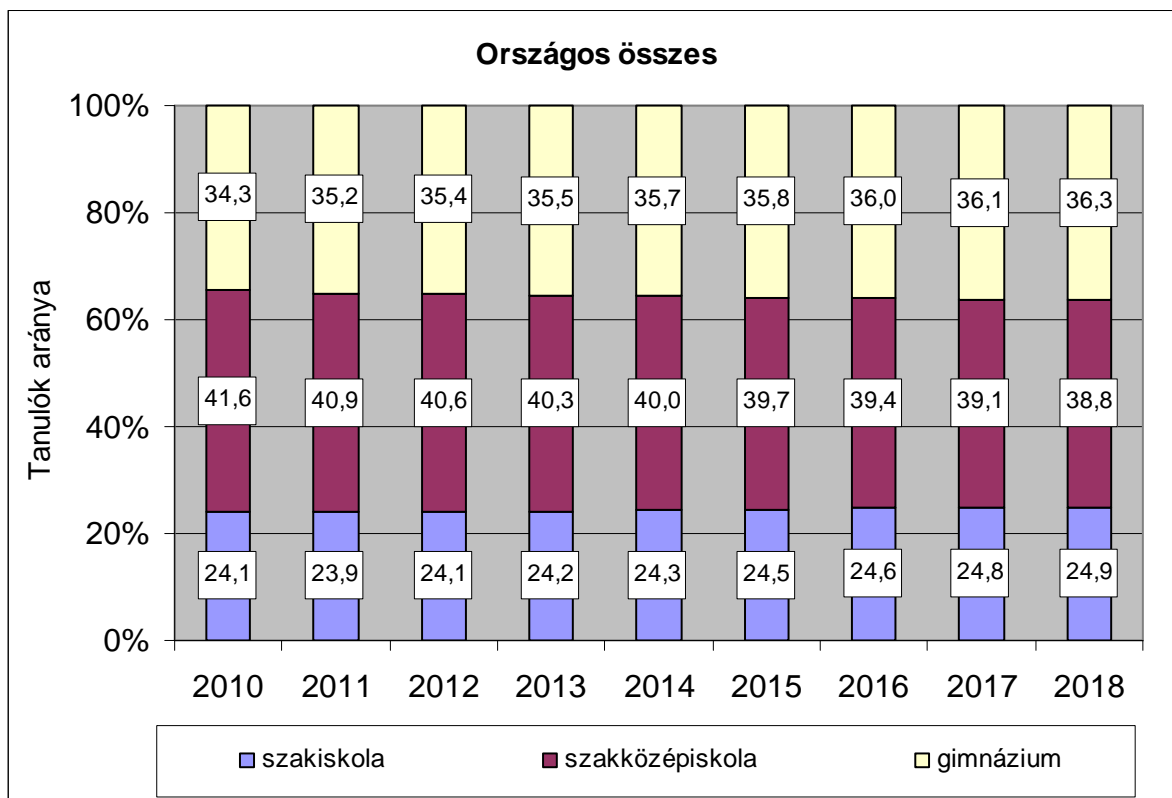
F2.2.4.2. táblázat: Adott megyében lakó 9. évfolyamos szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók várható száma, fő, 6 éves idősor alapján [8b. modell]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budapest	4509	4660	4811	4962	5113	5264	5415	5566	5717
Pest	2306	2319	2332	2345	2358	2371	2384	2397	2410
Közép-Magyarország	6815	6979	7143	7307	7471	7635	7799	7963	8127
Fejér	1618	1628	1638	1649	1659	1669	1679	1690	1700
Komárom-Esztergom	1417	1422	1427	1432	1438	1443	1448	1453	1458
Veszprém	1393	1355	1317	1279	1241	1204	1166	1128	1090
Közép-Dunántúl	4428	4405	4383	4360	4338	4316	4293	4271	4248
Győr-Moson-Sopron	1534	1546	1559	1571	1583	1595	1608	1620	1632
Vas	825	813	800	788	775	763	750	737	725
Zala	1032	1038	1044	1051	1057	1063	1069	1076	1082
Nyugat-Dunántúl	3391	3397	3403	3409	3415	3421	3427	3433	3439
Baranya	1467	1447	1427	1407	1387	1367	1347	1327	1307
Somogy	1427	1401	1374	1347	1320	1293	1266	1239	1212
Tolna	1423	1480	1538	1595	1653	1710	1768	1825	1882
Dél-Dunántúl	4318	4328	4339	4349	4359	4370	4380	4391	4401
Borsod-Abaúj-Zemplén	3235	3248	3261	3274	3287	3300	3312	3325	3338
Heves	1513	1526	1540	1553	1567	1581	1594	1608	1622
Nógrád	899	894	889	884	879	873	868	863	858
Észak-Magyarország	5646	5668	5689	5711	5732	5754	5775	5797	5818
Hajdú-Bihar	2114	2088	2063	2038	2013	1988	1963	1938	1913
Jász-Nagykun-Szolnok	1994	2016	2037	2059	2080	2101	2123	2144	2165
Szabolcs-Szatmár-B.	2816	2861	2907	2952	2997	3043	3088	3133	3179
Észak-Alföld	6924	6965	7007	7049	7090	7132	7174	7215	7257
Bács-Kiskun	2003	1939	1876	1812	1749	1685	1622	1558	1494
Békés	1384	1375	1366	1357	1348	1339	1330	1321	1312
Csongrád	1463	1482	1502	1521	1540	1559	1579	1598	1617
Dél-Alföld	4850	4797	4744	4690	4637	4584	4530	4477	4424
Összesen	36372	36539	36707	36875	37043	37211	37379	37547	37715

F2.2.5. Tanulói arányok iskolatípusonként

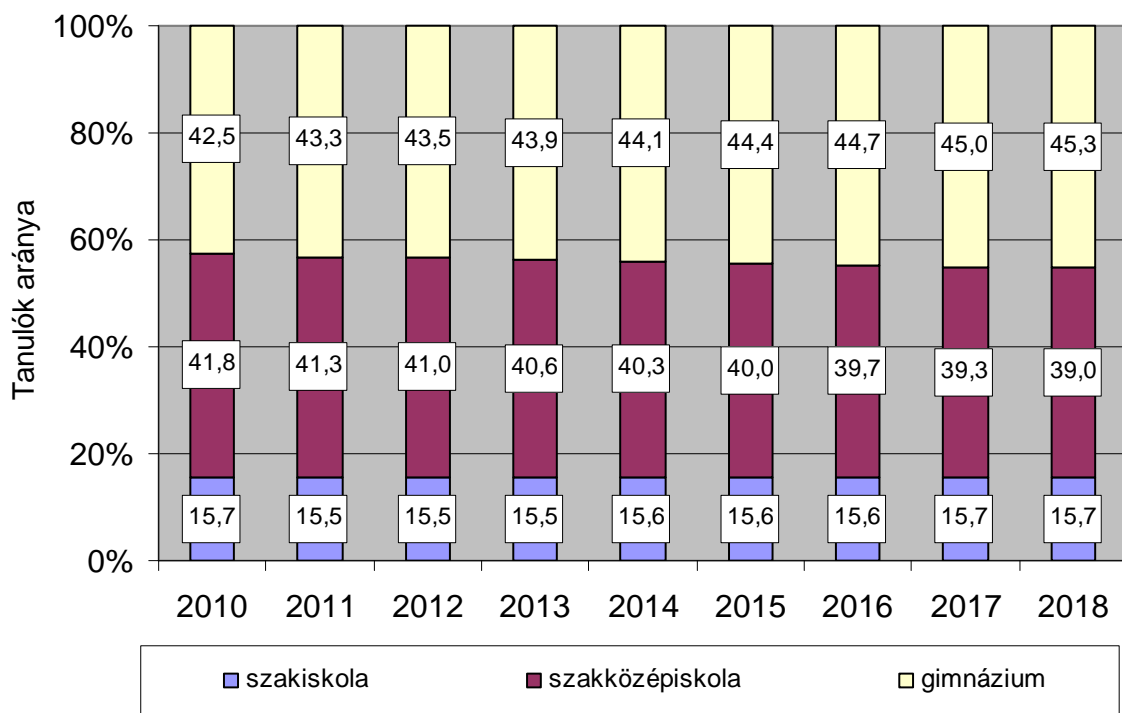
Az alábbi ábrák a 8 éves időszorra épülő lineáris trendbecsléssel készült modellek eredményei alapján mutatják a szakiskolai, szakközépiskolai és gimnáziumi tanulók részesedését a középiskolai tanulók csoportján belül. A szakiskolai arányszámok a 4b. modell alapján kerültek meghatározásra, a szakközépiskolai arányszámok pedig a 7b. modell eredményeit tükrözik. A gimnáziumi tanulók arányszámait a fennmaradó részt teszik ki, esetükben tehát nem trendbecsléssel kaptuk meg az értékeket.

F2.2.5.1. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Magyarországon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)

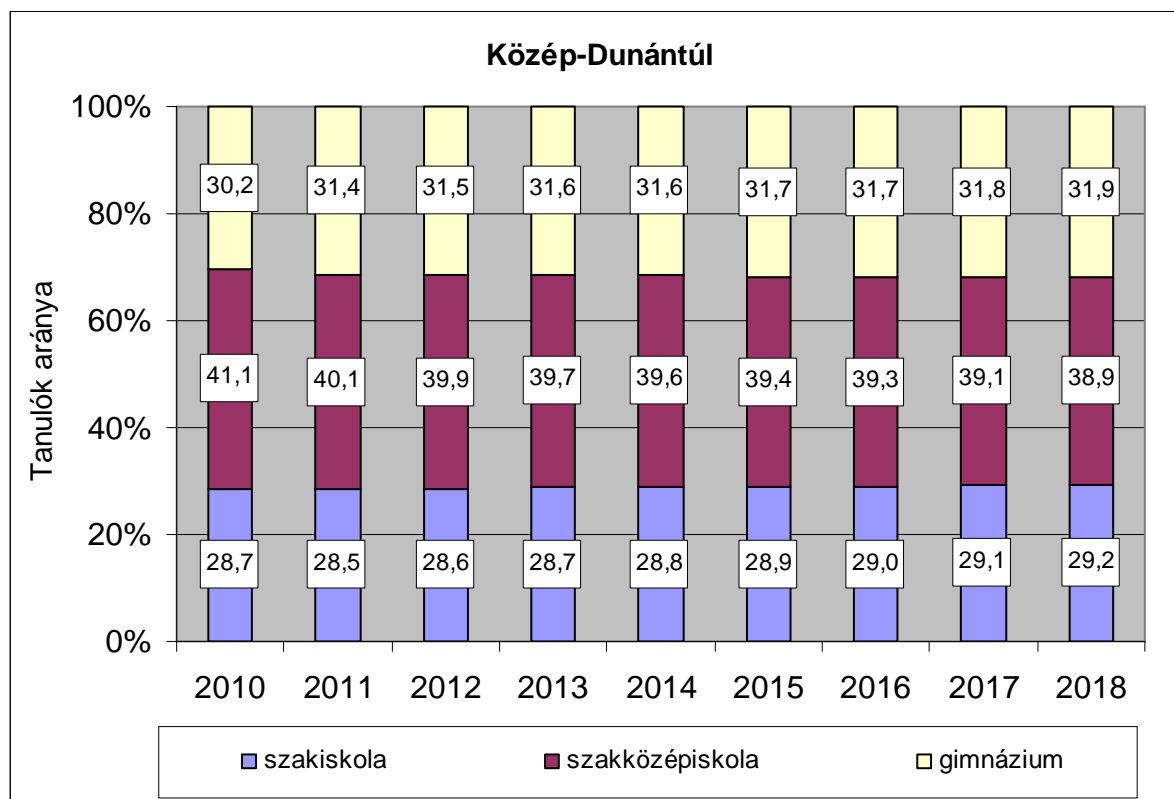

F2.2.5.2. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Közép-Magyarországon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)

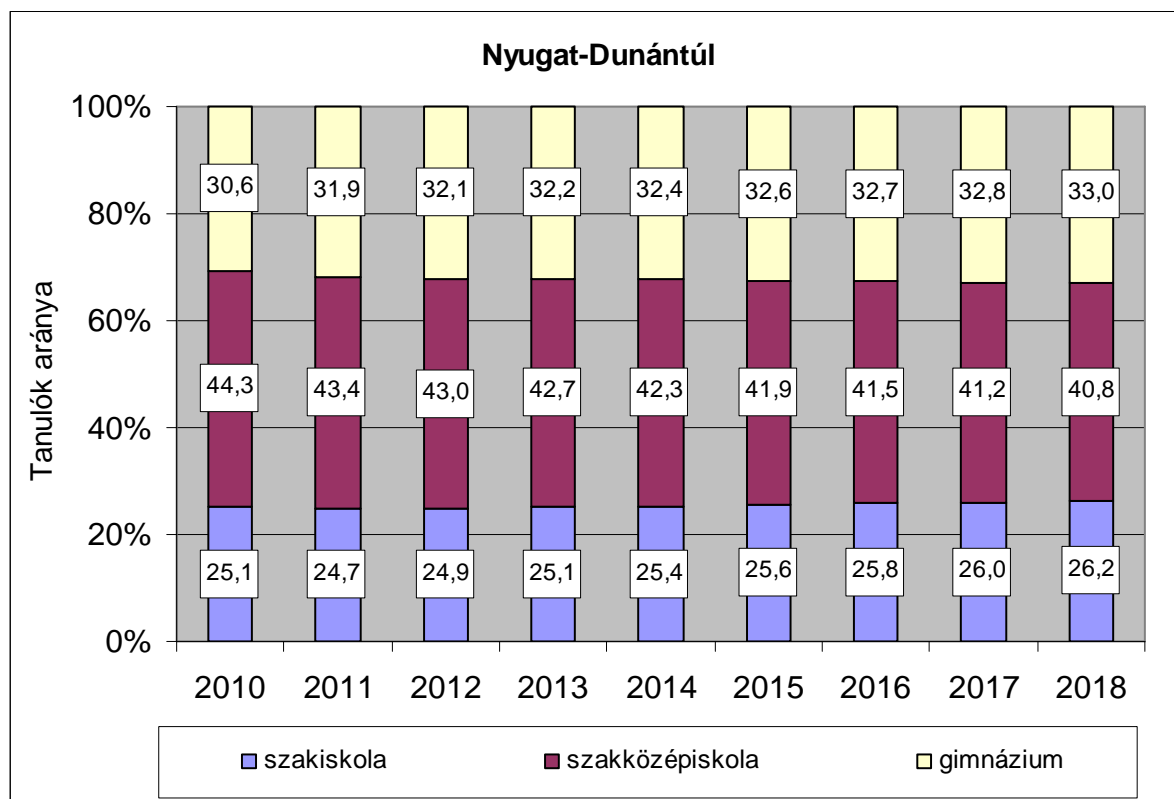
Közép-Magyarország

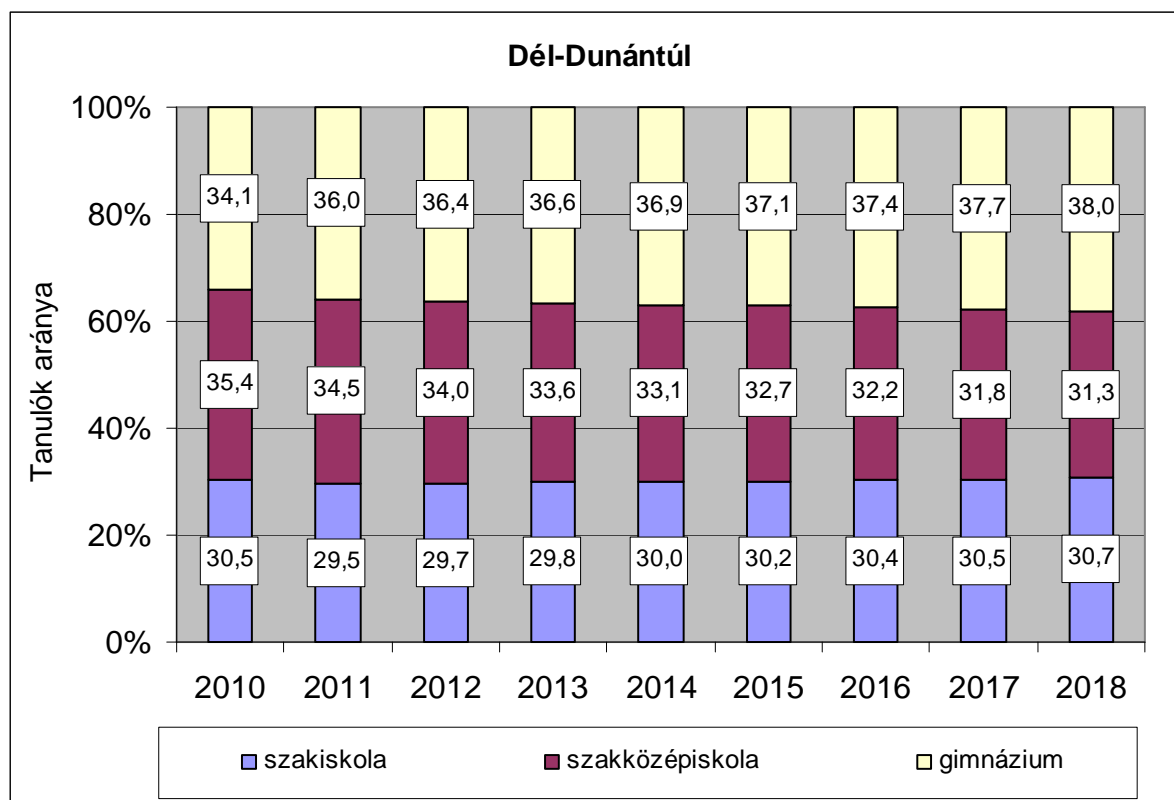
F2.2.5.3. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Közép-Dunántúlon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)

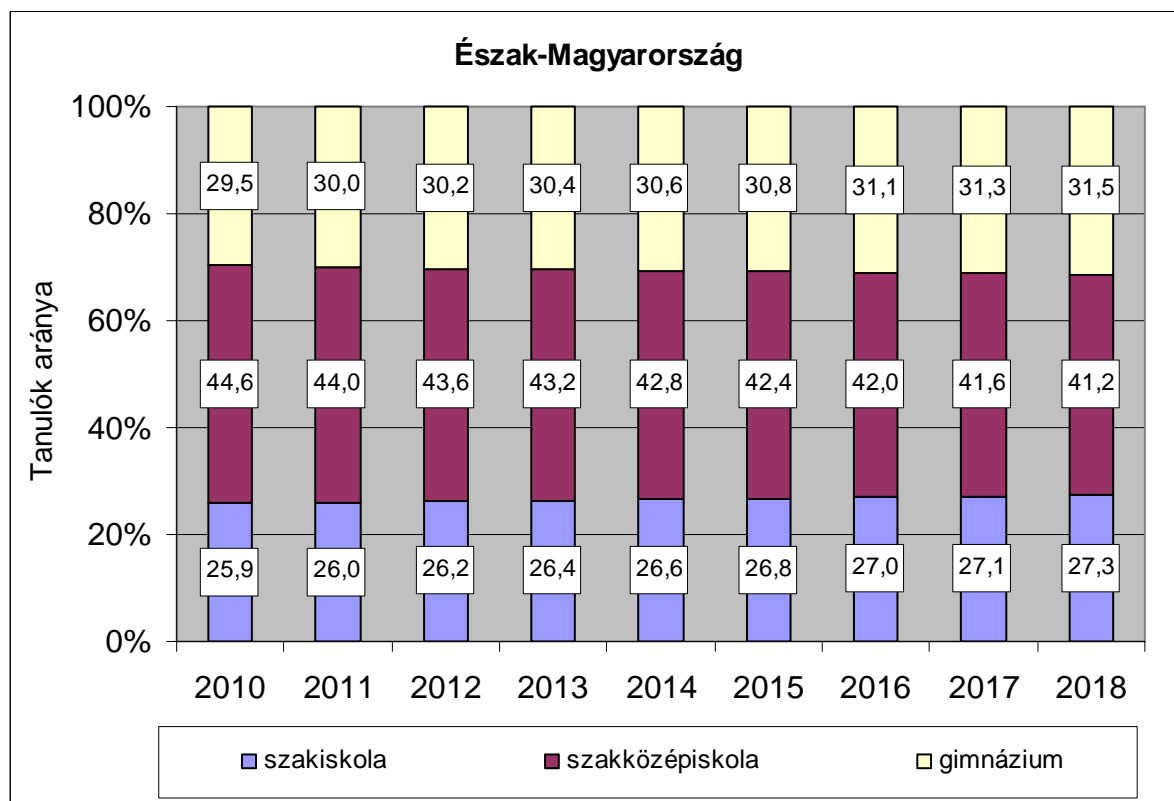
F2.2.5.4. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Nyugat-Dunántúlon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)

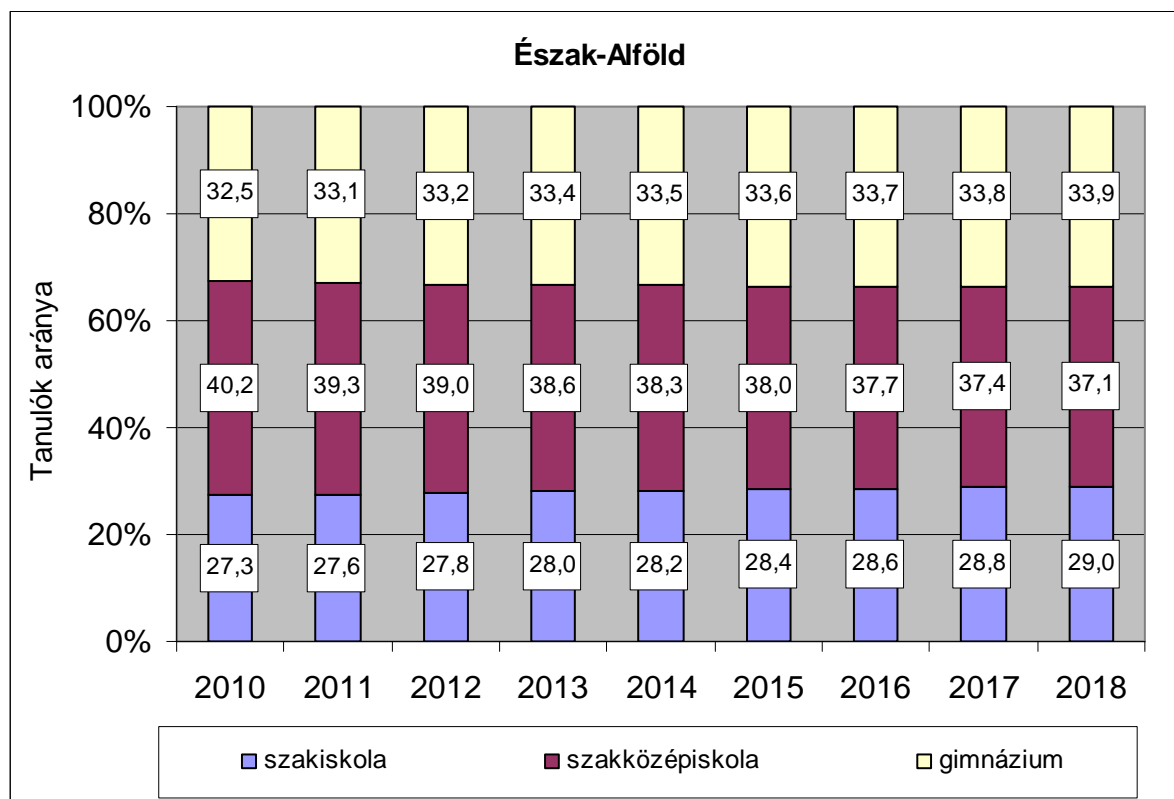
F2.2.5.5. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Dél-Dunántúlon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)

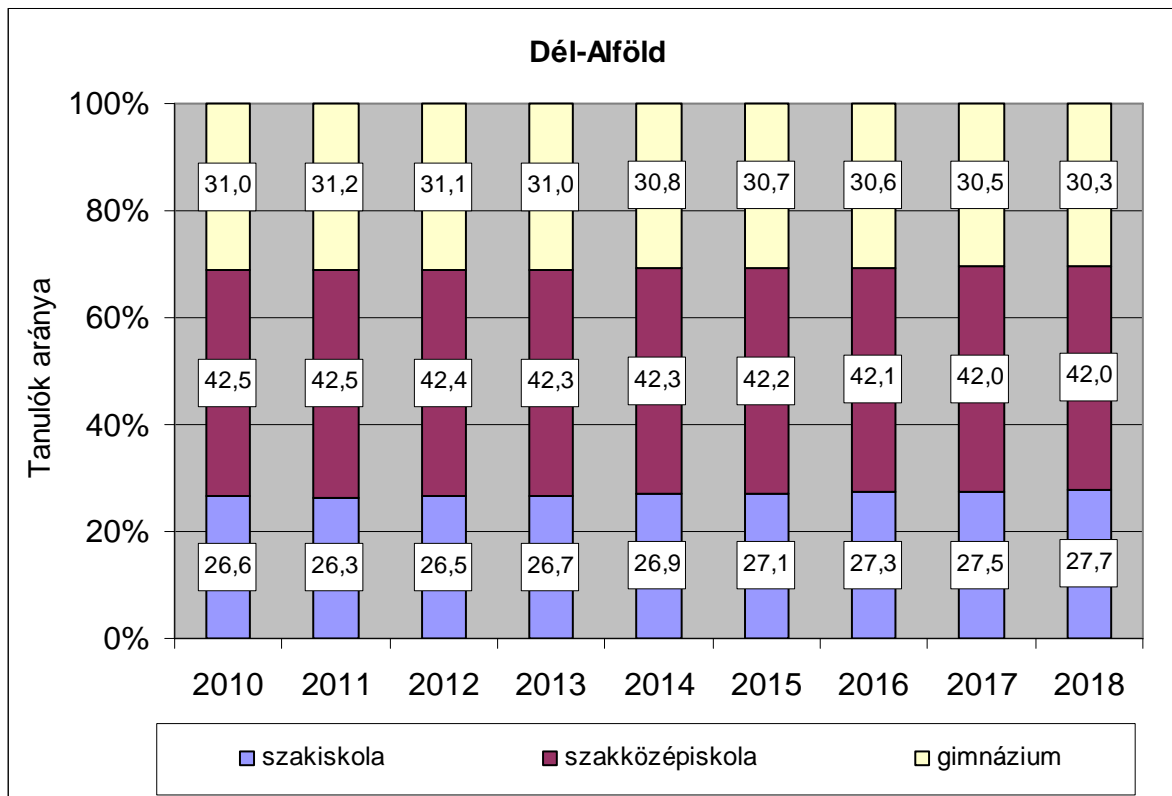
F2.2.5.6. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Észak-Magyarországon (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)

F2.2.5.7. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Észak-Alföldön (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)

F2.2.5.8. ábra: A középiskolai tanulók várható aránya iskolatípusonként 2018-ig Dél-Alföldön (%) (trendbecslés 8 éves időszoron)

Mellékletek

M1. A KERESLET_VALLALAT_2013 adatfelvétel kérdőíve

SORSZÁM:

MEGYE KÓDJA:

A vállalkozások szakképző iskolát végzettek iránti keresletének várható alakulása

SZAKISKOLA_2013

Kérdező
aláírása:.....

kérdező
kódja*:

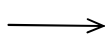
[Kérdező neve]*

A kérdés kezdete:évhónap.....napóraperc

I. A cég alapvető jellemzői

1. A felkeresett egység:

1 – telephely nélküli cég/szervezet

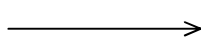
A CÉGRE VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON

2 – cég/szervezet központja (székhelye)

A CÉGKÖZPONTRA ÉS A KÖZPONTTAL AZONOS
TÉPÜLÉSEN TALÁLHATÓ TELEPHELYEIRE
VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON!

3 – cég/szervezet telephelye

A TELEPHELYRE VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON!

FIGYELEM! TELEPHELY CSAK AKKOR KÉRDEZHETŐ, HA A KÖZPONT MÁSIK MEGYÉBEN VAN,
VAGY HA A KÖZPONT MEGTAGADTA A VÁLASZADÁST.

2. A cég adószámának első 8 számjegye:

AZ ADÓSZÁM ÉS A CÉG TELJES NEVE A CÉG HOSSZÚ PECSÉTJÉN

3. A cég teljes neve:

4. A felkeresett egység teljes neve:

5. A felkeresett egység
címe:

irányítószám

település neve

utca, tér stb.

házsám

6. A válaszoló személy neve:

beosztása:telefonszáma: e-mail:

.....

7. Fő tevékenysége alapján a felkeresett egység melyik gazdasági ágazatba sorolható? (Ez az adat szerepel a cégbírósági bejegyzésen: a cég fő tevékenységéhez tartozó TEÁOR kód első két számjegyét kell itt bejelölni.)

01 – Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások	52 – Raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység
02 – Erdőgazdálkodás	53 – Postai, futárpostai tevékenység
03 – Halászat, halgazdálkodás	55 – Szálláshely-szolgáltatás
05 – Szénbányászat	56 – Vendéglátás
06 – Kőolaj-, földgázkitermelés	58 – Kiadói tevékenység
07 – Fém tartalmú érc bányászata	59 – Film, video, televízióműsor gyártása, hangfelvétel-kiadás
08 – Egyéb bányászat	60 – Műsorösszeállítás, műsorszolgáltatás
09 – Bányászati szolgáltatás	61 – Távközlés
10 – Élelmiszergyártás	62 – Információ-technológiai szolgáltatás
11 – Italgártás	63 – Információs szolgáltatás
12 – Dohánytermék gyártása	64 – Pénzügyi közvetítés (kivéve: biztosítási, nyugdíjpénztári tevékenység)
13 – Textília gyártása	65 – Biztosítás, viszontbiztosítás, nyugdíjalapok (kivéve: kötelező társadalombiztosítás)
14 – Ruházati termék gyártása	66 – Egyéb pénzügyi tevékenység
15 – Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása	68 – Ingatlanügyletek
16 – Fafeldolgozás (kivéve: bútor), fonottáru gyártása	69 – Jogai, számviteli, adószakértői tevékenység
17 – Papír, papírtermék gyártása	70 – Üzletvezetési, vezetői tanácsadás
18 – Nyomdai és egyéb sokszorosítási tevékenység	71 – Építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés
19 – Kokszyártás, kőolaj-feldolgozás	72 – Tudományos kutatás, fejlesztés
20 – Vegyi anyag, termék gyártása	73 – Reklám, piackutatás
21 – Gyógyszergyártás	74 – Egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
22 – Gumi-, műanyag termék gyártása	75 – Állat-egészségügyi ellátás
23 – Nemfém ásványi termék gyártása	77 – Kölcsönzés, operatív lízing
24 – Fémalapanyag gyártása	78 – Munkaerőpiaci szolgáltatás
25 – Fémfeldolgozási termék gyártása	79 – Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás
26 – Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	80 – Biztonsági, nyomozói tevékenység
27 – Villamos berendezés gyártása	81 – Építményüzemeltetés, zöldterület-kezelés
28 – Gép, gépi berendezés gyártása	82 – Adminisztratív, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatás
29 – Közúti jármű gyártása	84 – Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás
30 – Egyéb jármű gyártása	85 – Oktatás
31 – Bútorgyártás	86 – Humán-egészségügyi ellátás
32 – Egyéb feldolgozóipari tevékenység	87 – Bentlakásos, nem kórházi ápolás
33 – Ipari gép, berendezés, eszköz javítása	88 – Szociális ellátás bentlakás nélkül
35 – Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	90 – Alkotó-, művészeti, szórakoztató tevékenység
36 – Víztermelés, -kezelés, -ellátás	91 – Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység
37 – Szennyvíz gyűjtése, kezelése	92 – Szerencsejáték, fogadás
38 – Hulladékgyazdálkodás	93 – Sport-, szórakoztató, szabadidős tevékenység
39 – Szennyeződésmntesítés, egyéb hulladékkezelés	94 – Érdekképviselő
41 – Épületek építése	95 – Számítógép, személyi háztartási cikk javítása
42 – Egyéb építmény építése	96 – Egyéb személyi szolgáltatás
43 – Speciális szaképítés	97 – Háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás
45 – Gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása	98 – Háztartás termék-előállítás, szolgáltatása saját fogyasztásra
46 – Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)	99 – Területen kívüli szervezet
47 – Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)	
49 – Szárazföldi, csővezetékes szállítás	
50 – Vízi szállítás	
51 – Légi szállítás	

HA NEM TUDJA ELDÖNTENI, AKKOR ÍRJA LE, HOGY MI A FŐ TEVÉKENYSÉGÜK:

8. Ön cégének jegyzett tőkéjén belül milyen arányú a külföldi tulajdon?

- 1 – Nincs külföldi tulajdon a cégben
2 – kisebbségi: kevesebb, mint 50 százalék,
3 – többségi, vagy tisztán külföldi tulajdonú a cég.
9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

CSAK HA KÖZPONTBAN (1. kérdés 1-es vagy 2-es kód) TÖRTÉNIK A KÉRDEZÉS

9. A következő kategóriák melyikébe tartozik a cég 2012. évi nettó árbevétele?

- 1 – 5 millió forint alatt
2 – 5 és 10 millió között
3 – 10 és 50 millió között
4 – 50 és 100 millió között
5 – 100 és 250 millió között
6 – 250 és 500 millió között
7 – 500 millió és egy milliárd között
8 – egy milliárd forint felett.
9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

MINDENKITŐL!

10. Mennyi lesz/volt¹⁰ 2012. december 31-én az Önöknél alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma¹¹ ezen a településen / telephelyen¹²?

fő

11. Ezen belül mennyi volt a szakmunkás végzettséggel rendelkező szakképzett munkavállalók létszáma?

fő

Szakképzett munkavállaló alatt olyan személyeket értünk, akik szakmunkás végzettséggel rendelkeznek.

Egyes szakmák esetében a képzés két szinten folyik. Szakmunkás bizonyítvány szerezhető érettségivel és érettségi nélkül is. (Például az „ápoló” érettségihez kötött szakma, de az „ápolási asszisztens” érettségi nélkül szerezhető szakma.)

Az **Országos Képzési Jegyzék** tartalmazza mindazokat a szakmákat, melyek szakmunkás végzettséget jelentenek.

A cégek emellett olyan munkakörökben is alkalmaznak munkásokat, amihez nem szükséges szakmunkás végzettség (pl. betanított munkák, gimnáziumi érettségivel is betölthető irodai munkák). A diplomával rendelkező (főiskolai, egyetemi végzettségű) munkavállalók szintén nem rendelkeznek szakmunkás végzettséggel.

A kérdőív további kérdéseiben a **szakmunkások** létszámának alakulására kérdezünk.

¹⁰ Amennyiben a kérdés még 2012-ben történik, akkor a „lesz”, amennyiben már 2013-ban, akkor a „volt” olvasandó fel.

¹¹ A **statisztikai állományi létszám** a ténylegesen dolgozók számát jelenti, így nem tartozik bele például az, aki gyes-en van, vagy aki több mint 1 hónapja beteg.

¹² A „**település**” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdésre a cég központjában kerül sor (1. kérdés 1-es és 2-es kód). Ha van a cégnek a céggközponttal egy településen működő további telephelye(i), akkor ezen telephely(ek) létszámadatait is kérjük figyelembe venni. Kérjük, hogy a kérdőív további kérdéseire adott válaszoknál is így járjon el! A „**telephely**” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdőívre egy telephelyen válaszolnak (1. kérdés 3-as kód).

II. A szakmunkások felvétele, illetve elbocsátása ezen a településen / telephelyen³

12. Az elmúlt 12 hónapban hogyan változott Önöknél a szakmunkások létszáma?

	van	nincs
a. Van olyan szakma, amiben elbocsátás történt Önöknél?	1	2
b. Van olyan szakma, amiben felvétel történt Önöknél?	1	2

A KÉRDŐÍVRE OLYAN SZEMÉLYNEK KELL VÁLASZOLNIA, AKI TISZTÁBAN VAN A LÉTSZÁM ALAKULÁSÁVAL!

13. Az OKJ kódjegyzék-füzet segítségével mondja meg kérem, hogy mely szakmák esetében volt Önöknél munkaerő-felvétel illetve elbocsátás az elmúlt 12 hónapban.

Szakma megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A szakma 7 jegyű OKJ kódja	az elmúlt 12 hónapban	
	érettségi nélkül	érettséggel		munkaerő felvétel	munkaerő elbocsátás
a.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
b.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
c.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
d.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
e.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
f.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
g.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
h.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
i.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
j.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
k.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT

14. HA VOLT MUNKAERŐ FELVÉTEL AZ ELMÚLT 12 HÓNAPBAN
(8b. kérdés 1-es válasz)

14. Kérem gondoljon a legnagyobb létszámfelvétellel járó szakmára. Az ebben a szakmában felvett munkavállalók kimondottan ezzel a végzettséggel rendelkeztek?

1 – Igen, mindegyik →

2 – nem, legalább az egyik nem

9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

15. Kérem nevezze meg ezt a szakmát, tehát amelyikben a legnagyobb munkaerő-felvétel történt az elmúlt 12 hónapban. Továbbá jelölje meg azokat a szakképesítéseket, melyekkel a felvett munkavállalók rendelkeztek (ha az adott munkavállaló több szakképesítéssel is rendelkezett, akkor csak a leginkább relevánst jelölje meg).

Legnagyobb munkaerő-felvételű szakma megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A szakma 7 jegű OKJ kódja
	érettségi nélkül	érettséggel	
.....	1	2
A felvett munkavállalók szakképesítései			
a.	1	2
b.	1	2
c.	1	2

16. A **következő 12 hónapban** hogyan fog változni Önöknél a szakmunkások létszáma?

A KÉRDŐÍVRE OLYAN SZEMÉLYNEK KELL VÁLASZOLNIA, AKI TISZTÁBAN VAN A LÉTSZÁM VÁRHATÓ ALAKULÁSÁVAL!

	van	nincs	Nem tudja
a. Van olyan szakma, amiben elbocsátás várható Önöknél a következő 12 hónapban?	1	2	9
b. Van olyan szakma, amiben felvétel várható Önöknél a következő 12 hónapban?	1	2	9

17. Az OKJ kódjegyzék-füzet segítségével mondja meg kérem, hogy mely szakmák esetében várható Önöknél munkaerő-felvétel illetve elbocsátás a következő 12 hónapban?

Szakma megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A szakma 7 jegyű OKJ kódja	A következő 12 hónapban	
	érettségi nélkül	érettséggel		munkaerő felvétel	munkaerő elbocsátás
a.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
b.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
c.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
d.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
e.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
f.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
g.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
h.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
i.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
j.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
k.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT

18. **Össességében** hogyan fog változni Önöknél a szakmunkás végzettséggel rendelkező munkaerő létszáma (ezen a településen/ telephelyen¹³) az elkövetkezendő 12 hónapban? A jelenlegihez képest ...

- 1 – nőni fog, _____ → a. **Hány fővel?** Körülbelül..... fővel 999 – NEM TUDJA
 2 – nem változik, vagy
 3 – csökkenni fog? _____ → b. **Hány fővel?** Körülbelül fővel 999 – NEM TUDJA
 9 – NEM TUDJA

¹³ A „település” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdésre a cég központjában kerül sor (1. kérdés 1-es és 2-es kód). Ha van a cégnek a cégközponttal egy településen működő további telephelye(i), akkor ezen telephely(ek) létszámadatait is kérjük figyelembe venni. A „telephely” kifejezés arra az esetre vonatkozik, ha a kérdőívre egy telephelyen válaszolnak (1. kérdés 3-as kód). Kérjük, hogy a kérdőív további kérdéseire adott válaszoknál is így járjon el!

19. Három éven túl, de 4 éven belül hogyan fog változni Önöknél a szakmunkások létszáma?

A KÉRDŐÍVRE OLYAN SZEMÉLYNEK KELL VÁLASZOLNIA, AKI TISZTÁBAN VAN A LÉTSZÁM VÁRHATÓ ALAKULÁSÁVAL!

	van	nincs	Nem tudja
a. Van olyan szakma, amiben elbocsátás várható Önöknél 3 év múlva?	1	2	9
b. Van olyan szakma, amiben felvétel várható Önöknél a 3 év múlva?	1	2	9

20. Az OKJ kódjegyzék-füzet segítségével mondja meg kérem, hogy mely szakmák esetében várható Önöknél munkaerő-felvétel illetve elbocsátás 3 éven túl de 4 éven belül?

Szakma megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A szakma 7 jegyű OKJ kódja	3 éven túl de 4 éven belül várható	
	érettségi nélkül	érettséggel		munkaerő felvétel	munkaerő elbocsátás
a.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
b.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
c.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
d.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
e.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
f.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
g.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
h.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
i.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
j.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT
k.	1	2		fő 999 NT	fő 999 NT

21. Össességében várhatóan hogyan fog változni a szakmunkás végzettséggel rendelkező munkaerő létszáma (ezen a településen/ telephelyen) 3 év múlva a jelenlegihez képest?

- 1 – Nőni fog —————> a. **Hány fővel?** Körülbelül..... fővel 999 – NEM TUDJA
 2 – nem változik, vagy
 3 – csökkenni fog? —————> b. **Hány fővel?** Körülbelül fővel 999 – NEM TUDJA
 9 – NEM TUDJA

22. Az elmúlt 1 évben alkalmaztak-e szakmunkás végzettségű pályakezdőt? Pályakezdőknek azokat tekintjük, akik két évnél nem régebben fejezték be tanulmányaikat.

1 – igen 2 – nem → 26 - RA

→ 22.1. Összesen hány szakmunkás végzettségű pályakezdőt vettek fel az elmúlt 1 évben ?
főt

999 – NEM TUDJA

22.1.1. Közülük hányan állnak jelenleg is a cég alkalmazásában?

..... fő

999 – NEM TUDJA

23. Milyen szakmákra vettek fel pályakezdőt az elmúlt egy évben?

Szakma megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A szakma 7 jegyű OKJ kódja
	érettségi nélkül	érettséggel	
a.	1	2	
b.	1	2	
c.	1	2	
d.	1	2	

24. Milyennek tartja a pályakezdők felkészültségét a munkájuk elvégzéséhez?

- 1 – Egyáltalán nem megfelelő,
 2 – Inkább nem megfelelő,
 3 – Inkább megfelelő, vagy
 4 – Nagyon megfelelő?

9 – NEM TUDJA

X – NEM VÁLASZOL

25. Milyen tekintetben voltak a pályakezdők nem megfelelő felkészültségűek? Milyen készségekkel, illetve kompetenciákkal nem rendelkeznek? X-EL JELÖLJE BE A KÉSZSÉGEKET, AMELYEKEL NEM RENDELKEZNEK!

1. munka-/ élettapasztalat	2. technikai, feladat-specifikus képességek	3. időbeosztási készség, pontosság
4. anyanyelvi beszédképesség	5. együttműködési készség (pl.: csapatmunka)	6. munkakultúra, a munkához való hozzáállás
7. anyanyelvi írásképesség	8. szociális készségek, kollégákkal való bánásmód	9. fegyelmeztség
10. idegennyelv-tudás	11. ügyféllel való bánásmód	12. felelősségtudat
13. olvasási készség	14. motiváció, elkötelezettség, lelkesedés	15. személyes megjelenés
16. általános tudás, készségek	17. önálló munkavégzés képessége	18. vezetési, szervezési képességek
19. számolásképesség	20. kezdeményező készség	21. felhasználói szintű számítógépes ismeretek/gyakorlat
22. irodai, adminisztrációs képességek	23. egyéb, éspedig:	

MINDENKITŐL!

26. Van Önnek olyan üres álláshelye, amelyre nehéz megfelelően képzett pályakezdő szakmunkást találni?

1 – van 2 – nincs 9 – NEM TUDJA

↳ 26.1. Melyek ezek a szakmák?

Szakma megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A szakma 7 jegyű OKJ kódja
	érettségi nélkül	érettségivel	
a.	1	2	
b.	1	2	
c.	1	2	
d.	1	2	

26.2. Kérem, mondja meg, hogy az említett szakmák esetén mely készségek és kompetenciák voltak hiányosak! X-EL JELÖLJE BE A HIÁNYZÓ KÉSZSÉGEKET AZ ADOTT SZAKMA ESETÉBEN!

A szakma neve: 7 jegyű OKJ kódja:
a. szakmai elméleti alapok				
b. szakmai gyakorlati jártasság				
c. felhasználói szintű számítógépes ismeretek/gyakorlat				
d. professzionális számítógépes ismeretek/gyakorlat				
e. korszerű műszaki ismeretek				
f. gazdasági ismeretek				
g. olvasási készség				
h. számoláskészség				
i. anyanyelvi beszéd-készség				
j. anyanyelvi íráskészség				
k. idegennyelv-tudás				
l. munkakultúra				
m. munkafegyelem				
n. önálló munkavégzés képessége				
o. együttműködési készség				
p. problémamegoldó képességek				
q. ügyféllel való bánásmód				
r. vezetési, szervezési képességek				
s. irodai adminisztrációs képességek				
t. technikai, feladat-specifikus képességek				
u. egyéb, éspedig: ÍRJA BE A SZAKMA OSZLOPÁBA!				

MINDENKITŐL!

27. Hány tanuló szerződéses tanulót, szakmunkástanulót képeztek Önök a...

	Tanuló szerződéses tanulók száma	nem volt	NEM TUDJA
a. 2007/8-as tanévben	fő	0	999
b. 2008/9-es tanévben	fő	0	999
c. 2009/10-es tanévben	fő	0	999
d. 2010/11-es tanévben	fő	0	999
e. 2011/12-es tanévben?	fő	0	999
f. 2012/13-as tanévben?	fő	0	999

28. A legutolsó lezárt tanévben a tanuló szerződéses végzős diákok hány százaléka fejezte be önöknél sikeresen a szakmunkás képzést?

.....%

888 – nem volt végzős diákja

999 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

29.-30. HA VAN TANULÓJA A 2012/13-AS TANÉVBEN (27. kérdés f. sora)

29. Miért döntött úgy, hogy bekapcsolódik a tanuló szerződéses képzésbe? Felsorolok néhány lehetséges okot. Az iskolai osztályzáshoz hasonlóan mondja meg, hogy Önre mennyire vonatkoznak ezek: az ötös jelentse, hogy teljes mértékben az egyes, pedig, hogy egyáltalán nem. (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

	Teljes mértékben					Egyáltalán nem					Nem tudja	
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
a. Így olcsó munkaerőhöz jutok.	5	4	3	2	1	9						X
b. Nehezen tudunk megfelelő képzettségű munkaerőt felvenni.	5	4	3	2	1	9						X
c. A jövő munkavállalóit képezzük.	5	4	3	2	1	9						X
d. Megmutathatjuk a tanulóknak, mi hogyan dolgozunk.	5	4	3	2	1	9						X
e. Így könnyebb munkaerőt toborozni, vonzóbbak vagyunk a munkavállalók felé.	5	4	3	2	1	9						X
f. Szükségünk van fiatal munkavállalókra egy öregedő társadalomban.	5	4	3	2	1	9						X
g. Egyszerű az adminisztráció.	5	4	3	2	1	9						X
h. egyéb ok, és pedig:	5	4	3	2	1	9						X

30. Mekkora átlagos bérben/pénzbeni juttatásban részesültek az Önök által képzett *első évfolyamos* tanulószereződéses diákok a 2012-es tanévben (egy főre jutó átlagos összeget adjon meg)?

Szakma megnevezése	A munkakör milyen szintű végzettséget igényel?		A szakma 7 jegyű OKJ kódja	Nettó havi bér (Ft)
	érettségi nélkül	érettséggel		
a.	1	2		Ft/hó
b.	1	2		Ft/hó
c.	1	2		Ft/hó
d.	1	2		Ft/hó

MINDENKITŐL!

31. A tanulószereződésekkel kapcsolatban mennyire ért egyet, illetve nem ért egyet a következő kijelentésekkel? Az iskolai osztályzáshoz hasonlóan válaszoljon: az 5-ös jelentse azt, hogy teljes mértékben egyetért az 1-es, hogy egyáltalán nem ért egyet. (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

	Teljes mértékben egyetért ← → Egyáltalán nem ért egyet					Nem tudja	
	5	4	3	2	1		
a. A tanulószereződéssel foglalkozó jogszabályok változásának követése nem jelent problémát.	5	4	3	2	1	9	X
b. A kereskedelmi és iparkamara megfelelően tájékoztat a tanulószereződéssel kapcsolatos tudnivalókról illetve tennivalókról.	5	4	3	2	1	9	X
c. A tanulószereződéssel foglalkozó jogszabályok nem életszerűek.	5	4	3	2	1	9	X
d. A tanulószereződéssel foglalkozó jogszabályok ellentmondásosak.	5	4	3	2	1	9	X
e. A tanulószereződéssel járó adminisztratív terhek elfogadható mértékűek.	5	4	3	2	1	9	X
f. A vállalatnál eltöltött gyakorlati képzési idő elegendő.	5	4	3	2	1	9	X

32 HA NINCS TANULÓJA A 2012/13-AS TANÉVBEN

32. Miért döntött úgy, hogy **NEM kapcsolódik be** a tanulószervezéses képzésbe? Felsorolok néhány lehetséges okot. Az iskolai osztályzáshoz hasonlóan mondja meg, hogy Önre mennyire vonatkoznak ezek: az ötös jelentse, hogy teljes mértékben az egyes, pedig, hogy egyáltalán nem. (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

	Teljes mértékben ← → Egyáltalán nem					Nem tudja	
	5	4	3	2	1		
a. bonyolult az adminisztráció	5	4	3	2	1	9	X
b. rosszak a tapasztalataink a tanulókkal	5	4	3	2	1	9	X
c. a tanulószervezéses képzés jogi szabályozásának többszöri megváltozása 2012-ben	5	4	3	2	1	9	X
d. a vállalkozás mérete miatt	5	4	3	2	1	9	X
e. nincs oktatói háttér, kapacitás	5	4	3	2	1	9	X
f. alacsony az igény a szakmunkások iránt, csak képzett szakembereket keresnek	5	4	3	2	1	9	X
g. most nem képeznek, de tervezik vagy már folyamatban van	5	4	3	2	1	9	X
h. nincs a cég profiljához illő szakképzés	5	4	3	2	1	9	X
i. a tanulók utáni elszámolás átszervezése a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz	5	4	3	2	1	9	X
j. nem megfelelő tanulói hozzáállás a munkához	5	4	3	2	1	9	X
k. túlságosan költséges a képzés a hasznaihoz képest	5	4	3	2	1	9	X
l. a cég rossz üzleti helyzete	5	4	3	2	1	9	X
m. nincs jelentkező, nem keresték fel ezügyben a céget	5	4	3	2	1	9	X
n. Nem tudok eleget a tanulószervezéses képzésről	5	4	3	2	1	9	X
o. a szakképző iskolára visszavezethető okok	5	4	3	2	1	9	X
p. egyéb ok, és pedig:	5	4	3	2	1	9	X

MINDENKITŐL!

33. Tapasztalatai szerint a tanulók után a tanulószervezéses képzés keretében elszámolható költség-normatíva a ténylegesen felmerülő költségek hány százalékát fedezi /fedezheti?

.....%-át

999 – NT X –

34. Várhatóan milyen lesz a cég üzleti helyzete a következő 12 hónap során? Jó, kielégítő vagy rossz?

1 – jó 2 – kielégítő 3 – rossz 9 – NEM TUDJA X – NEM
VÁLASZOL

Köszönjük válaszait!

KÉRDEZÉS VÉGE: óra perc

M2. A résztvevő szervezetek listája

1. Területi Kereskedelmi és Iparkamarák:

- Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara
- Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara
- Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparkamara
- Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara
- Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara
- Somogyi Kereskedelmi és Iparkamara
- Soproni Kereskedelmi és Iparkamara

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Zala Megyei Kereskedelmi és Iparkamara